

#.

AFRIKADAGBOG. juli-sept. 1977.

Kattegat. tirsdag 5.juli.77.

Så kom vi da afsted!

Efter et halvt års forberedelser, deraf den sidste måned i lejren hos familien Kirk i Fjellerup på NordDjursland, hvor vi fik lavet stort set alt det, vi har med derned: Teaterstykket, dragterne, sangene, kostymerne, teltet, musikken, folkedansene, osv.

En måned fyldt op med oplevelser, indtryk, modsætninger, tomgang, pludselige ryk, op- og nedture. Alle de personlige relationer, der hele tiden har bevæget sig, ændret sig og udvidet sig. Vi blev en gruppe!

Skuespillere & dansere: Elisabeth, Annema, Jeanette, Jack, Dorthe, Martin, Sebastian, Alistair, Bernardo, Marianne & Peter - Musikere: Mik, Sander, Janne & mig - Etnografer: Bente, Kirsten, Ulla, Hans & Morten - - børn: Ocean, Mia & Tore .

20 voksne og 3 børn - manifesteret på generalprøven i lørdags, hvor en stor del af Djurslandsfolket - vore 'stammefæller' - kom og så, hvad vi ville ta' med derned. Nogle 'lokale' var der også kommet. De havde hørt om alt det mærkelige, der foregik midt i det danske sommerland. Naboer og venners venner.

Det gav et godt rygstød, at alle uden undtagelse syntes, at 'teaterstykket' var klart og smukt - ja, endda jordnært, sagde een - politisk poesi, sagde en anden. En bro fra kultur til kultur - men også en bro fra himmel til himmel.

Lad os sige, at det er godt nok til at tage med derned. Det blir spændende at se, hvordan de reagerer på det, og hvordan vi gør det. De to Kenyanere, der var der - hvoraf den ene har skrevet teksten til vores slagsang "Wimbo" på swahili - grinede da hjerteligt under opførelsen af stykket.

Alt er gået roligt og harmonisk siden da. Alle forberedelser af selve rejsen er bare forløbet næsten umærkeligt, og alle har bare gjort deres.

Nu på soldækket på Mols-færgen på vej mod Kastrup.

Folk skriver de sidste breve, syr og nyder den danske sommer, der med et opbud af al sin pragt hilser os på vej i et frodigt solblinkende farvel - så fyldt af hjemlighed og frisk ynde, som skulle vi aldrig glemme vor hjemstavn - som vil Danmark ikke slippe os og lade sig glemme af vor vilde rejsedrømme. En sand opvisning i lys, varme og frisk luft.

Som fuldmånen over lejren i lørdags, mens trommerne buldrede i den lyse nat, der strømmede over og bar os igennem til solens første lys langt mod nord vågnede og himlen bristede i et farvevæld, der var vore stærke drømme værdige. På een nat forvandlede måneders usikkerhed og stridigheder til en ukendt styrke, der nok skal bære os igennem projektet og dets realiteter.

I flyveren på vej ned over Alperne.

Vi kom fra Kastrup kl 16.20 med dette Alitalia-caravelle jettfly. Alt klappede. Alle kom til tiden, og vi har vist nok husket alt. Sikkerhedskontrollen fandt ingen knive, og jeg fik guitar'en og saxofonen med i kabinen som håndbagage; man ved aldrig, hvad der kan ske i flyets lastrum. Vi fik købt smøger, whisky, chokolade og hvad man på ægte vesteuropæisk vis, synes man har brug for. Jeg købte en halv flaske irsk maltwhisky og en æske Winthermann's brasilianske cigarillos.

I lufthavnen kom nogle venner og slægtninge med vaskeægte christiania-brød og

tchai -

og delte ud af en stor buket markblomster. Alt forløb roligt og dejligt usentimentalt.

#.

Flyet startede med fuld knald på opad - og Toke (3 år) så for første gang betænkelig ud.

Vi er nu på vej ned til en mellemlanding i Milano efter at ha' set Tyskland oppe fra, og været i denne stille fantastiske verden over skyerne.

Vi skal op fra Milano igen næsten med det samme og ned igen til mellemlanding i Rom kort efter. Derfra går det direkte til Dar-es-Salaam via Nairobi, hen over Middelhavet, den Libyske ørken, Sudan og Kenya, og vi skulle efter planen lande på vores bestemmelsessted i morgen formiddag kl 10.

Fantastisk så roligt og næsten upåvirket jeg har følt mig indtil nu.

Det var kun lige, da jeg sagde farvel til 'Røde Huset' hjemme på Mols igår eftermiddags - så smukt og idyllisk som noget sted i verden - og afskeden på Granlunden senere samme dag, at jeg fik en klump i halsen.

Nå! Nu landede vi i Milano. Kl er 18.30!

Rom's lufthavn kl 01.15.

Vi startede fra Milano i tordenvej og kom 50 minutter senere ned i Rom's kolossale Leonardo da Vinci- lufthavn. 3 timers transit & ventetid i denne golde plasticverden, hvor intet var åbent ud over en 'tax-free'-shop, hvor vi købte billig Martini til at fordrive kedsomheden med. På en af de uendeligt lange gange lå en udslukt lille bar, hvor de kun havde Vin Rosé og dårligt italiensk øl, og hvor et glas oversukret juice kostede 500 lire !

Men vi fandt da et sted med nogle stole midt i dette fantasiforladte glaspalads og tog musikinstrumenterne frem. Vi dansede et par folkedanse og sang nogle sange, indtil vi blev afbrudt af to af de maskinpistolbevæbnede vagter, der var placeret ved alle indgange, og som brysk befalede os at standse vore udfoldelser.. Det udviklede sig hurtigt til et komisk lille intermezzo i sammenstødet af deres aggressive paranoia og vores rejseglæde. Nogle mente at det kunne være gået galt.

Nu tror jeg, at vi starter efterover en times ventetid i flyvemaskinens jungleklima (ca 40 gr C!), hvor mange af os sad med bar overkrop midt iblandt de 'normale' passagerer med sveden drivende af os. Klimaanelægget virker åbenbart kun under flyvning .

Så ruller vi ud ad startbanen! Næste stop Nairobi og derefter Dar, som det efterhånden bare hedder.

Midt om natten, et eller andet sted over det østlige Sahara; måske Sudan.

Alle sover i DC-8'eren. Det eneste tændte lys i kabinen er mit.

Bernardo og jeg har spillet casino, drukket tyndt italiensk øl og har grinet, mens de andre langsomt faldt i søvn. Vi fik noget elendigt plasticmad i den sædvanlige engangsemballage.

Det er virkelig en lang flyvetur denne her! Fra Rom til Nairobi non-stop. Men der er helt roligt i maskinen, der glider gennem luften, som var det på skinner.

Børnene har været fantastiske. Så godt som ingen gråd på så lang en tur. Toke, 3 år. Ocean, 4 år. Mia, 5 år. Jeg tror ikke, der er mange børn i den alder, der kunne ha' klaret et sådant trip med så lidt vrøvl.

Jeg er mærkeligt vågen og på mærkerne, som så ofte når jeg kører mig selv hårdt. Jeg burde sove nu, men er for rastløs. De sidste dages ræs med klargøringen til turen og de sidste jobs med Djurslandsspillemandene. Roskilde Festival fredag i øsende regn med over 1000 glade mennesker i Rytmeteltet, der bar os frem og gav os det bedste feedback vel nok nogensinde, da vi åbnede

ballet på festival'ens første aften.

Dagen efter, lørdag, med generalprøven i lejren og jam'en til den lyse morgen. Søndag, hvor vi med spillemændene underholdt ved Kgl. Dansk Yachtclub's årlige fest i den gamle by i Århus med deltagernes blå blazere, hvide bukser og brystlommeemblemer.

Akustisk spillemandsmusik til maden i 'autentiske' omgivelser. Bagefter bal på det

3.

gamle torv. Glade folk, da stivheden først var blødt op. Senere farvel drinks på Trinbrædtet m.m.

Mandagens køren rundt og hele afskedstrippet - følelsesladet og trættende. Nu sidste mand på skansen i denne nat på vej mod det ukendte 'mørke' Afrika. På vej mod Tanza-

nia og alle de oplevelser, der venter dér. Sat i relief af den dorske ventetid på denne flyvetur og alligevel den utrolige hast, hvormed man kommer derned.

Kl. 8.20 mellemlander vi i Nairobi, og kl 10.15 er vi fremme i Dar es Salaam.

Dar es Salaam betyder 'Fredens Havn'.

Min første rigtige rejse i 10 år er begyndt, og jeg føler det knapt. Man er alligevel blevet noget ældre og roligere siden den patetiske rejse til Paris og Spanien tilbage i '68, hvor jeg fra Gibraltar så over på Afrika's forbjerger og fik længsler.

kl 05 ud af flyets vindue.

Lige nu farves den østlige horisont orange, næsten dybrød, stigende op i en azurblå himmel over et landskab, der endnu er helt mørkt og konturløst. Kun den skarpe horisont med et utroligt farvespekter over. Det første blik af Afrika må vente.

Vi er omkring 2 timer fra Nairobi, og det lysner så småt. Jeg har ikke sovet og er kun lidt træt i øjnene - men det er vist mest whisky'en, der har holdt mig med selskab gennem denne lange nat.

Dar es Salaam. onsdag 6.7.1977.

Jeg sidder på loggiaen til Ivans hus her midt i den mørke afrikanske nat under et væld af ukendte stjerner, mens cikaderne larmer løs. Ivan er en dansk ulandsfrivillig, der har stillet sit hus til vores rådighed et par dage inden vi skal videre til Mwanza.

Nogle biler kører af og til forbi ude på vejen. Vi er i det tidligere engelske overklasse-kvarter med store villa'er, hvor bl.a. alle ambasaderne ligger.

Vi har netop holdt det første fællesmøde på afrikansk jord med deltagelse af Kim, ulands-frivillig, og vores mand i Dar, der sammen med Henrik Norsker i Mwanza har ordnet alle de mange besværligheder med kulturministeriet her; togrejse; billetbestilling; indlogering; osv. - men alt er klappet nærmest perfekt, og vi har svært ved at udtrykke vores taknemmelighed over den varme og gæstfrihed, der har mødt os overalt.

Vi blev modtaget i lufthavnen af Danmarks viceambassadør, der sørgede for, at alt gik glat gennem alle instanser dér - den omfangsrige baggage gennem tolden; pas; indrejsetilladelse; etc,etc

Den sidste del af flyturen ned over Afrika blev lang og til sidst næsten uudholdelig. 10 timers flyvning i klaustrofobisk indelukthed. Jeg fik slet ikke sovet pga af den snævre plads og min træthed, der skiftedes med overstadighed. Det jeg troede var horisonten som solen stod op over, viste sig at være et tæt skydække, der strakte sig hele vejen til Nairobi. Nogen sagde, at det var regntiden.

45 min's ophold i nairobi's lufthavn med et pust af Kenya's kommercialisme og så endelig den sidste havandens times flyvetid til vores rejses første store mål - Dar

es Salaam.

Og hvilken ankomst! Det dejligste 'forårsvejr', som de lokale sagde, i flg viceambassadøren. En i øvrigt meget flink og hjælpsom mand, der syntes at forstå ideen med vores projekt fuldstændigt.

Turen fra lufthavnen gennem byen hertil var en betagende oplevelse. Overalt stående afrikanere - i klynger eller enlige - de mest umotiverede steder.

Kvinderne i deres farvestrålende kanga'er. En tydeligt venlig solfyldt stemning. Et rigt folkeliv på gader og veje. Vi kørte ad Tanzania's eneste motorvej - og stolthed - med venstrekørsel (et levn fra kolonitiden under england) og jeg oplevede for første gang den mest umotiverede og krydsende trafik. Efter sigende hersker der totalt anarki på det felt.

4.

Flade bliktagsklædte huse i et plan skiftende med forfaldne fabrikker, småmarkeder og

pludselig det kinesisk byggede pragtpalads af en hovedbanegård i sovjetisk stil.

Vi kørte gennem den afrikanske bydel - der er også en indisk og en europæisk - hvor folk stod og hang overalt. Buscentralen, der lignede en forladt grønthal, et sted - og hele tiden dette fremmede, at de ser så helt anderledes ud end os og en uundgåelig følelse af at være overklasse - skønt uden ønske om det.

Navnlig også det at ingen træer eller vegetation i det hele taget kendes hjemmefra. Palmerne - en barndomsdrøm realiseret. Jeg fór hen og rørte ved en !

Men også alle de andre træer, hvoraf jeg kun kender navne på de færreste: Agave, Brødfrugttræ, Platan, Kaktus, Magnolia - selv de mindste græsser er anderledes.

Sammen med varmen, den røde jord, den lodrette sol. Alle disse nye farver og bevægelser.

Det Indiske Ocean ligger 10 minutters gang herfra, og vores første handling var at gå derned og bade. Det er virkelig det Afrika, man har drømt om! Det hvide, hvide sand i solen. Det blå badekarvarme vand som i store hvidtoppede bølger med en dyb sugen slog ind på den vulkanske kyst med koralrevene. Stedet vi fandt, hvor sandbunden rakte helt ind. Den friske vind, der suser i palmerækken og tegner kysten langt ud mod den fjerne pynt i nord og gør opholdet under solens ubønhørligt brændende stråler tåleligt.

Ude på havet , der rækker tusinder af sømil mod Nordøst til Indiens kyst, så jeg en traditionel østafrikansk sejler - en Dhow - med dens karakteristiske trekantede vippesejl i kontrast til de store handelsskibe, der lå og ventede urørlige på reden.

Jeg tror knapt, at det gik op for os, at vi var netop her ved randen af dette kæmpemæssige ocean midt i virkeligheden af en lang drøm og et halvt års spænding, da vi tumlede os i bølgerne og forløste denne lykkelige følelse af, at det var lykkedes på den samme rolige og næsten selvfølgelige måde, hvorpå vi har bevæget os igennem alle de forgående trin i rejsens forberedelser.

En god, næsten magisk selvsupplerende gruppe af mennesker, som i handling er netop så realistisk og rationel som vore ideer og livsanskuelse er forskellig - i hvert fald i vor verbale formuleringer.

Det fantastiske i gruppe-projektet, som jo er en stor del af turens grundlæggende idé,

går mere og mere op for mig, mens trætheden fordrives af en dejlig livskraft og en lykkelig mæthed af oplevelser.

Det er svært at få det hele med, og der er sket så meget bare siden igår morges klokken otte, da vi tog afsted fra Kirk's i Fjellerup, at turen til det lokale supermarked her i eftermiddagens skarpe fugtige hede sammen med Sebastian, Mia og Annema næsten forsvinder. Til fods, ca 2 km, med hver sin kurv for at hente brød, æg, grøntsager, o.l. til aftensmaden.

Jeg måtte ha' min halsklud bundet om hovedet på sørøvermanér, da solen gjorde mig svimmel, og iført korte bukser og gummisko (desværre!-jeg køber sandaler i morgen) - gik vi allerede i samme afslappede, halvdovne tempo som afrikanerne, mens vi standsede op undervejs og så på alt det spændende, vi mødte - et baobabtræ et sted, nogle gekko'er, der skiftede farve - nogle majsplanter i vejkanterne - en skole, hvor børnene gloede ligeså meget, som vi - en farvestrålende kanga, overvejende rød med hvidt og gult isprængt - to utroligt sorte drenge med et tøndebånd - og ikke mindst 'supermar-kedet' selv, der ikke ligner vore egne ret meget, med dets ubehandlede vakkelvorne træhylder, stemmerne og selvfølgelig varesortimentet. Vi sugede begærligt alt ind, og da ekspedienterne kunne lidt engelsk, fik vi hvad vi skulle ha'.

Fantastisk at stå og se ind i sådanne ansigter, når man handler. Deres øjne er så smukke! Men også lidt svært ikke at være alt for nysgerrig.

Vi fandt en lille konkylie med noget af det Indiske oceans sang i sig, og vi tog et par

5.

raslende tørre brødfrugter med hjem.

Her sov folk eftermiddagssøvn og vågnede langsomt op til et dejligt måltid af fisk og grøntsager.

Dar Es Salaam. Torsdag 7.7.77.

Var med Chris (ulandsfrivillig) på hans motorcykel i formiddags i en nærliggende afrikansk bydel for at købe mælk, frugt og brød. Små bulede grusveje ud og ind i mellem klynger af træer og små huse med bliktage.

Hvor er Tanzanianerne et venligt smilende folk. Blot et 'Jambo' og ansigtet flækker i et bredt grin og svarer 'jambo'. De virker åbne og glade, skønt de fleste er meget fattige. En normal dagløn er her i landet på ca 17 shilling, ca 15 kr. Så de er glade for lidt.

Overalt ses mændene på de sorte kinesiske cykler i aristokratisk engelsk stil med kurve for og bag fyldt med frugt og hjemmelavede delikatesser med salg for øje. Og stadig er tøjet en fantastisk farvestrålende blanding af aflagt europæisk og kanga'er. På fødderne som oftest gummisandaler lavet af gamle cykeldæk.

Et slående miljøtræk er, at man næsten overalt ser enlige eller klynger af mænd, stående eller siddende under en palme eller på en sten, tilsyneladende ubeskæftiget og i lang tid ad gangen. Nogle har en lille transistorradio i hånden, hvorfra der strømmer den specielle 'cono-jazz', som alle hører hernede. En meget enkel glad rytmisk musik instrumenteret med congas, percussion og el-guitar og saxofon - foruden den flerstemmige swahilisang.

Vi var i to forretninger, og da Chris taler flydende swahili og kender de lokale forhold, fik jeg tingene til de rigtige priser.

En sådan butik er oftest en nødtørftigt sammenflicket skuragtig bygning på et hjørne eller en lille plads, som der er mange af ind i mellem husene, hvor en broget skare opholder sig. Hvad de laver der så længe ad gangen, har jeg ikke fundet ud af endnu, men de overanstrenger sig ikke. Her er vist heller ikke nogen arbejdsløshedsparanoia. Folk er vant til at klare sig med lidt. Noget efter danske forhold specielt er, at man deler det arbejde der er ud til så mange som muligt, så når man ser nogen lave fx færselsafstriking, er der enormt mange igang med noget, man kun ville se 2 mand og en maskine gøre hjemme.

I huset, hvor vi bor, er der, som hos de fleste europæere en 'housemaid' ansat til at gøre rent og vaske tøj. Hun bor med sin mand og 8 børn i et baghus i haven 10-15 meter fra forhuset. Det anses for god tone at ha' en sådan housemaid.

Man har nærmest pligt til at skabe arbejdspladser, hvis man har penge. Og det har de hvide jo masser af i forhold til de fleste sorte.

Vi studsede godt nok, da hun begyndte at vaske vores opvask. Vi er dog 20 mennesker.

men Kim sagde, at hun med kyshånd havde grebet chancen for at tjene en ekstra skilling, som vi så betaler inden vi rejser. De føler det altså ikke som nedværdigende, men bruger de muligheder de har i kampen for at overleve. På turen med Chris fik vi som sagt, hvad vi skulle have, og standsede på en af de små pladser for at spise noget oksehale stegt på en lille åben grill under et halvtag.

Ved siden af lå et værtshus, hvorudfra tumlede en meget fuld mand forfulgt af sin råben-de og slående kone. Lidt senere kom en kvinde hen og snakkede med Chris. Han fortalte bagefter, at hun havde sagt, at hun ku' li' mig og ville ha' mig med hjem. Jeg fandt ikke ud af om hun var 'proffessionel', men de er virkelig anderledes sådan tæt på, og det er mig nu også lidt tidligt til den slags eventyr endnu. Men det skal siges, at mange af pigerne hernede er betagende smukke og graciøse i deres bevægelser.

Eftermiddagen blev tilbragt på stranden, som vi udnytter mest muligt inden den 2 dage

#.

lange togrejse til Mwanza i morgen. Det blir en hård tur.

Vi får vist vores egen vogn, men toget kører efter sigende ikke meget mere end 35 km i timen og på stationerne undervejs fås ikke drikkevarer.

Jeg har spist en masse helt frisk frugt i dag. Langt mere velmagende end det vi får sendt op til Nordeuropa: Ananas, mango, appelsiner, bananer, m.m. - men nu skal vi spise aftensmad og i aften er her fest for de gæstfri og hjælpsomme ulandsfrivillige - Kim og Ivan og Chris, men også vice-ambassadøren kommer. Vi vil spille, synge og danse for dem. Nu skal der vist hentes øl!

Dodoma. kl ca 09. lørdag d. 9.7.77

På vej over den østafrikanske højslette mod Mwanza med East African Railroads.

Jeg vågnede op i nat mens toget buldrede afsted i natten, lukkede moskitonettet fra vinduet og så ud i den stjernebestrøede afrikanske nat. Et fantastisk syn med den fjerne bjerrand og spredte træer, der svagt anedes i den mørke måneløse nat. Nætterne her er tydeligt koldere end ved kysten, og jeg frøs, som jeg lå uden tøj i soveposen.

Jeg tog noget på og sov godt videre indtil vi blev vækket af morgenmadsignalet, som er en tjener, der går hele vejen gennem togets smalle koridorer, mens han slår med en ske på en 4-tonet metalxylofon.

I togrestauranten mødte vi vore venner fra i nat, hvor vi sad i 'baren' og drak nogle øl og udvekslede sprog. De fleste taler ret godt engelsk og er åbne, venlige og kvikke; fx kunne de huske vore navne her til morgen - i modsætning til os.

Langs jernbanen og på alle små stationer set et mangfoldigt og stærkt koloreret folkeliv. Alt muligt faldbydes, når toget standser, og et væld af tuskhandlere dukker op overalt. Levende haner, sandaler, knive, frugt, o.m.a. faldbydes.

Jeg har lige købt et tommelfingerklaver (Kalimba) for 22 shilling (15 kr).

Og hele tiden kangaerne, der blir ved med at imponere mig. Så utroligt smukke i farver og mønstre af stor variation. Deres mørke hud forstærker farverne, så de kan bære farvesammensætninger, der slet ikke ville klæde vores blege hud.

Og deres ansigter! Jeg kan slet ikke blive træt af at se på dem. Som på stationen i Dar igår eftermiddags, da vi ventede på at de sidste fra vores hold skulle komme med bagagen. En hyggelig lille plads for enden af perronen med en stor parasol, hvor der var udsækning af det udmærkede men ikke særligt stærke

Tanzanianske øl. Et vældigt leben, gestikuleren og råben - men ikke tungt og aggressivt som i Norden. Ikke den håbløse stemning af druk, som man ofte møder i de industrialiserede lande, men glade ansigter og en herlig 'gummigangart', når de blir lidt besorfne. De fniser og pjatter som børn, men er alligevel helt klare, når man taler med dem. Opstår der et problem som fx med pladserne her i toget eller ved morgenmaden, da Alistair ville ha' tchai i sin feltflaske, morer man sig meget over folk, der gør ting besværlige.

Zuzu - første station efter hovedstaden Dodoma efter en tur over en kæmpeslette, hvor man her i dagslys ser de uendelige strækninger af spredte Bao-Baptræer og udtørrede flodsænkninger, hvor regntidens brusende strømme tydeligt har sat sine spor. Det er virkelig den tørreste tid på året nu. Alt er brunt, rødt og afsvedet - selv palmernes blade.

Hist og her alligevel blomster og de stedsegrønne planter og træers tykke mørkegrønne blade der toner landskabet og med al tydelighed viser at der er knaphed på væde.

Et kæmpe termitbo rejser sig et sted til venstre for toget og hist og her dukker smålandsbyer op med deres karakteristiske lerklinede hytter.

Jeg spurgte en afrikaner ved morgenmaden, om det var Ujamaa-landsbyer, og han sagde, at det kunne man ikke vide, da det stadig er et stort problem at få folk til at forstå fæl

7.

lesskabets fordele. Kollektivproblemet, som vi selv kender det, men her et langt større problem, da landet er afhængigt af et godt samarbejde om jorden for at kunne klare sig.

De gamle traditioner sidder dybt i afrikanerne og vore egne problemer derhjemme synes helt klart at være overflodsproblemer. Vi dør fx sjældent af sult. Afgangen igår fra Dar var fantastisk. Vi nåede alle frem og fik al bagagen læsset op i toget og ind i de 5 kupeer, der var reserveret. En funktionær - uden uniform - dukkede op på perronen, netop som vi kom slæbende med en trækvogn læsset til bristepunktet, og sagde: "Is this the Danish group?" - så også her klappede alt. Toget vi kører i er helt fint og kupeerne designet til klimaet og forholdene, selv om gangene er lige lovlig smalle, når hele familier med alle deres børn og pakkenelliker slår sig ned på den sparsomme gulvplads. Men alt klares med et smil.

Tilbage til kupeerne. Vi kører med helt åbne vinduer det meste af tiden, men man kan trække både en glasrude, et moskitonet og en skodde for. Under et klapbord er der en vaskekumme med rindende vand! Der er 6 køjer, som i dagstimerne slås op til sæder på en meget snedig måde. Døren ud til gangen kan låses indefra. Alt er holdt i mørkt træ. Det gir en dejlig stemning med landskabet, der panorerer forbi som en smuk film.

Akacietræerne, der nu samler sig til en slags skov med brødfrugttræer ind imellem og et væld af buske - altsammen helt brunt og tørt under den lyse blå himmel.

Filmholdet har netop holdt møde her i kupeen, og det er svært at skrive som toget slingrer afsted.

Da vi kørte ud af Dar igår gennem solnedgangen var der bål overalt ved de små hytter imellem træerne med stående folk og vinkende børn langs sporet - skabtes en betagende start på vort egentlige trip ind i det 'rigtige' Afrika.

Mørket falder meget hurtigt på efter danske forhold - 1/2 time går der fra kl 19 til 19.30. Togets metalsang over skinnerne og tummelen i gangene ledsagede vores forventningsfulde stemning, mens vi med det meste af kroppen ud af vinduerne vinkede farvel til tiden i Dar es Salaam, hvor alle vore venner har hjulpet os fantastisk. Vi glæder os til at komme tilbage sidst i august.

Kingwe.

Endnu en lille station og endnu engang et væld af tuskhandlere med kurve fyldt af frugt, tomater, æg, høns, m.m som faldbydes uden påtrængenhed. Nogle siger farvel, andre overværer blot den begivenhed togets ankomst er. Børnene råber og hujer når vi kører.

Afrikanerne bærer deres ting på alle mulige måder - bærestænger over skulderen, på hovedet, som bylter - en mand med en hakke - altsammen under den brændende sol her hvor vi nærmer os middag. Og stadig det helt overdådige udvalg af kangaer i deres smukke blanding af variation og enhed.

Makutopa.

Igen en af de mange små stationer. En øde beliggende, skrabet stenbygning med en sval loggia og en bænk ved siden af et meget stort Bao-Babtræ, denne gang med blade. Det kaster en skygge, der må være omkring 10 meter i diameter, hvorunder der opholder sig en masse mennesker i ly for den stærke sol. Atter de mange småhandlende.

I kupeen ved siden afkører 'congo-jazzen' og vi har fortograferet som vilde ud af vinduerne undervejs og på disse korte stop. Det må vi gøre diskret, da det er forbudt, og folk blir yderst ophidsede, hvis de ser det. Men vi kan ikke lade være. Vi har sunget lidt og interview'et en af de afrikanske kontrollører. Han sang en Tanzaniansk frihedssang for os.

Ellers fortsat de tørre, tørre sletter ind imellem klippefyldte højedrag. En enlig palme et sted. Kvæghyrderne med deres hjord og et sted så vi en flok bavianer.

8.

Bernardo siger at han så 3 løver et sted!

Skønt Tanzanianerne er fattige, er der få der ser forarmede ud.

Jeg forbløffes over så rene og velholdte deres klæder er. Selv om deres tøj nogle gange er laset, er det altid nyvasket. Her i toget kan fx kvinderne ses med deres fantastiske frisurer og deres flettede kurve, der er pakket med duftende rent linned eller kangaer. Jeg har bemærket at selv tæt på, når man presser sig forbi dem her i toget lugter de aldrig ilde på trods af varmen. Der er et eller andet sundt over klimaet og deres forhold til naturen.

Deres høflighed føles ikke slesk eller formel. Det er det, der er det fantastiske, at det hele tiden virker som om det kommer fra hjertet. Medmenneskelig respekt. Noget så simpelt som det at hilse gøres af oprigtig varme og glæde. Man føler, at de har en naturlig selvrespekt og national stolthed. Det at de klarer sig og får det til at køre.

Samme dag kl 19.

Solen nærmest styrter ned mod horisonten. Glødende rød til sidst. Så hurtigt at man med det blotte øje næsten kan se den flytte sig. Alt blir farvet gyldent rødt i hastigt skiftende nuancer - og om ganske kort tid er det helt mørkt.

Landskabet blir tydeligt grønnere og frodigere, som vi nærmer os Mwanza.regionen. Vi er ovre det tørre højland, hvor støvet hvirvles op af ingenting, og vi bevæger os langsomt mod en af Tanzania's frugtbareste egne, hvor Sukuma'erne bor.

Bernardo, Marianne, Jack, Toke og jeg har slået nogle timer ihjel i restaurationsvognen med snak med folk dér. Vi nød først the, siden øl. Om lidt skal Sebastian ned og spise aftensmad. Alle snakker efterhånden med alle og mange har fået en god snak med afrikanerne. Børnene opfører sig stadig fantastisk og vores fysiske tilstand er upåklagelig.

I toggangen er folkelivet stadig uformindsket, ligesom på stationerne undervejs hen over den endeløse afrikanske steppe.

TURPLAN.

6/7 - 8/7. Ankomst og ophold i Dar Es Salaam..
8/7 - 10/7. Togrejse Dar - Mwanza.
10/7-8/8. Mwanza region.
8/8. Afrejse Mwanza.
10/8. Ankomst Dar.
15/8-20/8. 3 forestillinger i Dar.
22/8-29/8. Zanzibar.
30/8-14/9. Fri.
15/9. Afg. Dar kl ca 07.00.
16/9. 24 timers ophold i Rom.
17/9. Ankomst Kastrup.

#.

Bujora. 10.7.77. 10 km fra Mwanza. kl ca 10.

Aftensmaden indtog jeg sammen med Sebastian i restaurationsvognen i går: Suppe, kylling m. stegte kartofler og sovs, dessert + kaffe - mens toget anløb Tabora - en af de største byer i landet. Perronen var atter fyldt med folk og 'congo-jazzen' strømmede ud af de mange små transistorradioer. Ventetiden var lang, men endelig kom vi afsted mod endestationen i Mwanza, der skulle nås på den anden side af natten.

Et par stærke hændelser viste sig at skille os fra målet. Diesellokomotivets motor blev overophedet og toget måtte standse midt i den mørke nat med optræk til panik hos de mange afrikanske passagerer, da rygter om brand nåede ned langs den lange togstamme. Folk fór råbende og gestikulerende ud af toget og op og ned ad de smalle korridorer med alt deres habengut og børn. De løb op og ned langs banelegemet for at finde deres slægtninge. En mor med 4 børn, som Ulla havde hjulpet op i toget, da hun var ved at komme for sent, og som hun havde lånt sin køje, da hun ellers skulle sidde ude i trapperummet på hele turen, hvor dørene går op og i hele tiden - hun fór ud med hele menageriet. Pludselig lidt efter begyndte toget at køre, og alt var ved at gå i panik med halve familier på toget og resten uden for i natten. Heldigvis standsede det igen kort efter og alle kom med igen. Jeg overværede det hele fra mit vindue i bar overkrop med den funkende stjernehimmel over mig med sine mange ukendte tegn, og jeg faldt snart efter i søvn til togets vuggende bevægelser.

Et par timer var i aftenens løb blevet tilbragt i restaurationsvognen med at fortælle nogle videbegærlige tanzanianere om Danmarks politiske forhold, om vores vinter og om sommerens lyse nætter. Alle vi fortæller om vores projekt lyser op i glade smil, og siger, at de vil komme og se forestillingen.

Forbløffende mange kan engelsk, bl.a. moderen til de 4 børn talte og skrev det flydende - og bevidstheden om landets egne politiske forhold og mål synes høj. De elsker deres land og deres præsident, Mwalimbi Nyerere, og det har de god

grund til. Jeg tror, at han er en stor statsmand med en dyb forståelse af sit folk og dertil 100 % pålidelig. En sjælden ting - også her.

En anden påfaldende ting under vores rejse var kvinderne og børnene. Den stærke, rolige måde de klarer de lange stræk under trange forhold på. Mange opholdt sig 24 timer eller mere i de smalle gange - med folk der ustandselig skulle forbi. Uden at kny så børnene op på os med deres store smukke øjne, og der hørtes sjældent barnegråd. Her kom jeg til at tænke på, hvordan det foregår i Grenå-Hundestedfærgens Cafeteria!

I restaurationsvognen er priserne absolut rimelige og maden god. Ca 15 kr for 3 retter.

De 1000 km gennem Tanzania har været en overraskende komfortabel tur og rig på oplevelser af dette mere og mere imponerende folk.

Samme dag v. middagstid.

Jeg føler det vigtigt med disse førstegangssindtryk.

Jeg sidder nu på en stor sten i landsbyen Bujora i den nordvestlige del af Tanzania, som gæst hos Sukuma-folket, der er landets største stamme, med udsigt ud over den rigt opdyrkede slette, der strækker sig nedad og langt ud i det fjerne, hvor Victoria-søen anes i soldisen. Himlen er skyfri, og solen står næsten lodret over mig. Rundt om mig er propert dyrkede marker eller smålodder, ind imellem småklipper, buske og træer. Her er frodigt og grønt - skønt tørt. Jeg kender endnu ikke navnene på de mange planter og træer med undtagelse af de kuplede Mangofrugtræer, der vokser overalt.

De mange fuglestemmer fylder den tætte varme luft med ukendte stemmer og en frisk vind gør det meget behageligt, nærmest som en dansk sommerdag. I det fjerne lyder sangen og trommerne fra søndagsmessen i Father Clémenti's kirke, og jeg har netop talt

#.

med områdets Cultural Officer, Mgangala, der er vores vært i den næste måned. Han er som alle tanzanianere overordentlig imødekommende og hjælpsom med alle praktiske ting.

Rejsen herop sluttede med at vi vågnede som toget kørte ind på Mwanza station. Solen var netop stået op, kl var halv otte og Henrik Norsker var der for at modtage os sammen med nogle folk her fra Bujora, som skal hjælpe os under hele opholdet her.

Det blev et hjerteligt gensyn for mange, og vi hjalp hinanden med at bære al bagagen ud i den bus, man har stillet os til rådighed mod at vi selv betaler for benzinen. Cultural Officer, Jos, var også dér. Som alle - bredt grinende.

Vi fik hurtigt gnedet søvnen ud af øjnene med en kop termokaffe som Henrik havde taget med, og bussen - en gammel Bedford skolebus fra først i 50'erne (i øvrigt den model jeg lærte at køre i ved militæret i sin tid) - blev fyldt til randen med grej og mennesker.

Vi kørte gennem Mwanza og fik indtryk af en god og livlig by med et godt marked. Nogen sagde, at det mindede om Christiania. Jeg synes mere det mindede om en amerikansk sydstatsby for 100 år siden. Landskabet omkring byen, der ligger lige ned til Victoria-søen med havn og det hele, er klippefyldt og ganske dramatisk, men som vi kom ud mod Bujora fladede det noget ud i store drag, der går længere ud end noget sted derhjemme.

Efter velkomsten her på Bujora med Sukuma-museet, som Father Clement kører, hvor mange kvinder gav højlydte glædesudbrud fra sig over at gense Bente. Alle gav hånd og sagde 'Karibu' (velkommen) og spurgte til rejsen - 'Habari Safari' - og hvad ved jeg.

Vi fik morgenmad i gæstehuset, og jeg strøg over og fik vasket rejsesmudset af

under en kold bruser. Det gjorde underværker, og vi fik snakket og udvekslet gaver med Henrik.

Senere kom Martin Loft, en anden udstationeret ekspert, og gav hånd. Jeg gav Henrik et bånd med Djurslandspillemand, som han blev meget glad for, og Dorthe gav ham sin dagbog, ført siden han tog fra Danmark. De to boede sammen indtil da.

Sommerfugle i alle fantastiske farver flyver omkring og gekko'erne (små firben) er et kapitel for sig med deres skiftende farver.

Vi venter nu på at rejse det store telt, mens nogle er til messe. Jeg prøver at få ind i knolden, at det er rigtigt, at jeg sidder her midt inde i Afrika lige syd for ækvator, og er så lykkelig for at være rask og fyldt op af gode oplevelser, at det er svært at udtrykke i ord - endsige få alt med.

om eftermiddagen.

Deres latter - bare deres latter - den kommer helt nede fra maven - glad, uforbeholden.

De holder ikke deres følelser tilbage - spænder sig ikke fast i unyttige former. Alt hvad de gør har et formål - et umiddelbart fornuftigt indhold - og en smuk højtidelighed i dét.

Lige nu - kvindernes latter i spisehuset - efter middagen, som de har lavet og serveret - lige nu - deres latter, mens de rydder op

Bujora. tirsdag 12.7.77. middag.

Der sker så meget hele tiden, at det føles som om, vi har været her en måned, og det er

svært at nå at få skrevet de mange indtryk ned inden de fader ud, og det blir da også desværre ret tilfældigt, hvad der blir nedfældet her i bogen.

Vi har middagspause nu, efter at ha' øvet teater hele formiddagen, overværet af en masse unger fra landsbyen, som kommer lige så snart de har frikvarter fra skolen, der kan ses her fra pladsen.

Mandag - i går - blev en begivenhedsrig dag med markedsbesøg i Mwanza.

Bussen

#.

hentede os hen på eftermiddagen, og vi rullede ind ad den stærkt befærdede hovedvej gennem 'forstæderne' - stadig lerklinede hytter ind imellem forfaldne huse fra kolonitiden, hvor pladser, små markeder og lokale forretninger placerer sig langs vejen og halvt oppe ad det klippefyldte landskab - indtil vi når ind til selve Mwanza, der ligger lige ned til Victoria-søen med de sydstatslignende stenhuse i 2-3 etager kalket i hvidt, lyserødt eller lyseblåt. Åbne kloaker løber i hver sin side af de slidte asfaltgader og små spang eller stenbroer leder ind til fortovet, der løber langs bygningerne, hvis nederste etage ofte udgøres af forretninger af enhver art, der åbner sig direkte ud mod gaden og blot lukkes om aftenen med et jerngitter.

At finde ud af, hvad man kan få i de forskellige butikker kræver et nærmere studium, da skiltningen er meget nøjsom og på swahili -- men et udpræget træk er, at de minder meget om de hjemlige marskandiserbutikker - alt muligt kasseret europæisk lort blandet med helt relevante ting og lokalt fremstillede forbrugsgoder. Det kommer sig af, at man ikke importerer ret mange forbrugsting, men må klare sig med, hvad der blir efterladt.

Således også bilsituationen. Reservedelsproblemerne er store og man reparerer med forhåndenværende midler. Det betyder, at genbrugsideen er højt udviklet.

Selv kasserede konservesdåser finder anvendelse, bl.a. som petroleumslamper, som laves direkte på gaden med materialer dynget op til den ene side og affald til

den anden. Ind imellem småboder for frugthandlere, oma. Et sted et cykelværksted på fortovet, hvilket vil sige, at en mand havde bredt sin værktøjspose ud og havde en flok cykler stående omvendt på sadlen, mens han snakkede og gestikulerede med kunderne.

Også markedet var en oplevelse - efter sigende et af de bedste i Tanzania. På en plads på størrelse med halvdelen af Kbh's gamle grønttorv solgtes alt fra grøntsager og frugt, flettede kurve, måtter, blikskåle, etc - til tøj, mel, gryn, ris, hirse, oma. Det foregik dels fra intermistiske boder og sække bredt ud på jorden til mere stationære salgssteder inde i nogle overdækkede 'haller'. Alt sammen efter vore begreber rodet og ret svinet, men efter sydlandske forhold vistnok ganske sobert.

Der var næsten ingen betleri eller påtrængende salgsmetoder, og atter denne dejlige Tanzanianske værdighed og fornuft, som vi møder overalt, og som jeg lærer meget af hver dag. Som deres sprog - ingen overflødighed eller uklarhed - enkle begreber - enkle grundlæggende følelser.

Middagsheden fra søen ind gennem den åbne dør. Udenfor leger børnene og vi har netop spist. Atter er det svært at udtrykke glæden og taknemligheden direkte overfor de afrikanske piger pga sproget - 'Asante sana' synes ikke tilstrækkeligt. Hvordan takke for deres rene ansigter og smukke bevægelser - at de ligesom nejer, når de stiller skålene med ris, bønner, kød og grøntsager på bordet - hvordan takke for at de af lyst hver dag gentager disse ritualer, hvor de kommer hen til hvert bord med en træbakke og en lerkrukke med vand og lige stilfærdigt lader os skylle vores hænder - eller idag hvor én stillede sig ved hvert bord og spiste med - stående - høfligt svarende på vore spørgsmål.

Kun Jane, 25 år, der nærmest fungerer som chef, taler engelsk godt nok til at henvende sig til os. Hun, Alistair og jeg træner på at lære at synge "Eight days a week" til den store fest på lørdag. Hun genkendte den fra sine 'unge dage', da vi den første dag sad og sang den inde i det store telt, hvor hun kom og deltog.

NGOMA.

Igår åbnede alt sig første for gang mellem Bujora's beboere og os. Vi mødtes ved et bål, vi lavede efter aftensmaden, hvor vi først sang vores medbragte sange: "Blomsterbørn", "Christianiasangen", "Circle", "Jambalaya" og "Wimbo"- for første gang.

Bagefter viste de os nogle af deres sange og danse.

De var vilde med specielt folkemusikken - Hamburger sekstur, Den toppede høne, Horn

#.

fiffen, m.fl. - som de havde set og hørt om eftermiddagen. De stod lige på og dansede hujende rundt på pladsen, og Wimbo, vores swahili-sang, lærte de efter at ha' hørt den et par gange.

Efter en Martin Loft-parodi på deres slangetæmmerdans udført med vores medbragte plastictrap med spring henover bålet, mens vi trommede, afstedkom vild jubel.

Aftenen endte med at vi deltog i deres danse, der handlede om Ujamaa og revolutionen,

men som fremstod helt traditionelt afrikanske, som om de havde sunget dem i hundreder af år.

Martin Loft fortalte historier fra sine rejser rundt i Tanzania og sine fantastiske møder med folk langt ude i bush'en, mens natten hvælvende sig over os og bålet brændte ned

med luften fyldt af cikadernes knitren.

Alle skulle op ved 7-tiden og gik hjem ved midnatstid, og vi sad og fordøjede vores anden aften på Bujora og vores første møde med det Afrika, vi har drømt

om. En kraftig forsmag på, hvad der vil komme. Jeg faldt til ro, mens sultne moskitoer satte jagten ind.

tirsdag kl. ca. 19. Lige inden aftensmaden.

Jeg har netop været ude at gå en tur rundt på museet for at få hovedet rensset oven på eftermiddagens hersen med teaterstykket, mens aftenhimlen gennemløber sin fantastiske farveskale under solnedgangen. Oppe på vandtårnet så jeg ud over det vidstrakte landskab med dets bløde trekantede kurver tonet i indigo i den nedgående sol.

Blomsterne ved Father Clément's hus duftede stærkt og de lilla og røde farver lyste i det tiltagende mørke, som ville de beholde det sidste lys eller påkalde sig en eller anden ukendt kraft før natten.

Stadig er det overvældende med dette landskab rundt om sig. At man véd, at det strækker sig tusinder af kilometre mod nord, syd og vest - og omkring 900 km mod øst.

Prøverne med teaterstykket var som altid hårde, specielt da solen fik overtaget over formiddagens skydække - og modsætningerne i gruppen er der stadig, men vi er ved at vænne os til dem. Jeg tror også at virkeligheden omkring os indvirker godt. Mange tilskuere følger vore forberedelser.

På et tidspunkt var der mindst 100 skolebørn i deres hvide skjorter og grønne kjoler eller bukser. De er meget diskrete på sin vis og holder sig pænt på afstand, men det ser alligevel helt fantastisk ud, når de sådan står og sidder rundt om os. Idag var der også mange af landsbyens ældre på besøg, og de fleste så ud til at more sig; holdt tålmodigt stand gennem alle vore afbrydelser og snak. De morsomme sekvenser blev ledsaget af latter og klappen, men ellers var de imponerende stille.

"Time for a meal", siger Jane netop nu indad døren her i 'Medicinmandens hytte', hvor jeg bor mellem vore instrumenter, lyd- & filmgrej. Mange stemmer lyder ude fra pladsen. Dansk blander sig med engelsk og swahili - og jeg er sulten.

Ved midnatstid. 12.7.77. Bujora.

Jeg kommer vist til at fylde den her bog langt før tiden.

Endnu en dejlig aften mættet med gode indtryk. Efter aftensmaden spurgte pigerne flere gange, om der ville blive dans igen i aften, og vi sagde, at vi ville lave bål igen og at de var velkomne på samme måde som igår.

Vi sang vore sange, og mange af de lokale har nu næsten lært Wimbo. Flere af de andre sange sang de også med på - dog uden ord.

Så blev projektørerne tændt og de slæbte deres store trommer frem og fyrede deres danseshow af på samme uforpligtende måde som vi vores..

Danserne i tre rækker; mænd og kvinder imellem hinanden skiftevis. Mændene svingede og slog med deres hakker i smukke hidsende bevægelser mens trommerytmerne

#.

kørte. Meget flot og suggestivt - og meget dejligt, at de havde lyst til at gøre så meget ud af det. Atter så og følte vi deres umiddelbare glæde ved at udfolde sig, og vi deltog selv i dansen bagefter, da ringen dannedes rundt om trommerne ligesom i går. Idag spilledede jeg dog med på en af trommerne. Godt at mærke at man kunne følge med, og at rytmerne også sidder dybt i min krop.

Deres rytmer følte ikke ukendte, men perioderne er - så vidt jeg forstod - meget organiske og hænger tæt sammen med dansen. Endnu har jeg ikke set dem flippe ud blot på musikken - men der er også langt større frihed inden for deres danse, end f.eks. i vores folkemusik.

Der var en fordanser og en forsanger - for det meste en af pigerne - der dirigerede, men det var mere blodets tale end tillært disciplin. Det tror jeg da. Der

er i hvert fald tryk på deres bevægelser, og de slår hårdt og kontant på trommerne med små kæppe.

Vi kommer mere og mere i kontakt med dem og jeg begynder at kunne skelne dem fra hinanden og huske deres navne - og hvad de laver. Således også omvendt.

De er meget interesserede i guitar'erne, men sådanne findes der heller ikke mange af her i landet. Det er trommeland, det her! Alle er fra barnsben af flasket op med rytmer og dans - og alt har sin bestemte betydning i den verden.

En bekræftelse på hvad jeg altid har troet. Rytmen er fundamentet vi skal bygge et harmonisk liv på, og jeg kan ikke lære nok, mens jeg er her.

Bujora. onsdag 13.7.77. kl ca 23.

Det er blæst op. Vinden rusker i alle løse ting. Træerne susser og teltene blafrer. der hersker en mærkelig, lidt uhyggelig stemning over lejren. Det er første gang, at det virker som om noget kan bryde lykken. Jack blev angrebet af en let malaria i går, men er klar igen i dag. Martin, Bente og Annema er på kur nu og har ligget hele aftenen. Jeg har overanstrengt mit højre øje. Det er helt rødt og blodsprængt. Mik faldt og skrabede hul på albuen, rev sin arm, da han skulle åbne en flaske rødvin og sprang en af mine guitarstrengene.

En flagermus fløj vild under film- & lysbilledeforestillingen i et af museets skolelokaler, og dagen er gået uden at noget er nået.

Jeg var i Mwanza to gange idag. Først en ulidelig tur i middagsheden for at veksle penge og gå på marked sammen med Mik, Martin, Ulla, Janne, Sebastian og en af Sukumaerne. Vi kørte derind i en af de lokale busser, helt overfyldt og fik så prøvet dét.

Efter at ha' checket lokalet af, hvor vi skal spille i morgen, tog vi en taxa hjem til Bujora, da heden og byosen blev for kraftig til lang tids venten på bussen. Vi nåede lige netop middagsmaden og efter at ha' rodet med båndoptagerne en tid kom Henrik og spurgte, om jeg ville med ind til byen igen og gå på the-hus.

Jeg slog til og fik en dejlig eftermiddag ud af det med god snak i det lilleskrabede lokale, hvor den indiske boss dovent tog imod pengene og ellers lod afrikanerne om arbejdet - hvad de i øvrigt ikke har noget imod. Så de har jo arbejde! Sådan er det, og man kan blot lade det være. Men dejligt var det at være lidt på tomandshånd i det lokale liv, navnlig med en der kender forholdene så godt som Henrik. Det er hans og Martin's stamcafé.

På hjemturen drøned vi i den lune eftermiddag - stadig på Kawasaki'en - efter at ha' været oppe på et højdedrag med udsigt ud over Victoria-søen og dens forgreninger ind gennem de mange øer og forrevne klipper udenfor Mwanza med enkelte sejlere på det glimtende vandspejl så langt øjet rakte som var det et uendeligt hav mod nord - gennem et fascinerende landskab i tæt trafik akkompagneret af mange dyt fra de uberegnelige trafikanter - det være sig biler, cykler, gående, børn, hunde, oma.

Et kort ophold på et lokalt værtshus i Kisesa en øl's tid gav et lille indblik i den del af det lokale liv. En del jeg vil se nærmere på en af dagene. Meget tiltrækkende barpiger!

#.

Nu har vinden lagt sig og jeg vil gå til ro og håbe at denne mærkelige stemning har forladt mig i morgen - såvel som malariaen de andre. Vi har jo Afrika-premiere for alle kultur- & partiboss'erne - plus nysgerrige danskere i området - og skulle helst være nogenlunde på mærkerne.

Bujora. Lørdag 16.7.77.

Nu er jeg igen ved at komme bagud med skriveriet, og en dagbog bør skrives hver dag.

Men der sker så meget. Der er hele tiden noget man må være med i, så det er svært at få tid til at sætte sig og skrive.

Jeg prøver at få det vigtigste med fra de sidste par dage.

I dag er det højt og klart solskinsvejr med blå himmel og hvide skyer, der danner smukke perspektiver over landskabets lange drag ud mod de fjerne højder.

Luften er helt frisk og temperaturen er behagelig, navnlig her i skyggen under mangotræet.

Det er Dorthe's fødselsdag. Hun er blevet 44 år! Vi vækkede hende med sang og musik og havde et dejligt morgenmåltid allesammen i den lille gåtd bagved fælleshuset.

Det er idag den helt store tam-tam skal fyres af med Sukuma-danseselskaber, hvor mange kommer rejsende langvejs fra - Slangetæmmerdansere, medicinmænd og hvad ved jeg. Vi skal også vise vores show og formiddagen er gået med forberedelser dertil. Det blir vores første 'rigtige' forestilling i Afrika. Fri luft, lokale folk og fuld tryk på vibrationerne.

Torsdag lavede vi en forestilling i Mwanza for partmedlemmer, kulturofficerer og lignende honoreret - bl.a. hele regionens overhoved, som åbnede mødet med forskellige politiske slagord, og bagefter takkede os og sluttede mødet med råbet: "Tanzania - opad, fremad! Tanzania vil socialisme! Leve Ujamaa!" og et "Leve Danmark".

Det gik godt for os på trods af en del nervøsitet, og efter at Ngangala's udsagn var de

meget glade for vores show - nærmest overrasket.

Skolen, hvor vi optrådte, lignede en forsømt dansk kommuneskole fra 50'erne, men mere 'luftig' pga manglende ruder mange steder og gulv og vægge af beton.

Vore kulisser og blomsterpynt - og de ca 300 sorte tilskuere skabte en god stemning som fulgte os til dørs med en klar positiv respons.

Først viste vi teaterstykket - med en del fejl - men med et godt 'drive'. Derefter sang jeg

"Fugle flyver", "Stille hjerte, sol går ned" og "Morgensangen", som de andre join'ede efter at ha' skiftet fra kostymerne til dansedragterne. Så sang vi "Forårssangen", "Christianitter", "Tilbage til markerne" og dansede folkedansene til stor glæde og moro for de forsamlede. Traditionel dansk fokemusik er virkelig sagen her.

Vi kørte direkte hjem og hentede lidt øl frem, mens vi sad og havde en god fællessnak i gården, mest om filmen og hvordan vi skal gribe det projekt an.

Bagefter satte Henrik og jeg os ind i min hytte, som helt præcist er en regnmagers hytte, og drak os en flok øl og fik en lang sludder om gamle dage, fælles oplevelser, osv. Mik sluttede sig til os på et tidspunkt, da han kom forbi for at finde et eller andet tørt som erstatning for hans sovepose, der var blevet sjaskvåd under det forrygende regnskyl, der væltede ned over os, netop som vi skulle afsted til Mwanza og optræde.

Fredagen forløb for mit vedkommende med at prøve at lave et bånd med afrikanske lyde. Det foregik ved at gå rundt omkring i området med en transportabel kassettebåndoptager og optage vinden, fuglenes lyde, børnestemmerne, snakke lidt med folk - landsbyens lyde. Senere, da det blev mørkt - optog jeg cikadernes fascinerende 'jadren'.

Fællesmødet derefter undgik Bernardo og jeg ved at gå på værtshus i Kisesa, landsbyen der ligger 2-3 km nede ad bakke. Det blev en fantastisk oplevelse, som kræver mere plads end disse kortfattede referater

#.

Lørdag nat. 16.7.77. Efter festen.

African Flower
sing your song of beauty
let your sweet fragrance ride under the dizzy trees
and go thru the burning sun until sunset -
Let the air deliver this message
let your sweet caress walk thru forgotten areas
and talk about this people - so poor
within all these riches
this loss of overwhelming beauty
and tell the world
that because these people are happy, open and honest
they were allways used for other purposes

Søndag eftermiddag. 17.7.77. Midt i solen i en kasawamark N. f. Bujora.

African flower
you burn your day along
you show your magic colours
under the silent clouds of white beauty
and your birds sing their foreign songs
under the african sky of blue
while your gentle winds blows my mind
and cools the heat of the day
and sweetens the bitterness of your dry hunger.

African flower
show my people how to love like you love
like you lift the darkness with your sweet breezes.
Let your song show us the way
and let your singing lift our hearts
under that same sky of blue
while our madness dances away thru dark nights of passion
while mother earth carries our tears to the depths of her soul.

African flower
let my people know your wisdom, your love and your compassion
that this trembling earth will know that we are one
though our skin are different
and our voices have other words.
Let that same sun be our guide
thru the jungle of man's passions
and this age of violence into which we are born
to that loving understanding, that we are all equal
though our ancestors failed to see this.

(dette digt blev trykt i et lille hefte m. tegninger af Sander & Marianne af
Indkøbstryk, dec. 77)

#.

Et værtshusbesøg i Tanzania.

En autentisk beretning fortalt af Bo Jacobsen. Trykt i indkøbstidende.
sept.77.

Det var blevet fredag aften i den anden uge af vort Afrika-besøg i sommeren 1977.

Klokken var ca ni og det havde været en varm dag med mange gøremål, og aftenen tegnede til at blive lige så tæt og varm som de foregående.

Vi var to mand, der den dag havde nået vores fællesmødegrænse - vi orkede simpelthen ikke mere snak- så Bernardo og jeg besluttede som to uartige skoledrenge at stikke af og gå på værtshus.

Vi fik et lift med en landrover de 2 km ned ad grusvejen til den nærmeste landsby, Kisesa, der er på størrelse med Nørager på Djursland, men som unægtelig ser noget anderledes ud med sine lave lerklinede bliktagshytter, der ligger ganske uordnet ind imellem store mangotræer og småmarker med lidt fattigt petroleumslampeskær hist og her ud af de rudeløse vinduer.

Vi fandt hurtigt det lokale værtshus, der simpelthen er det eneste sted med elektrisk lys udenfor og styrede tørstige som en dansk arbejdsmand ned ad skrænten forbi nogle stabler blanke petroleumsdunke, der fyldte luften med en kvalm, klæbrig os, hvori et par mænd i slidte shorts og lasede skjorter arbejdede med læsning af en lastbil - og ind ad døren til det ca 50 kvm store lyseblåmalede rum, der oplystes af to lysstofrør, hvor baren fyldte den ene halvdel og resten var fyldt op af rå træborde med metalstole omkring i den skræbede stil, der kendetegner alt hernede. Hjemmene er mindst lige så sparsomt møbleret.

Vi tumler os som sagt ind ad døren og hilser med et frisk 'Jambo!' - et af de få ord vi kan på swahili. Alle de ca 25 tilstedeværende hilser hjerteligt igen og vi føler den første 'hurdle' er passeret i rimelig stil.

Fra det nærmeste bord farer en meget sort mand hen mod os med et stort grin og rødsprængte øjne - og byder os velkommen. Han henter to øl i en fart og byder os at ta' plads ved hans bord. 'Karibu!' siger han med sit brede grin, hvorved det meste af ansigtet forsvinder til fordel for en perlerække af store hvide tænder.

(Gu' ve' om de har tandlæger hernede, tænker jeg) - Det viser sig at være Emanuel, og han præsenterer os for sin yngre bror, Stephen, - sin svoger, jeg ikke forstod navnet på, som er så fuld, at han ikke kan se i een retning ad gangen og som hele tiden slår mig på lårene, mens han siger et eller andet på det lokale sprog, Kisukuma, - som jeg slet ikke forstår. Men selvfølgelig! - han vil ha' mere øl, og det gir vi ham og de øvrige ved bordet, da den første ret hurtigt blev drukket.

Jeg tog mine 'Winthermann's' CaféCrème-cigarillos frem, som jeg købte i Rom's lufthavn på vej hened, og byder rundt. Det lod folk sig ikke sige to gange, og vores bord var i de næste minutter omgivet af folk, der med kendermine afprøvede de usædvanlige genstande, og som i deres fantastiske tøj i stil med det, vi gik med i 50'erne, - rippede de min flotte blikæske på det nærmeste - og cigarrøgen og de gode vibrationer pulserede gennem det charmerende lokale. Den ene halvdel af rummet var som sagt fyldt op af baren, som er befolket af nogle hakkvoksne drenge, der sørger for udskænkningen. Nogle 'barpiger' sørger for at bringe det statsbryggede øl, der nærmest smager som en lys pilsner, den korte vej hen til de tørstige sjæle ved bordene. Derudover opfordrer de til yderligere investeringer i de våde varer og er vist også til rådighed for mere intimt samvær mod et efter europæiske forhold beskedent beløb.

"Do you want a gal?" spørger Emanuel bredt grinende, da han bemærker vore blikke og

#.

indbyrdes småbemærkninger, når en af pigerne vugger forbi i deres farvestrålende kangaer og fantasifulde frisurer og med dovne bevægelser åbner kapslerne.

“I can arrange”, fortsætter han “No ploblem!” - (de fleste har et problem med I og r og bytter om på dem) - og slår ud med hånden, mens Stephen nikker energisk samtykkende.

“No ploblem! You just make choise.”, og taler længe om rimeligheden i dette.

Vi har dårligt nok fået drukket vores anden øl og takker høfligt for hjælpsomheden, men beslutter at vente. Det er han helt med på “You just tell and I arrange. No ploblem!” - og vores første værtshusbesøg i Tanzania har fået en flyvende start.

Der blir gået frisk til den ved bordene og opmærksomheden omkring os er levende, men ikke ubehageligt påtrængende, som man kunne vente. Det er trods alt ikke hver dag, de ser hvide mennesker heromkring.

Ind imellem forsvinder en af pigerne ud af en spændende dør bagest i lokalet, og der er i det hele taget en livlig trafik mellem bordene - og stemmerne bliver mere og mere højrostede som aftenen skrider frem. Der er ingen musik i baren - ikke engang en af de ellers uundgåelige transistorradioer med deres stadige strøm af ‘congo-jazz’. En i øvrigt glad og ukompliceret halvelektrisk musik af Zambiansk eller Zairisk oprindelse, som lyder overalt, hvor folk er sammen - i tog, i busser, på barer, i butikker, på gederne, langs murene, på markederne.

Ved et bord lige ved siden af den spændende dør, der åbenbart er for indviede, viser en flake whisky sig i ny og næ. Pigerne retter på deres tørklæde og deres smittende latter lyder jævnlige - og af og til sender de lange bløde øjne hen mod os og breder deres hvide tænder ud, mens de vugger småkniksende hen over gulvet.

Bernardo og jeg har nok at gøre med at prøve at forstå folks engelsk, som blir vanskeligere tilgængeligt som aftenen skrider frem og de tomme flasker bæres bort. Vi må også hele tiden checke indbyrdes, at vi ikke misforstår noget og gør noget til et problem. Emanuel og Stephen opfordrer os til stadighed i indforståede vendinger til at gøre vores valg og opmuntrer os grinende.

Snakken går i livlige bølger gennem lokalet, og vi synker ned i den Tanzanianske hjertelighed - mens timerne flyver. Bernardo har aldrig kunnet så meget engelsk før, siger han, og jeg forsvarer min sidste ‘Winthermann’s’ ihærdigt og kaster ind imellem fyrige, lidt nærsynede blikke mod de eksotiske damer.

Den fjerne dør blir mere og mere tiltrækkende. Jeg drages uimodståeligt af dens skjulte mystik og må til sidst igennem den, og står pludselig i en lille firkantet gård under den stjernesprængte afrikanske nattehimmel omgivet på den ene side af lave gule bliktagshuse med grønne døre, hvorpå der står nr.1, nr.2, nr.3, osv. På den anden side er der et lille petroleumoplyst rum bag et bambusforhæng, åbenbart det allerhelligste, hvor et mindre selskab af velvoksne mænd sidder i en døsig stemning. Det er herind pigerne med jævne mellemrum går. Mon de ryger ‘banki’ ? (lokalt pot) - er det byens mafia? - eller er det blot ‘kontoret’? - Svært at sige. En masse tanker farer igennem hovedet, mens en myg sort skønhed glider tæt forbi og smiler frækt til mig. Jeg får sagt ‘Jambo’ og føler mig helt fjoget, mens jeg prøver at se ud som om, jeg har check på det hele. Jeg griner ‘indforstået’ og styrer hen mod pisspiret, som jeg kan lugte ligger i det bageste hjørne af gården - som var det det, jeg var gået derud for. Det viser sig at være et hul i et cementgulv, man skræver hen over og har svært ved at ramme - navnlig nu!

Da jeg vender tilbage til det lyseblå lokale efter endnu et langt kig op i nattehimmelen, er Bernardo i fuld gang med at fortælle en større forsamling om de politiske forhold i Danmark, om socialismen i vort land, om Bwana Jørgensen, Dronning Margrethe, som ingen direkte magt har, og som de slet ikke kan forstå, hvorfor så er der, osv osv - men mest om dét, at vi aldrig har været koloniseret, som er svært for dem at forstå. Vi fortæller også om de lange lyse sommernætter og om vinternætterne, sneen, landets ringe størrelse, fællesmarkedet, o.m.a. - og hver

gang vi synes at forstå hinanden klasker vi hænderne mod hinanden, nærmest på prangermanér - og griner.

Jeg sætter mig og prøver at forstå, at vi er her midt i Afrika med tusinder af kilometre land til alle sider. Jeg blir glad over at møde et folk så langt hjemmefra, man kan føle sig så meget på bølgelængde med. "Det er jo faktisk næsten som at gå på værtshus derhjemme", siger Bernardo "Bare lidt gladere" - sommer på Christiania hele året. Det er nogle af de smukkeste mennesker, jeg har set. De stiller ikke noget imellem sig og deres følelser.

"Tanzanianerne holder ikke deres følelser tilbage" sagde en ældre mand til mig på vej herop i toget. "Hvis en mand siger nej, mener han nej - og omvendt!" Så du kan altid regne med, at han er, som han ser ud.

Men de er fattige. Tanzania er et af de 27 fattigste lande i verden.

Børnedødeligheden er på 50% inden for de første 5 år! - og de færreste landsbyer kan klare sig selv. Selv de mest velkørende Ujamaa-kollektiver må ha' hjælp fra regeringen 3 mdr om året med fødevarer, som importeres i dyre domme fra udlandet.

Men alligevel er Tanzanianerne stolte af deres land, og at de trods alt klarer sig. De er meget bevidste om deres vej mod socialismen og det internationale fællesskab. Mange kan engelsk og de fleste kender Danmark og holder os for at være deres venner og tror at vi er et socialistisk land. Meget af aftenen går med at prøve at forklare dem, hvad vi egentlig synes om vores land, og hvad vi prøver på at lave hjemme på Djursland, men det er svært for dem at forstå sådanne modsætninger. De elsker deres land og deres præsident, Nyerere, og hans billede hænger overalt i de små butikker, over baren, i hjemmene, etc. her er kun eet part - CCM, revolutionspartiet - men alligevel forekommer det at politiske problemer blir løst ret demokratisk og med stor grad af lokalt selvstyre. 10-hus celler, landsbyformænd, områdestyre, oma, som jeg ikke vil komme ind på her. Hernede vælger man manden - og der er altid mindst 2 kandidater pr område. Men folk virker altså meget frie og glade og føles ikke på nogen måde undertrykte eller knuget af fattigdom, skønt den er tæt på og i visse af landets områder et reelt problem.

Mange sådanne tanker farer igennem mit hoved, som jeg sidder dér på metalstolen og endnu en gang lader mig overvælde af dette folks varme og umiddelbarhed. Vi glemmer fuldstændig alle forskelligheder og at vi er to hvide Djurslandsflippere midt imellem en masse sorte her 250 km syd for ækvator, mens vi passerer midnat i et muntert tempo.

Men helt glemme forskellene skulle vi nu ikke!

Nu har pigerne skudt sig ind på os og har åbenbart lugtet lidt nem fortjeneste. De går helt tæt på os, smigrer os og forsøger at lokke den ene øl efter den anden ud af os, mens de har meget sjov med skiftevis at stikke deres ene hånd ned på vores bryst og deres eget, mens de hviner og knækker sammen. De er efterhånden blevet godt fulde og en af dem falder halvt henover mig, mens hun med tydelige fagter prøver at gøre mig forståeligt, at hun vil ha' endnu en øl. Imens er værtshuset ved at nærme sig lukketid, og de sidste gæster samler sig ved udgangen, hvor vi sidder.

Emanuel og Stephen er der endnu. Stephen blev sur på en af pigerne før, fordi hun i sin brandert hele tiden tog hans øl eller væltede den, og han hældte tilsidst en hel øl ud over hende. Det afstedkom megen grinen rundt om i lokalet, og så vidt jeg kan se har hun ikke skiftet tøj eller påanden måde ladet sig anfægte.

Emanuel engelsk er nu helt uforståeligt, og han er lang tid om at formulere sig, mens jeg kæmper en brav kamp om min øl med damen, der hele tiden læner sig op ad mig og er ved at blive ret trættende, selv om det er fantastisk at være så tæt på hendes ansigt og hendes lugt.

Vi blir enige om at gå. Der er lang vej hjem og vi vil ha' en øl med på turen. Jeg

skylder vist at nævne, at der er en halv liter i flaskerne. Jeg gir pigen en 20-shillingseddelse, får min øl, pjanker lidt videre, og så sker der ikke mere i den sag. En øl koster 6,40 shilling.

Efter noget tid spør jeg efter mine byttepenge - og så er det at problemet opstår!
#.

Pigen påstår, at Bernardo har fået 2 øl han ikke har betalt for, og at vi derfor ikke skal forventes at få nogen penge tilbage.

Den er for tyk! Vi blir sure og siger som sandt er, at vi har betalt for, hvad vi har fået og at vi vil ha' vores penge! Det afstedkommer en del palaver blandt bardrengene, pigerne og de omkringstående, som vi ikke forstår meget af - men der ser ikke ud til at ske mere i den sag. Men øllet har gjort sin virkning og vi blir stædige. Nu vil vi ha' de penge! Ikke alene har vi givet de piger flere øl hver; vi var også gavmilde ved bordet, hvor vi gav øl og smøger - og vi er i øvrigt ikke taget helt hernel for at blive taget ved næsen på et lokalt værtshus, osv.osv. Den retfærdige harme brusede i vores årer, men vi tar det alligevel roligt for ikke at køre den op og lader dem snakke.

Her intervenserer Andrew - en ældre fyr på ca 50 år med et aristokratisk høvdingeansigt -

og gennemdiskuterer sagen med de implicerede på en helt fin måde, og afgør det til vores fordel næsten på en retsmæssig måde, som man forestiller at det har været gjort til alle tider med en flot procedurere, hvor han sætter tingene på plads, og gir taberen mulighed for at komme ud af tvistigheden med æren i behold.

Han lurede hende hurtigt det lille trick, man også kender derhjemmefra, og med et "This is my village, and I want nobody to harm you" bød han os at gå og insisterede på at følge os den første del af vejen ad de små stier. Det var vi glade for, da vi ikke helt kunne bedømme situationen og hvad den kunne udvikle sig til. Der var ligesom ved at komme en ubehagelig aggressiv stemning, mest nok pga alkoholen, og pludselig dukker forskellighederne frem. Hvad kan man læse i disse fremmede ansigter, hvis træk vi slet ikke kender? Og hvad læser de i vore? De øjne, vi havde haft så meget tillid til, var pludselig helt kolde, og vi var med eet meget alene og meget hvide midt i denne heksekedel af råben og gestikuleren.

Vi sagde "Kwa her" (farvel) hele vejen rundt for at fjerne flest mulige 'bad vibes' og gik bagefter Andrew ud i mørket og op ad stien mod Bujora, hvor vi ustandselig gled og tumlede ned i de erosioner regntiden danner, mens vores brandert vendte tilbage med fuld styrke. "This is my village" gentog Andrew med megen vægt "I was in Britain; white man helped me. Why should I not help you? I want nobody to harm you in my village." - og vi følte os som sluppet ud af løvens hule. Var lettede og glade for det - og at han hjalp os med at finde vejen i denne måneforladte nat, hvor cikadernes skarpe gnidren blandede sig med nogle fjerne hundes gøen - og var det ikke hyæner vi hørte bjæffe i det fjerne?

Vi nåede bilvejen til Bujora, som straks var nemmere at følge, og bød Andrew et hjerteligt "Asante sana" og "Kwa heri" og omfavnede ham. Den gamle mand forsvandt snart i mørket ned ad stien tilbage mod landsbyen, og den sidste del af vores tapre færd forløb uden større problemer - kun at jeg faldt ned i en dyb grøft, da jeg skulle tisse, og Bernardo var sikker på at han hørte en slange i græsset. Vi gik det sidste stykke med hinanden om skuldrene under det ukendte stjernevæld med Mælkevejens gigantiske hvide tåge som en tidløs strøm hen over vore hoveder på langs af himlen helt ud til dens rand - og vi gentog den snak som alle nordboere vist har haft under de sydlige himmelstrøg: "Er der ikke mange flere stjerner her end derhjemme?"

Da museets hvidkalkede bygningher dukkede frem af mørket, og den sidste lille frygt forsvandt for en overgiven latter, sagde Bernardo: "Jeg havde hånden på dolken hele den første del af turen. Man ved aldrig hvad der gemmer sig i det

høje græs.”

Kort efter mødte vi Dorthé og Martin på vej i seng efter et vellykket fællesmøde. Det syntes vi også, det havde været.

Min sidste tanke inden jeg faldt i søvn i Regnmagerens Hytte var, at vi havde oplevet lidt af den afrikanske virkelighed den aften i Kisesa.

#.

#.

Lørdag 17.7.77.

Denne dag fik et meget kraftigt indhold. Hele dagen gik med forberedelser til aftenens show, hvor vi skulle vise vort stykke for alle vores venner her på Bujora. Vi fik først hele deres show med slangedans og det hele. Det var en uforlignelig opvisning i kraft og skønhed. Sjældent har jeg set noget så frodigt og rigt. En så stærk koncentrationsevne og samtidig stor udadvendthed. Helt modsat vores show, som desværre blev en lidt mat forestilling pga forskelligt koks. Men det blev modtaget godt og folk her på stedet var meget glade for det.

Sukuma-danserne, som vi efterhånden kender de fleste af personligt - har snakket, danset og spillet med dem næsten hver aften og pigerne, der laver mad til os hver dag - de startede med nogle traditionelle arbejdsdansen, som stadig anvendes til at skabe fællesskab og gøre arbejdet sjovere og mere glidende. Navnlig var en dans, som de bruger ved arbejde om natten meget flot ved den måde de svingede hakkerne op i luften på.

De var i deres flotte dansedragter i strålende farver og fordanseren, en gammel mand, havde mange fjer og en flot stav. Der er virkelig knald på deres bevægelser, som de går helt ud i. Derefter kom den højt berømmede slangedans, der havde lang opvarmning, hvor danserne trampede rundt i en lang kæde i deres knaldrøde dragter med bjælder om anklerne, mens trommerne buldrede derudaf i suggestive rytmer. Til sidst blev en Pythonslange hentet frem af en kasse, og én bestemt danser med to rituelle kæppe tirrede den, så den huggede frem mod ham i nogle fantastisk flotte bevægelser. Nogle gange drillede han publikum ved at gå langt væk fra den, så den pludselig fór ud mod os, så folk skreg, men han havde hele tiden check på den.

Det var en stærk oplevelse, selv om det selvfølgelig var noget showpræget.

Bagefter viste vi som sagt vores stykke, som de fleste forstod umiddelbart - navnlig handelsmandsscenen og djævledansen vakte jubel.

Bagefter spillede Janne, Mik og jeg nogle spillemandsnumre og vi sang nogle sange. Nu kan de Wimbo helt, og på Jambalaya havde vi et pigekor som bestod af fire af disse fantastiske klare og høje pigestemmer bag os.

Folkedansene var som sædvanlig det store hit, og da vi tog dem med på Hamburger sekstur og Hønens march var de ved at gå helt amok. Fuld tryk på rundt i polkaen, så vi musikere var nær ved at blive sejlet omkuld flere gange. Man kunne slet ikke høre instrumenterne for deres hujen og grinen. De er så fantastisk lærenemme og de har fundet ud af ideen næsten med det samme. De kender overhovedet ikke til at holde om hinanden, når de danser. Derfor!

Aftenen sluttede med dans og musik omkring bålet, hvor vi dansede med på deres ringdans og sange. Jeg tror, at jeg dansede 2-3 timer i træk, skiftende med lidt trommespil, hvor jeg har helt fin kontakt med dem. Mine hvirvler tar kegler! Vi drak det lokale øl - 'Pombe' - som alle efterhånden blev ret vilde af. Det hele standsede som altid ret pludseligt - ca kl 24 - og alle gik roligt hjem, mens stemmerne forsvandt i natten.

Søndag 18.7.77.

I dag viste de deres helt store show med gæstedansere langt væk fra. Det blev en ubeskrivelig aften med et op mod 6 timers meget afvekslende danseprogram. Her fik vi set de allerflotteste dansedragter. Kangaer i mønstre vi slet ikke kan finde mage til. Skind, fjer, hovedprydelser, benbjælder, spyd - alt muligt fantastisk udstyr. Igen var hakken det centrale redskab, og det hele kulminerede i en ilddans, der startede som en dans

21.

omkring et bål, der næsten eksploderede i natten lige pludselig. Det var måske et turistshow, som nogen hævdede, men hver danser gav alt de havde i sig, og alle var så

koncentrerede og smukke at se på. Vi stod op og fulgte dem helt overvældede hele vejen igennem sammen med 3-400 sorte fra landsbyerne i området. Særligt danselederen gik helt amok i nogle dramatiske soloindslag. Under ilddansen kastede han sin hakke højt op i luften og greb den i een hånd, rullede rundt og sprang frem mod folk. Senere hørte jeg at hans navn var Sululu, og at han var dansemester i Sukuma-land.

Jeg tror ikke der er mange steder i verden, hvor der findes så inciterende danse, og man kunne se, at de virkelig nød det de gjorde - lige fra danselederen til den mindste pige.

De opførte også et stykke politisk gadeteater, om at søge arbejde og bureaukратиets svøbe, der viste en humor og en politisk bevidsthed, vi slet ikke havde ventet. Det kunne "Solvogneren" ikke ha' gjort bedre.

De tog næsten helt pusten fra os, og vi er blevet meget inspireret af deres præcision og vilje - til at gi' vores eget show et kraftigt spark fremad.

Nu er det mandag morgen og vi er ved at pakke - på vej mod SERENGETI!

De næste dages program.

18/7	Bujora - Serengeti. Overnatning i vildnisset.
19/7	Serengeti - Ukrewe. Rundtur på øen.
21/7	Forestilling i Murutunguru på Ukrewe.
22/7	Ukrewe - Sumve
23/7	Forestilling i Sumve.
25/7	Afgang Sumve - Ngudu
26/7	Ngudu - Malya
29/7	Malya - Magu
30/7	Forestilling i Magu.
31/7	Magu - Kongolo
2/8	Forestilling på Bujora.
3/8	Forestilling i Mwanza. Workers day.
4/8	Forestilling i Mwanza med Sukuma-danserne for alle byens skolebørn.
8/8	Afgang mod Dar Es Salaam.

TULISHANGILIA
TULISHANGILIA
BANGÉ BALI GEMENHEJA

(gl. zulu-sang)

#.

Serengeti. 19.7.77. Seronera Lodge.

Jeg tror, at turen igår gennem Serengeti Nationalpark er det mest storslåede smukke, jeg nogensinde har set. Min største naturoplevelse nogensinde.

Fra vi kørte gennem gate'en var der en overflod af alle slags dyr, navnlig Gnuer, Zebra-er, Gazeller, Vildsvin og Giraffer - men vi så også Kafferbøfler, Kuduer, Strudse, Bavianer, Gribbe, Karibu-storke, Præriehunde, pragtfulde fugle og en enkelt gammel elefanttyr under et træ. Medens landskabet langsomt udvidede sig til de mest fantastiske vidder, hvor savannen med sine spredte fladtoppedede Acacietræer strakte sig så langt øjet rakte ud hvor bjergene blev blå og rejste sig i horisonten som majestætiske enligtstå-ende højder, mens solen stormede ned og dagen gik under i et blå væld af næsten hellig stilhed, mens vores lille grønne skolebus buldrede afsted ad den støvede vej med sin ladning af åbne danskere. Den sidste del af turen tilbragte jeg på taget af bussen og lod mig fylde helt op af denne overdådige naturpragt. En ubeskrivelig skønhed, hvor man blev helt stille og højstemt.

Jeg vil aldrig glemme det fantastiske udsyn mod nord, da vi kom ud hvor sletten var bredest og den strakte sig langt nedad og udad i en blød kæmpemæssig sænkning mod horisontens gråblå disede bjerges vulkanske trekanten med dens væld af dyr, der pludselig dukkede frem af deres camouflager og nogle gange passerede lige foran bussen.

På et tidspunkt lige inden det blev mørkt kørte vi op bag en flok Gnuer, der løb på vejen foran os. Det var et fantastisk syn, som de løb dér med vel nok 50-60 km/t og pludselig spredte sig og bøjede ud i en bue til højre og derefter i en stor samlet bevægelse til venstre krydsede ind over vejen og ud på savannens frelse, hvor de standsede op og kiggede efter os.

At skille noget ud fra dette store samlede hele - og den dybe følelse af ro og ydmyghed man fik - ville være forkert og også for omfattende.

Vi nåede Seronera ved 22-tiden, hvor vi fik lov til at overnatte gratis på hotellet, så vi slap for at stille teltet op i mørket. Seronera ligger lige midt i det dyrerigeste område af Serengeti og er en slags vildtstation, hvor alle de bor, der holder parken ved lige og holder øje med krybskytteri og overgreb fra turister.

Jægerne og guid'erne, der altid ved lige hvor de forskellige dyr opholder sig, bor her på lodgen, og der er et hotel med en bar.

Dyrene er lige rundt om os. Vi så en flok hyæner og vist en løve i mørket, og det blev forbudt os at sove ude. En mand blev i sidste uge dræbt af en af de dødsensfarlige Kafferbøfler 100 m fra, hvor jeg sidder nu.

Serengeti. Bundo. 20.7.77.

Vi så alle de dyr igår, som vi ikke fik set den første dag i Serengeti - og jeg har et minde med for livet af en af de mest storslåede naturoplevelser, jeg tror man kan opleve.

Jeg vågnede netop da solen stod op og mødte Henrik i døren ud til et overdådigt purpurfarvevæld med kold afrikansk morgenluft, og det første vi så var en løve og

tre hyæner et stykke borte, samt en stor bøffeltyr kun ca 400 m væk, der gik langsomt gennem det lysnende landskab med stift gult græs og spredte acacietræer ind mellem Serronera's mange små huse.

Mens vi ventede på, at de reparerede bussen, der havde punkteret tre af de seks dæk på den hårde tur dagen før, gik jeg på opdagelse i hotellets nærmeste omegn. Jeg fandt endnu to store bøfler nogle hundrede meter fra klippen bag hotellet. En flok bavianer kom forbi og store Maraboustorke gik fredeligt rundt inde mellem husene og spiste af affaldsspandene. Jeg lånte en kikkert og studerede de fascinerende bøfler.

#.

Jeg var lige ved at glemme den bøffel, der gik til angreb på vores Landrover, som vi var kørt ud i inden morgenmaden, fordi vi troede at ha' set løver tæt på lejren. Vi var stand-set op godt 30 m fra den for at tage billeder af den, da den hurtigere end chaufføren kunne nå at sætte bilen i gear løb sine mange kilo muskuløst bøfkød direkte mod vognen. Jeg råbte højt: 'Kør!' og Ulla blev så paranoid, at hun slet ikke fik trykket på udløseren og således kiksede 'turens foto'. Men heldigvis drejede det kæmpestore, dødsensfarlige dyr af lige inden, det nåede frem og passerede 4-5 m bag bilen, hvor chaufføren først nu fik den i gear og kom væk, mens bøflen fortsatte brasende ind gennem et buskads. Det gik først op for os bagefter, hvor farligt det egentlig havde været. En enlig bøffeltyr er det farligste dyr i Afrika og dræber af simpel aggression.

Ved middagstid fik vi fat på en vildtguide, som skulle finde løver til os og vi kørte spænd-te ud til det område, hvor de skulle befinde sig. Efter nogen tids søgen så vi pludselig to stk ligge under et stort skyggefuldt træ et stykke væk på den anden side af et sumpet område. Vi kørte over til dem og helt tæt på - ca 10 m - med alle døre og vinduer i bussen lukket. Det var et fantastisk syn. To store hanløver med flotte, sorte manker og gule øjne. Virkelig kæmpekatte - stolte og værdige - der knapt gad se på os, men som efter en tid tydeligt irriteret over at blive forstyrret i deres siesta snurrede ildevarslende og gav en prøve på deres urtids brøl - noget der helt bogstaveligt fik det til at løbe koldt ned af ryggen på mig! Man forstår, hvorfor de blir kaldt dyrenes konge, helt uden tvivl. En så ophøjet værdighed, en så præcis kraftanvendelse i de få bevægelser vi fik set. Man aner tydeligt hvilken frygtelig fjende, de må være. Et naturens mesterværk i styrke og overblik. Jeg fik en djævelsk lyst til at gå over og kø dem bag øret og begrave hænderne i deres store manke. Blandt reglerne for færden i parken er, at man ikke må opholde sig for længe i nærheden af dyrene. Det gør dem aggressive og urolige, så vi måtte afsted alt for hurtigt.

Det var som om Serengeti den dag havde besluttet sig for at vise sine danske gæster al sin pragt, for som vi kørte hen over de vidstrakte sletter i det højeste og klareste solskin med hvide drivende skyer, der var som malet på himlen - viste alle dyrene sig ét for ét som i en lang panorering. En strålende flot film!

Giraffer, der næsten stillede sig i positur med deres blide øjne med de lange vipper. Næsehorn, krokodiller, tusinvis af bøfler i en flok, 4 hunløver, foruden det væld af Gnuer, Zebraer, Kuduer, Vildsvin, gazeller og fugle som vi også så dagen før. Det eneste vi ikke fik set var flodheste.

Et sted så vi en ørn og en sekretærfugl slås om et bytte - et andet sted sloges en flok gribbe om et ådsel. Vi fandt et bøffelhorn, og jeg så et girafkranium, fandt nogle storke-fjer - og vi så flere gange de store fugle sejle hen over os i deres drømmende flugt. Giraffernes slowmotionagtige løb fascinerede igen og igen - og mens vi kørte ud mod gate'en var en gigantisk steppebrand i gang på slettens sydlige bjergskråninger. Atter fik vi ud-synet mod nord, hvor sletten var bredest, så man tabte vejret. Som sejlede vi på et kæm-pe hav af træer, græs og himmel befolket med en overflod af alle disse besynderlige og enestående dyr, hvoraf nogle virkelig rækker langt bagud til menneskets fortid. En smuk og hellig enhed af

graciøs ynde og sublimeret kraft.

Jeg var meget træt i øjnene af at se og se - og godt gennemrystet af den lange tur i den varme, trange bus, der jævnlige kogte og hvor speederkablet brak, mens folk hen gennem eftermiddagens hede og den lodrette sol blev irriterende på trods af denne storstående naturpragt.

Vi nåede Bundo her ved 22-tiden og blev indlogeret på et billigt hotel. Vi fik dejligt oksekød med brød på det lokale the-hus og nogle gik tidligt i seng, mens andre bl.a. Henrik, Morten, Bernardo, Marianne, Ulla, Hans og jeg gik på bar, hvor jeg fandt en meget sød pige til 50 shl, som jeg sov med på hotellet. Min debut på det afrikanske marked.

24.

Nu brænder formiddagssolen frem mod middag og vi endnu en gang venter på at bussen blir repareret, så vi kan komme videre mod Ukrewe, hvor vi faktisk skulle ha' været igår.

Men Monica var en sød pige, ikke den store erotiske oplevelse - men sød med en dejlig latter. Vi havde det sjovt uden at forstå et klap af, hvad vi sagde til hinanden. Jeg talte bare dansk til sidst. Dejlig blød hud og en herlig bagdel, som alle kvinder hernede. Hun ville gerne til Amerika og enten var hun gravid eller også ville hun gerne være det.

Om morgenen gik jeg hen og drak Chai og spiste chapati og håbede, at hun var glad for de næsten 3 dages løn, jeg havde givet hende for hendes søde selskab. Det var første gang i mit liv, jeg har betalt for det! - og hun fik en af mine træperler på sine indtrængende opfordringer. Hun blev jo min første afrikanske elskerinde. Man har meget med hernede at gi' hinanden små gaver som minde.

20.7.77. Ved et færgeleje ud for Ukrewe.

Nu sidder vi og venter på færgen, mens eftermiddagen går. Der er en lille landsby her lige bag ved og nogle hvidkalkede stenhuse med bliktage af sædvanlig art, deriblandt et nedlagt 'hotel'. Hotellerne hernede hedder gerne noget i retning af 'Grand', 'Holiday' - eksotiske og for det meste helt o.k.

Der er en dejlig strandbred på begge sider af anløbsbroen, hvor en masse børn bader. Lidt længere væk vasker kvinderne sig og på den anden side mændene. Det ser dejligt ud, men desværre tør vi ikke selv bade pga 'Billhertia'-larven - nogle små snyltere, der graver sig ind gennem huden på een og efterhånden æder vedkommende op indefra.

Solen brænder på min ryg, som jeg sidder her og skriver, og den er atter på vej ned mod horisonten med stormskridt. Jeg har svært ved at vænne mig til at den står i nord midt på dagen.

Man mærker tydeligt, at vi er ved at komme langt væk fra civilisationen. Vi blir omringet af nysgerrige, når vi standser i en lille by. Her ved lejet har man indtryk af at hele byen er kommet. Først ungerne og hundene - så resten. De glør uhæmmet og der blir snakket og grint meget. De gamle koner er de værste. De peger ugenert og slår en høj latter op over f.eks. pigernes lange hår eller vores påklædning.

Jeg tror, vi har ventet her i snart 2 timer. Henrik er på vej over til øen, Ukrewe, med en lille sejlbåd, vi har hyret for 40 shl for at fortælle færgefolkene, at vi er her. Vi skulle jo ha' været her igår, og vi véd, at færgen var her for at hente os kl 15. Den sejler åbenbart ikke på bestemte tider.

Ovre ved bussen er der stadig en stor forsamling. Vi tog nogle polaroid-billeder af dem og gav dem til dem. Det vakte vild jubel. Sebastian har over 40 i feber og ligger og stønner bag i landrover'en som står under et stort mangotræ, hvorunder der også er et par småhandlende med frugt og fisk, som vi har nydt godt af.

Ngangala, vores guide og cultural officer i Mwanza-regionen, er som altid i højt

humør og fortæller historier og krammer vores hænder, som skik er, hvor han kommer fra. Han er virkelig et show! Kvik, intelligent og også lidt glat - men en stor hjælp under ukendte forhold. En slags officiel sikkerhed for, at det ikke går galt for os. Han har en velvoksen mave og kan som de fleste Tanzanianske mænd overmåde godt li' øl.

Vores øvrige afrikanske ledsagere er foruden de to gode chauffører - Hamis og Mzee - Cesar, som er Ngangala's assistent, samt en journalist og fotograf fra en avis i Mwanza. De er alle søde og meget hjælpsomme.

Jeg synes, at jeg kan se at sejlbåden er på vej tilbage nu. Det blir spændende om vi kan komme over. Det skulle være en meget smuk ø med mange landsbyer med de traditionelle runde Sukuma-hytter.

25.

Nansio. Ukrewe. 21.7.77.

Langt om længe kom færgen tilbage med både Henrik og øens cultural officer. De havde dels ventet os igår i mange timer, og dels kunne de ikke se, at vi var kommet, fordi bussen var grøn og faldt i med landskabet.

Sejladsen over til øen tog ca en time med den lille motorfærge, der mindede om Udbyhøjfærgen. Foruden vores bus, landrover'en og et par andre biler skulle et væld af afrikanere og en flok køer med.

Vi kørte i land bjergtaget af den smukke ø. Overalt hvor vi kom frem vinkede alle folk og børnene løb langs vejen. Vi kørte ca 15 km til 'hovedstaden' Nansio gennem solnedgang, støvskyer og en lang strøm af vinkende mennesker. En helt paradisisk skønhed hvilede over det frodige landskab med masser af bananpalmer og grønne lunde. Små byer afvekslende med intensivt dyrkede smålodder. Folk her virker endnu mere glade end andre steder vi har været.

Vi nåede frem lige inden solnedgang til stedet vi skal bo ved en smuk bugt, hvor hvide klipper ligger friske og indbydende ude i den blå sø imellem skibenes hvide sejl, og hvor folk bader nøgne fra den hvide sandstrand. Klipperne strækker sig laguneagtigt på begge sider og vi skyndte os at slå teltet op inden mørkets frembrud, mens en lykkelig stemning bredte sig iblandt os.

Vort hovedkvarter her er et 'motel' med rindende vand og en bar. Det blev en dejlig aften med sang og musik, som afrikanerne modtog med deres sædvanlige åbne begejstring.

Senere blæste det op og pludselig måtte vi ud og sikre teltet, som var ved at blæse væk over hovedet på de sovende. Det endte med, at vi måtte ta' det ned, da stængerne begyndte at falde om ørerne på os, og nogen sov så oven på det, for at det ikke skulle flyve væk i natten. Morten, Hans og jeg sov inde i bussen og Peter på taget. Det blev ikke just noget behageligt leje, men oven på festen og en god del øl, sov jeg alligevel fast til solopgang og landsbyens vågnende lyde.

Nansio. Ukrewe. 23.7.77.

Jeg sidder ved bredden af Victoria-søen lige neden for 'motellet' - vores base her på øen. En af de karakteristiske slanke små både, der befarer søen, udgør mit sæde. Det blæser stadig friskt, som det har gjort siden vi kom forleden, og bølgerne slår op mod sandbankerne som hjemme ved pynten på Mols. Det er svært at forstå, at det er en sø, jeg sidder ved. Blikket standses først af horisonten langt ude, når man ser ud over bølgernes hvide toppe, og man ved jo, at søen er lige så stor som hele Danmark incl. vand.

Da jeg gik herved lige før slog to smukke sorte fugle med langt buet næb op, og lidt herfra bader nogle af øens beboere. Vi skal også ud at bade i dag, men et sted på den anden side af øen, hvor der er Bilhertia-frit. Henrik, Alistair og jeg har netop været nede i selve byen på et the-hus og få et par kopper chai og en

omelet. Det var et sted med fantasifulde dyremalerier på væggen og fed funk-musik ud af højttalerne. Det fik os til at tale om at lave et lille 4-mands band m. Sander og Mik, som kunne ta' rundt og spille på værtshuse, barer, hoteller, o.l. på den sidste del af turen. Måske ku' vi de sidste 14 dage tage op til Arusha-egnen, Kilimanjaro, Ngorogoro, Mosje - og besøge de store hoteller dér og fyre en times program af med vores bedste sange og få lidt kroner ud af det. Det kunne fint kombineres med et fedt natur- og dyretrip i området øst for Serengeti, der anses for at være et af verdens mest storslåede naturområder, men også med mange turister.

26.

Torsdag d.21.7.77 var vi i Murutunguru og opføre vort show på en lille plads med nogle store mangotræer ved en skole for politisk træning af partimedlemmer. Vi blev som overalt på denne smukke ø modtaget med begejstring. Et tromme- & danseselskab fulgte os den sidste kilometer - virkelig som i en drøm.

Først varmede de op og viste deres fantastiske danse og trommespil, det bedste indtil nu. Een kæmpestor tromme og een mellemstor, der holdt et-slaget kørende - og to ret små trommer, der holdt de faste underdelinger. Synkoberne og modrytmerne, mest 3 på 4, altså synkoperede trioler - blev spillet på den store tromme! Det var noget der gav sug i maven..

Danserne var klædt i fantastiske dragter med gule og røde farver. Der var en der havde en perlebroderet vest og nogle havde flotte hovedprydelser af elefanthalehår. Der var lige fra ganske unge piger til gamle mænd med i selskabet og alle kunne de rulle med skuldrene på den fantastiske måde, alle gør hernede. Fødderne går så i faste mønstre af to skridt med hver fod af gangen, sådan at overkroppen bevæger sig på fuldt drøn i alle mulige mod- og medrytmer, mens underkroppen går taktfast fremad i små ryk. Fordanserne springer så med dramatiske bevægelser nogle gange ned imellem de to rækker og støder vildt i de trillefløjter, der bruges til signalgivning.

Vi lavede vort show bagefter, men var ikke på mærkerne. Sebastian var stadig sløj og Peter tog hans rolle, mens Henrik tog Peters. Det gik nu helt fint. Det var musikken, der ikke kørte, og dansene var tunge og fulde af fejl.

Men de ca 5000 mennesker, der overværede det, var begejstrede. En ambassadør, der overværede det, var henne og takke meget bagefter.

Om aftenen var Dorthe, Martin, Henrik, Morten, Ngangala, Hamis og jeg på besøg hos en lokal beboer lidt uden for Nansio. Hans kone havde lavet mad til os, og skønt vi netop havde spist, måtte vi af høflighed skubbe lidt ned. De var meget beærede over at have gæster fra Danmark i deres hus, og Wilson, som manden hed, talte i lange og højtidelige vendinger på svært forståeligt engelsk om, hvor meget det betød for dem, mens han hundsede med sin kone. Jeg sang "Morgensangen" til hende bagefter som tak for hendes smukke og gæstfri opvartning - måske også til alle afrikanske kvinders ydmyge og blufærdige styrke, der rører mig så tit.

Bagefter gik vi på værtshus og drak øl, og efterhånden som de lukkede rykkede vi ind i baglokale efter baglokale. Ngangala rullede sig helt ud med en masse politisk snak og jeg var dødtræt og fuld, da vi gik hjem.

Fredag 22.7.77. Ukrewe.

Det blev endnu en fantastisk dag.

Vi startede med et langt fællesmøde om teatret, hvor vi gennemgik, hvad folk var utilfredse med. Bagefter øvede vi i motellets gård i middagsheden, hvor solen bragede ned og reflekteredes af de varme sten og i vore mere og mere tomme

hoveder. Vi lavede et nyt flagtema og fik rettet mange ting, bl.a. fik vi kvikket fakkeldansen op.

Kl ca 15 blev vi kørt hen til Nansio's stadion, hvor vi stillede teltet op og spillede vort stykke for over 10.000 mennesker. De stod utroligt tæt i en oval på ca 400 m i omkreds, helt presset sammen, som kun afrikanere kan. Børn, kvinder, gamle, unge. mænd - hele byen, alt hvad der kunne kravle og gå var der - også fra hele øen var de kommet - og så

kun én lille højttaler, som kun de nærmeste ku' høre, drevet af en generator, der gav for lidt strøm, så at alt lød helt mudret.

Det var en fantastisk oplevelse. At tænke sig - at spille for så mange mennesker - og så akustisk! Vi kunne da også dårligt høre os selv i starten, men efter nogle paniklignende tilstande, da de mange officials forsøgte at holde mange mennesker tilbage fra 'arenaen'

27.

med stokkeslag og råb - hvor vi måtte stoppe vores optræden i et kvarterstid, indtil de fik skabt ro - blev der til sidst næsten helt stille, og vi gennemførte stykket, sangene og folkedansene under en ubeskrivelig intens stemning af denne kompakte menneskemasse, der navnlig jublede over Alistair og Elisabeth's danse - og som altid over polka'erne.

Det dér med at holde om hinanden og danse rundt og rundt er de helt vilde med. Bagefter kom endnu et fantastisk tromme - & danseband, og jeg jammende med på en af de trommer, vi har lånt på Bujora. Mine hurtige hvirvler er de helt oppe på og hele trom-meholdet gav hånd bagefter og sagde 'Asante' - og vi grinede til hinanden med sveden drivende af os, og jeg følte mig lykkelig over at blive accepteret - over denne tydelige respekt. Jeg føler også, at jeg forstår disse rytmer. Som om det er dem, jeg altid har spillet - eller ønsket at spille. Jeg kender dem og kan improvisere over dem inden længe.

Men jeg vil aldrig glemme den følelse, det var, at ha' over 10.000 sorte mennesker stående rundt om mig - helt åbne. En stor styrke fór i mig - de gav virkelig ved deres sunde nysgerrighed. En oplevelse af samme styrke som turen i Serengeti. Samme natur.

Om aftenen sang og spillede vi ved petroleumslamperne i motellets gård og kom tæt og varmt på hinanden.

Søndag 24.7.77. På færgen mellem Ukrewa og fastlandet.

Vores sidste dag på paradiso-øen blev en slags rundvisning anført af den dynamiske cultural officer, som også havde arrangeret det øvrige yderst effektive program, som selv om det var stramt, alligevel havde gjort, at vi fik oplevet og set en masse.

Vi kørte først en ret lang tur ud på øens nordlige del, hvor vi var oppe i et tårn midt inde i en fyrreskov, der var plantet for kun 15 år siden som et eksperiment. Her så vi hvordan nordiske træer udvikler sig under tropiske forhold. Stammerne var helt lige, så hurtigt var de vokset, og træerne var meget højere end hjemme.

Det var også sjovt at se nogle af de blomster og planter, der er ganske små derhjemme, være hele buske her. Duften af fyr gav hjemlige mindelser og oppe fra tårnet var der en fantastisk udsigt over hele øen med de mange hvide skær og småøer omkring. Langt om længe nåede vi ned til stranden, som var vores mål med dagens tur og fik et alt for kort ophold på denne utroligt dejlige plet.

Vi badede i det krystalklare ferskvand, tumlede os rundt i det første bad siden Dar. Det specielle ved stedet var også, at det var garanteret frit for de frygtede bilhartiaer, pga en stadig tilstrømning og udskiftning af vandet lige dér.

Jeg gik en lang tur i det varme hvide sand langs i strandkanten og følte mig tilsidst som var jeg på en øde sydhavsø. Solen brændte lodret ned og tiden gik i samme tempo som den hvidsejlede fiskebåd, der passerede synsfeltet langt ude på det blå vand mens det forsvandt rundt om pynten mod vest.

En Kow, som bådtypen kaldes, er en speciel type skib, der besejler Victoria-søen, med et fladt agterspejl og spids stævn i en smuk buet skibsbygning malet med afrikanernes sædvanlige strålende farvesans i gult, blå, rødt, sort, grønt. Vi forlod modvilligt det dejlige sted, hvor vi nemt ku' ha' tilbragt et par dage i total afslapning oven på en hård uge - men man ventede os på øens hellige sted, en klippehule, der var blevet en slags museum, hvor legenden siger at øens første beboer slog sig ned, og hvor Uhuru-faklen, der hvert år sendes rundt i hele Tanzania som symbol på friheden - modtages af øens 'District-governor'. Her blev vi atter en gang modtaget med trommer og dans på den måde vi snart er vant til, men som er lige betagende hver gang. Her ind under det flotte klippeparti med røg fra noget selvantændt græs som gav den helt rigtige ramme om arrangementet. I det hele taget har Afrika levet fuldt og helt op til sin myte. Her ser faktisk ud fuldstændig som jeg havde forestillet mig, og jeg har indtil nu fået tilfredsstillt mine forventninger - ja, langt mere end dét!

28.

Vi sang et par sange og var som de andre gange omgivet af en tæt menneskeskare, måske flere tusinde, som var så opstemte, at vi dårligt ku' høre os selv. De sædvanlige takketaler og så hjem til en receptionsagtig fest på hotellet, hvor den øverste myndighed på øen deltog. Jeg læste mit digt "African Flower" for dem.

Lige nu holder vi pause i en lille by, hvor vi har drukket chai, og jeg har købt et par kangaer. Der har forsamlet sig et større opløb og folk nærmest står inde i bussen eller har stukket hovederne ind ad vinduerne af bare nysgerrighed. Gu' ved om de overhovedet har set hvide mennesker før?

Magu. samme nat.

Vi sidder ved bålet under den klare stjernehimmel efter et måltid ris m. bagte dåsebønner. Den smukkeste halvmåne står lige over os og cikaderne synger deres uendelige enstonige sang, mens snakken går om dagens besvær, malariapiller, de mange moskitoer og alle mulige småproblemer omkring sengelejerne. Lige før snakkede Morten, Hans, Henrik og Sebastian om Rosenkreutzerne og lign. hemmelige selskaber. Nu er der forlydender om snarlig kaffe. Det vækker begejstring i hele selskabet, da vi ikke har fået andet end tynd the på Ukrewe.

Lige nu - efter det kompakte måltid - kommer jeg til at tænke på de vidunderlige friske og veltilberedte fisk, vi fik hver dag på Ukrewe, nærmest at sammenligne med ørred og be-rømmet vidt omkring for sin gode smag.

Da vi kom her til Magu, netop som mørket faldt på, lykkedes det at få rejst teltet på en plads midt i byen, mens Janne og jeg fandt et værelse på et meget livligt hotel lige ved siden af - inden den lokale 'areacommissionair' kom og forbød os at slå lejr dér, pga risiko for tyverier. Vi måtte så hive teltet ned igen, afbestille værelserne og rykke uden for byen til dette sted, hvor vi har slået lejr ved et lille lerklinet hus.

Her er mange flagermus, der piver og basker rundt i mørket, et væld af edderkopper og som sagt moskitoer.

Trommerne fra en fjern landsby kører i natten og vore egne er så småt ved at komme igang. Vi er ved at komme os efter en lang og hård dagsrejse ad de skrækkelige Tanzanianske landeveje. "I will allways remember the roads of Tanzania" som jeg sagde til Ngangala, da det var allerhedest og mest støvet. Han var selv blevet helt tavs og svedig i sin brune uniform - mens vi blev rystet sønder og sammen i den gamle grønne bus, der bryder oftere og oftere sammen under den hårde medfart. Nu skal den skubbes igang på et længere og længere stykke. Men humøret er godt og problemerne klares hen ad vejen stille og roligt, som det er sket siden vi tog fra Danmark - på ægte Tanzaniansk manér.

Sumve. 26.7.77.

Det blev en rædsom nat! Et helt usædvanligt stort antal moskitoer angreb blodtørstige og veloplagede den ganske nat - og jeg, der havde valgt at sove inde i huset pga en lurende halsbelægning, måtte søge tilflugt langt nede i soveposens svedige helvede. Det hjalp kun lidt - moskitoerne fandt hver en åbning og stak umættelige overalt på mine beskyttende hænder og arme, hvor jeg nu har mindst 100 kløende røde ophovninger.

Ydermere gav heden i soveposen febevildelser, og når de blodtørstige myg ikke holdt mig vågen gjorde Janne eller Morten det. De sov også på husets cementgulv.

Vi ankom til denne helt specielle by, hvor en katolsk missionsstation, et hospital, et lærerseminarium og en skole har til huse efter en ikke særlig lang, men drøj tur ad denne egns endnu mere hullede og bumlede biveje.

Det var en smuk by at komme til - mange store mangotræer danner en slags allé op mod det tidligere kloster, hvor blomsterranker i stærke carmosinrøde og turkis farver kryber

29.

hen ad de mossede sten. Nogle er plantet i smukke bede foran husene. Her er rent og velordnet, og bygningerne er smukke og helt mexicanske i stilen med søjlegange og loggiaer beklædt med rosenranker. En smuk kirke med flotte brødfrugtræer og mangotræer kaster svale skygger og frsker op i den hede tørre tid, vi er i, hvor solen brænder ubønhørligt dag efter dag.

Skønt dødtræt af for lidt søvn blev det en dejlig aften, hvor jeg fik nogle stærke gode oplevelser. Først blev vi modtaget på sædvanlig vis af areacommissionair og byens CCM-formand, og efter at være blevet tilrettevist kom alle de af vore venner fra Bujora, som bor her i omegnen. F.eks. Sumve-afdelingen af Cecilia-danseselskabet. Der var Angelo, Wilifred, Bertha, Marietta og flere andre, jeg ikke husker navnene på. De bød os velkommen på traditionel vis med at overrække os en kurv frugter og en riskost, som symbol på varigt venskab. De havde medbragt riskager og vi bød på the. 5-6 gamle kvinder, mødre til nogle af dem fra danseselskabet, var med i denne smukke lille ceremoni, der rørte vore hjerter. Helt enkelt og rent.

Lidt senere hørtes lyden af trommer nede fra byen, og Martin Loft hev mig med derned. Det viste sig at være 'Banungule'-danserne, der 'øvede' sig midt på gaden med en stor forsamling tilskuere omkring sig. Martin fortalte, at de pga vores forsinkelse - busreparationer! - havde ventet i 3 dage og på denne måde holdt gejsten oppe. Lige da vi stillede os op i kredsen dansede de den sjældne krigsdans. En aggressiv flot dans, hvor den maskuline kraft er i centrum udtrykt i mændenes nøgne overkroppes smukke muskeltegninger.

Vi fik nu ikke lov til at stå dér ret længe. Først blev jeg hevet ind midt i 'arenaen' og hilst på og snart efter var jeg den ene deltager i en to-mands 'bumping'-dans, hvor man støder rumperne sammen i takt til de fede rytmer.

Lige pludselig blev jeg inviteret til at spille på en stor tromme, der er en olietønde beklædt med ko-hud i begge ender og med en stor 'sound' i. Det var vist Martin, der havde hvisket dem i øret, at jeg var trommeslager - måske for at prøve mig? Man spiller med to ret akavede korte kæppe, og jeg gav den hele armen sammen med tre andre trommeslagere - én af dem på en tromme tilsvarende min, de andre på to små trommer, som holder rytmen kørende. En knægt på 10-12 år spillede enormt godt på den ene.

Det var en stor oplevelse at stå dér midt i rytmernes land og køre den store forsamling, der var med på den og dansede løs. Efterhånden som jeg fik taget på de uvante trom-mestikker fik jeg improviseret nogle fede rytmer frem og fik også brillieret med mine hurtige to-slags hvirvler på tværs af rytmen, som jeg ikke har

hørt, at de bruger hernede, men som tar kegler hver gang. Det er i øvrigt svært på en sådan stor tromme.

Det var en af mine store drømme, der her blev realiseret, og efter hvad Martin sagde, tog jeg røven på dem - ved at kunne. Det var en dejlig og stolt følelse bagefter at blive om-favnet af alle trommeslagerne og danserne, der svæddryppende takkede mig og viste deres respekt. Det blir forhåbentlig ikke den eneste gang på turen. Men de er hårde for hænderne, de kæppe man slår med. Jeg fik en vabel i hånden.

Deres kondition er forbløffende. Det må være alt det markarbejde! De kan blive ved i ti-mevis. Efter min optræden stod jeg i lang tid og så deres danse, der er specielle ved, at man i dét danseselskab dyrker humoren og det groteske på den måde, at alting skal være omvendt. Man laver grin med alting og med stor artistisk kunnen.

Efter en kort snak med et partimedlem på hjemturen om Danmark, politik og hvorfor vi er her - kom jeg lige i rette tid til en dejlig aftensmad som Sander havde lavet.

Bagefter kom Cecilia-danserne igen og dansede og sang for os i lygternes skær uden for vores hus, og vi spillede et par folkedanse for dem. De er vilde for at lære dem, og vi gik i krig med Hamborger sekstur - men de kan ikke finde ud af polkaen.

30.

Det var vi forresten også længe om.

Dagen endte med et besøg på det lokale værtshus, hvor Mik og jeg gik som de sidste gæster, efter at ha' danset til noget fed plademusik på fra en batteridrevet gramofon med et par de frække bardamer dér. Mik behøvede lidt mandlig omsorg, da Annema svigter ham for Alistair.

En anden begivenhed i eftermiddags var, at Henrik Flagstad og Charlotte Brüel stødte til os her i Sumve. De var fløjet fra Dar til Mwanza og med bus derfra og hertil. Henrik skriver i Politiken og skal referere de næste 14 dage af turen. Han virker dejligt voksen og professionel og har det rigtige syn på tingene. Vi læste hans artikel fra sommerlejren i Ramten på Djursland.. Den var god.

Sumve. onsdag 27.7.77.

Det blev på en måde turens højdepunkt indtil nu, idet vi efter dagens forestilling - atter for ca 5000 tætpakkede tilskuere - og en middag i stor stil arrangeret af CCM, kulturafdelingen og lærerseminariet med optræden og sang. Hen på natten gik vi hen til de trom-mer, vi kunne høre buldre i natten nede ad bakken ude ved nogle huse i mellem markerne. Det viste sig at være danseselskabet fra i eftermiddags, 'Banungule' - hulepindsvinedanserne. Det var et fantastisk sceneri med de nøgne overkroppe i den månelyste nat med trommerne kørende derudad - og vi blev straks revet med ind i deres dans.

Jeg fik spillet endnu mere med dem på deres olietøndetrommer, og de var igen helt med på mine rytmer. Knægten var der igen og kopierede rask væk alt det jeg spillede - undtaget hvirvlerne.

Elisabeth, Alistair, Peter, Mik, Annema, Henrik, Charlotte og Morten var med - og Henrik fik taget nogle af turens bedste billeder, da afrikanerne rullede sig helt ud efterhånden som stemningen kørte op.

Det foregår på den måde, at man danner en cirkel og så går man een efter een ind i midten af den og gir et solo-nummer til bedste - skiftende med at man står i cirklen og gør nogle fælles dansetrin den ene vej rundt hele tiden. Disse trin er helt faste ligesom rytmerne er - måske nedarvet gennem generationer - og i hvert fald spillet i årevis på helt samme måde. Elisabeth, Alistair og Mik var inde i cirklen, og jeg blev opfordret til at spille trommer igen. Jeg tror at klokken var omkring midnat, da vi tumlede hjemad langs de små marker. Vi havde nok været

der i 3-4 timer. De afrikanske nætter er lange; det blir jo mørkt ved otte-tiden. Disse vilde dansere. Dette fribytterselskab af 'kodrivere', der om dagen arbejder med kvæget og som danser om natten - er et helt specielt fænomen. Helt fri for den uniformering, vi ind imellem kan føle, præger de mere etablerede dansegrupper - selv om alle er fantastiske og på ingen måde kan rammes af europæiske begreber her.

Det er også her i omegnen af Sumve, man finder en landsby, som Martin har fortalt om, hvor de har sat sig helt ud over partidogmer, Ujamaa-ideer og andre forsøg på central styring. De kører deres helt eget løb styret af de gamle afrikanske traditioner.

Om formiddagen på denne dejlige onsdag var vi på besøg hos nogle af eleverne fra Bujora, der bor her i Sumve. De havde inviteret, og vi blev delt i hold af 3-4. Bente, Ulla og jeg gik med Berthe og Marietta - to af de sødeste og mest smilende af pigerne, der lavede mad til os den første uge på Bujora, og som også danser i Cecilia-selskabet.

De er kusiner og bor tæt på hinanden og er altid sammen. Kun 15 og 16 år gamle, men langt mere modne end piger i den tilsvarende alder derhjemme. Jeg ville have tippet dem til at være 19-20 år.

Vi gik ud af byen og efter godt 10 min's gang blev vi ført ind på et sobert lille sted med de traditionelle lerklinede hytter med stråtag. Blomsterbede og småtræer pyntede den nyfejede gårdsplads, og hele familien modtog os venlige og glade med store smil.

31.

Faderen, en almindelig bonde, viste os sine marker, og vi gik i den bagende sol og hørte om alle de problemer, man har som bonde i Tanzania idag. De var blevet flyttet hertil for 4 år siden fra et sted med bedre jord, hvor de havde 10 acres mod nu kun 4.

Dengang hjalp de unge med dyrkningen i det traditionelle landsbysamfund. Nu måtte familien klare det meste selv. Kun i den allerhårdeste tid - regntiden - fik de hjælp fra det lokale danseselskab. Samtidig havde de seneste 5 år været fattige på regn, så de var fattige og havde kun til det allermest nødvendige. Jeg så en masse nyhøstet bomuld. Det ville de få ca 250 shl for.

Så meget des mere imponerende var deres traktement. De bød os på middag med nyslagtet kylling tilberedt lækrere end på nogen restaurant i Danmark. Dertil ris, søde kartofler, deres sparsomme vand og endda noget surmælk, som er en sjælden delikatesse. Det smager som en blanding af kærnemælk og ymer. Som altid fik vi det bedste, de havde, som en selvfølge. Gæstfriheden er deres vigtigste bud. En tradition så gammel som det afrikanske menneske. Man føler, at man dårligt kan tage imod det, men det ville være en stor synd af os - ikke at tage imod. Det betød virkelig meget for dem, at vi besøgte dem og spiste i deres hus. Jeg vil aldrig glemme denne lille familie, så åbne og smilende - og mens vi sad og spiste ventede resten af familien - mormor, kone og 4-5 børn i det andet hus. De ville få resterne af måltidet - og vi levede godt halvdelen.

Der blev mest talt swahili under besøget - men også lidt engelsk, som de lærer på Bujora. Bente er god til swahili. Vi hørte om deres slægtsforhold, der er meget indviklede at forstå for os, da de alle er brødre og søstre - ordet mama dækker f.eks. både mor og far

og frue - men også faderens mor, osv.osv

Den ene af pigerne vil, når hun er færdig på Bujora til oktober gå i gang med at lave sit eget lille pottemageri her i Sumve. Pottemageriet hernede er et næsten glemt fag og i givet fald kun med den primitive 'pølseteknik'. De kender slet ikke drejeskiveteknikken, som jo er Henrik Norsker's store indsats at få udbredt.

Pigerne fulgte os helt hjem og jeg opdagede, hvorfor de har kruset hår. Den luft, der er inde i kruset til stadighed virker som termisk beskyttelse - altså

TERMOHÅR! Vores flade nordiske hår er beregnet til at holde varmen med. Derfor er vi næsten svimle af heden midt på dagen og ret sløve - mens de kan sidde barhovedet under solen i timevis - endog arbejde hårdt midt på dagen. Vi følte os alle tre rørte over denne families gestus overfor os og disse pigers charmerende varme.

Malya. torsdag 28.7.77.

Vi blev atter modtaget med hele 'hornmusikken' - lokale dansegrupper, trommer og tusindvis af nysgerrige. Fantastiske mængder af børn, hvis øjne er bundløse af nysgerrighed. Alle de lokale instanser var der på den til lejligheden indhegnede festplads og vi blev plantet under et skyggefuldthalvtag, hvorefter de opførte den ene farverige arbejdsdans efter den anden - symboliserende revolutionen og den fælles arbejdsindsats som vejen frem. Vi blir behandlet utroligt godt overalt.

Sådan må Kongerne være blevet ført rundt før i tiden. Vi får serveret det bedste de har hele tiden. De bedste dansere, den bedste mad, de bedste senge, osv - men de bruger os også i revolutionspartiet CCM's sag. Det følte vi navnlig her i Malya, hvor programmet var meget omfattende med taler på taler og kampråb på kampråb. Men stadig er danserne overvældende gode - men vi var alle så trætte oven på de sidste dages ræs og manglende nattesøvn, at vi havde svært ved at holde øjnene åbne i den døsigte eftermiddagsvarme, mens de kørte dansegruppe efter dansegruppe frem for os.

Vi spillede vores forestilling v. 16.30-tiden og det blev vores bedste hidtil. Vi havde strammet musikken til stykket op, ved at jeg nu også spiller med på tromme bl.a. i arbejdsdansen, der stadig er vores problembarn.

32.

Jeg har nu endnu mere at lave i forestillingen og farer sveddryppende rundt mellem guitar, saxofon, fløjte og nu også trommer.

Sander var engageret og nærværende, og vi havde lavet lidt om på programmet. Vi sang først - "Wimbo", "Blomsterbørn" og "Christianitter", derefter lidt spillemandsmusik, så teaterstykket og sidst afslutning med folkedansene, der altid tar kegler.

Der var igen 5-10.000 tilskuere og de var atter forbløffende rolige i deres indbyrdes kamp for at komme til at se. Forskellige frivillige går rundt og holder 'arenaen' nogenlunde fri for børn.

Om aftenen havde de planlagt et kæmpe 3-timer langt show med flere taler og flere danse, men vi var så trætte, at vi fik lov til at tage tilbage på skolen og sove efter at ha' sagt et par ord og sunget "Wimbo". Vi sad simpelthen og faldt sammen i solen og halvdelen af os var blevet på skolen. De var igen vilde med den sang og vi måtte synge den to gange og alle sang med på omkvædet.

Ngangala havde lovet mig en kold øl, så snart vi kom tilbage og han holdt sit løfte. Vi sad på en trappe i måneskin og drak den og sludrede, inden vi tørnede dødtrætte i seng og faldt i søvn næsten inden vi havde lagt os.

On the road. Ngudu to Magu. fredag 29.7.77.

African woman
show us your perpetual grace
and sincere humility
unspoiled still by 'the western way'
while you walk your long dusty roads

and carry your heavy loads
blaming nobody - destined.

African woman
stay close to your children
and keep them on your back
that we shall remember what a mother is.
Show us your strong modesty
and teach us how to serve
loosing nothing of that proudness
which makes your work so filled with love
without being suppressed
finding the way you were born to go.

African woman
let your sweet laughter empty our loaded brains
letting love flourish
with that refreshing flavour
I see in every smile
you give away for free
not counting on all our frightened misunderstandings
and nervous diseases.

Distant laughter
crowded at the well
bringing the water home
full moon rising
let the children play
as close as your vast plains
disappear at your misty horizons
while the sun rushes down at west
on it's celestial bow
sinking your mind into the blue african moonlight.

Hear the children shout
and play their old games
anxious to learn
receiving all you give
letting nature chose.

How could you lie at their open faces ?
How could you steal this faithfullness ?

African child
Let your wide open eyes be filled and your hearts stay open.
Let your skinny legs mature
thus, you dont loose your innocent happiness and thoughtless playing.

African child

grow with freedom - free of our mistakes
and build a new world om our worn leavings.
Use your awakesness and learn from our faults
that your thousand smiles and happy laughters
will meet us everywhere in this land of frightening beauty
- though hungry - allways willing to learn
knowing what is a sister and a brother
respecting he, who knows, and understanding he, who knows not.

African child

Your unarmed curiosity runs yelling against us
as we use our powers unestimatly
greeting your naivity and impressiveness in our selfsufficient satisfaction.
Soon we will be repayed
Soon another world will take over
- as they learn -
and thousands after thousands of these betrayed peoples will be our judges.

African man

waiting for the rain
patiently - eternal
while the eagle hovers and your children cry
awaiting this will allmighty in that calm humility we have lost
in our eager fight to conquer nature and ruin it all
in our allpervading materialism and unsensible blindness -
failing to see what all people ever knew as the holy secret of balance
dividing what should be undevided
demolishing what should be left untouched.

Africa ! Africa !

Like your silent hawks are hunting
and your mighty lions are howling
patiently awaiting the right time to strike the tempting prey.
Loosing no power
doing nothing needless.
Will you be the inventor of that new age,
where we would all realize the divine powers in time
and willl you teach us how to live in this world
being smaller as we increase ?
So that all of our children will know this sole lesson:
That we must build a new era
in togetherness and understanding
that this world shall not be blown into pieces
and end it all in past legends and smoking tombs
of mans brave evolution from Heaven to Hell
that thisbeatifull chance given us
should not be a tremendous disease of egoism
and selfish desires.

#.

Ngudu. torsdag d.28.7.77. skrevet i Magu d. 30.7.77.

Det blev på mange måder en gentagelse af de forgående dages trip, men vi havde fået sovet og var langt mere på mærkerne, så vores show blev det bedste og mest koncentrerede indtil nu. Igen var der over 5.000 tilskuere og en indhegnet arena, som de trængte sig omkring. Der var dog her en tribuneagtig cementblok, som gav bedre akustik, så musikken fik en rimelig chance denne gang hjulpet af en trådløs mikrofon.

Vi så et meget flot dansehold med fjer og bastskårter vise den vel nok mest fantasifulde arbejdsdans indtil nu ledsaget af det kraftigste trommehold, vi har set, med treaf de helt store trommer, der kørte rytmerne, så man fik et sug i maven.

Bagefter blev vi bospist i en lokal inderrestaurant - virkelig lækker mad med Dodoma-vin til - hvorefter vi sang et par sange ude på gaden for de folk, der havde samlet sig dér under vort måltid. Vi kørte så hen til, hvor vi skulle sove - områdets administrationshovedkvarter - og lavede vores egen lille fest, som blev rigtig dejlig fyldt med musik og dans. Ngangala, chaufførerne Hamis, Mzee og Cesare og 4-5 andre af de kulturfolk, der havde ledsaget os på turen rundt i regionen deltog og fortsatte hele natten med transistorradioen på fuld tryk - så vi der lå i den ende af barakken fik sparsomt med søvn i de ellers dejlige senge. Jeg vågnede midt om natten med krampe i højre læg - uvist af hvilken grund - og havde ondt i benet de næste dage.

Fredag d. 29.7.77.

Turen til Magu forløb ikke uden problemer og blev - trods kort i kilometre - lang i tid.

4 timer tog det at køre 50 km! Først gik bussen i stå ca 10 km fra Ngudu, og mens en del af os benyttede lejligheden til at få os en fodtur i det pragtfulde, men middagshede landskab, byttede chaufførerne batteriet fra landrover'en over i bussen. Det hjalp, og vi kunne køre videre. De gående blev samlet op og vi nåede lidt efter en lille by, hvor vi opdagede, at vi manglede landrover'en. Bussen kørte tilbage, mens vi på forskellig vis så nærmere på det lille samfund, der er

helt typisk for denne egn. Stadig strå- & bliktags huse langs den støvede vej med et enkelt udsalgssted kun med det aller mest nødvendige. Ingen chai! Ingen øl! Det problem løste Bernardo ved at trække mig hen under et skyggefyldt mangotræ og hive en medbragt øl op af sin taske.

Her dukkede 3 af byens ældste op, bød os velkommen og hjalp os med at drikke øllen, mens de forhørte sig om, hvem vi var, hvor vi kom fra og hvor vi skulle hen - mens de røg nogle af vore tilbudte smøger. De talte kun Kisukume, det lokale sprog, så det var begrænset, hvad vi kunne fortælle dem, men efter noget tid kom der flere til, og der blev talt og grint meget.

Da bussen kom tilbage, viste det sig, at Mzee havde glemt at komme benzin på landrover'en i morges. Han var løbet tør netop som bussen var kørt efter batteriskiftet. Cesare havde, inden bussen kom tilbage, nået at løbe de ca 2 km i den bagende hede for at nå den næste by. De er skøre de afrikanere! De løser problemerne som de kommer, og tænker sjældent ret langt frem i tiden.

Da vi nåede den næste by, skulle Hamis lige ind og hilse på nogen. Altså stod vi ud af bussen igen. Nogle fandt en medicinmand, andre byens butik, osv. osv. Da vi endelig kom afsted de sidste 10 km til Magu, var det godt henne på eftermiddagen.

Her slog vi lejr, hvor vi sov sidst - hin frygtelige nat med moskitoerne - her var vand, så folk vaskede tøj, sig selv og slappede i det hele taget af.

Jeg klatrede op på nogle nærliggende klipper og sad lidt på et fremspring halvt oppe og

36.

skrev videre på "African Flower". Det var lige oven over et lille vandhul, hvor der kom en del kvinder og børn. Jeg hørte deres latter og glade leg, skrev og så ud over det segnende landskab.

Lidt senere kom Jack op til mig, og vi fik lyst til at klatre helt op på toppen. Lettere slangeparanoide besteg vi den ca 100 meter høje top, hvorfra vi havde et storslået udsyn ud over det sletteagtige, brune, tørre landskab med Victoria-søens spejl fjernt i disen og de blå bjerge, der rækker ud mod Ukrewe i det fjerne.

Efter en stund steg vi ned i en dyb stemning af den synkende sol, mens klipperne langsomt blev violette og fløjterne fra en fodboldbane nede i byen blandede sig med de gå-endes stemmer og en fjern lastbil's rumlen nede på hovedvejen.

Om aftenen var Henrik Flagstad, Charlotte, Morten, Henrik Norsker og jeg på værtshus efter et af de mest lejrskoleagtige møder endnu. Vi blev godt glade inden vi nåede tilbage i lejren ved eet-tiden gennem fuldmånens kraftige lys. Henrik Norsker var kommet fra Bujora om eftermiddagen for at møde os og havde post med, bl.a. et brev til mig fra Christien. Det gjorde mig så glad, at hun tænker på mig, og at vi kan nå hinanden så langt væk. Hun kom helt tæt på mig, og mit gamle paradoksale kærlighedskarisma stod atter lysende for mig. Det umulige og det fantastiske har en djævelsk tiltrækning på mig. Jeg føler noget stærkest, jeg ikke har!

Måske har det vakt en lille tro i mig. Brevet var så smukt dekoreret på forsiden, at alle her måtte beundre det. Jeg fik en følelse af, at der er sket noget godt for mig her. Men jeg lader tingene ske, som de sker og skruer ikke nogen forventninger op. Jeg er sikker på, at vi vil ses igen, og det glæder jeg mig til med en dejlig ro. Som en indre sikkerhed i skæbnen.

Magu. lørdag 30.7.77.

Fuldmåne! Mik tog afsted i morges med Henrik Norsker i forvejen til Kongolo for at få lidt luft fra kærlighedsdramaet med Annema og Alistair. Vi måtte derfor lave teatret uden ham. De officielle instanser her på stedet havde ikke som de foregående steder lavet noget egentligt arrangement, så vi stod selv for det hele. Vi lavede et optog ned gennem byen med trommer, raslere, saxofon og fløjte - og

fik samlet det meste af byen med ud på det græsareal ved fodboldbanen i byens udkant, hvor vi skulle optræde. Mest selvfølgelig de hundredevis af børn, der altid er de første til at gøre os selskab overalt. Sander havde malet nogle skilte, der fortalte om hvorfra vi kom og hvad der skulle ske.

Der kom nok et par tusinde tilskuere ialt og vores show blev dejligt koncentreret og helt godt på trods af Mik's fravær og skønt at vi alle var trætte og uoplagte, da vi skulle begynde. Sander og Janne var begge på mærkerne i dag, og vi sluttede af med at dan-se Hamburger sekstur og Risj-rasj-fili-jong-gong-gong med afrikanerne. Det udviklede sig som så ofte før helt vildt og vi måtte holde inde ret hurtigt inden det gik helt grasat.

Folk morede sig og Ocean's abe-klovnerier tog atter kegler. Vi tog teltet ned i det sidste dagslys, mens folk forlod pladsen snakkende og grinende - og fuldmånen steg op på den nordlige himmel gennem stærkt rødt og orange.

Vi blev bospist på vor chai-stamcafé med vel tilberedt fisk fra Victoria-søen, som vi også spiste med så stor fornøjelse på Ukrewé. Bagefter gik jeg på værtshus med Henrik Flagstad, Charlotte, Jack, Bernardo, Marianne og ukuelige Morten. Da jeg kom 'hjem' sloges jeg en tid med de overordentlig mange moskitoer, der er dette steds forbandelse - først inde i huset, så udenfor i den høje månelys nat og gav til sidst op og bad om asyl i Sebastians myggefri telt.

Magu er en speciel by. En gennemfartsby og en handelsby, hvor Ujamaa-tankens slet ikke har fodfæste. Den er stærkt præget af megen tuskhandel. Den virker skummel og småsvindlerisk, navnlig på de små barer, men stadig på denne glade tanzanianske

37.

måde, hvor man aldrig er egentlig urolig. Vi har mødt mange sjove mennesker her og har også fået gode venner. Nu skal vi videre mod Kongolo. Vores sidste station på denne rundtur i Mwanza regionen. vi glæder os til at komme tilbage til Bujora

På vej mod Kongolo. 31.7.77.

Efter at være løbet tør for vand kort efter afgang fra Magu, standsede vi et stykke vej senere for at holde hvil i en lille by ved landevejen.

Der var en masse skrædere i den by, og jeg så atter efter om de skulle ha' de fede kangaer, jeg er på udkig efter - men nej! Vi drak en lunken øl og netop som vi skulle køre, kom der nogle piger og sagde, at vi ikke kunne køre videre, før vi havde sunget et par sange for dem - og de for os. Det foregik i gården til en butik, hvor et af de mest rørende små elektriske band's, vi har set, stillede op med 2 guitar'er forstærket af et par transistorradioer - den ene som bas med 4 strenge. 4 smukke piger var kor, og de sang nogle meget smukke 'kristne' sange og én sang om den tanzanianske revolution. Den halve by stimlede sammen i og uden for den lille gård, og indehaveren med sin tykke mave hev en kasettebåndoptager frem og tapede os - ligesom vi tapede dem. Et dejligt intermezzo i den hede middagsstund fyldt af glade smil og mange hilsener.

Kongolo. søndag 31.7.77.

Vi nåede Kongolo hen på eftermiddagen og kørte igennem det meget smukke kuperede kystlandskab ad en omvendt ende mere hullet vej og nåede den store plads neden for byen, hvor allerede mange mennesker havde taget opstilling i eftermiddagens strålende solskin, der friskedes op af en Victoria-søens vinde. Man havde ventet os igår og hele byen havde været på benene. Tre forskellige lokale dansegrupper, medicinmænd med leopardskind og alskens tingel-tangel - de færreste var taget hjem og alle var godt igang - så vi besluttede at stille teltet op med det samme og fyre forestillingen af så hurtigt som muligt. Godt trætte som vi var, ville vi ha' det overstået hurtigt, så vi kunne koncentrere os om de

farverige indtryk omkring os. Vi blev i øvrigt modtaget i kirken, hvor vi også skulle overnatte af en meget stærkt swingende gruppe, der sang Tuli-shangilia med om end mere tryk på end sædvanligt.

Vores forestilling blev tam pga træthed oven på de hårde dage og pga mgl forstærkeranlæg og hen ad vejen, mens vi stadig spillede, startede de utålmodige dansegrupper, der var kommet langvejs fra i deres egne klynger, hvor folk mere og mere sivede hen.

Helt fint anarkistisk!

Der var de kæmpetrommer og de sædvanlige hakkedanse, men også en helt Banungulsk gruppe med gamle mænd og små drenge, der tilsyneladende ikke havde én rytme i kroppen. Een gik pludselig på nogle meget høje stylder og nogle havde sikkerhedsnåle stukket gennem huden op ad armene.

Som mørket faldt på ebbede dansene ud og alle trak op i den lille by for at spise og vi gik hen til kirken. Da jeg ville rede op var min sovepose forsvundet! Lige meget hvor jeg ledte - den var væk!

Jeg tog så med Martin Loft til Bujora på motorcykel gennem den flotteste afrikanske stjernemat, hvor månen atter steg op højt mod nord og spejlede sig i Victoria-søens blanke flade. Overalt langs vejen gik og stod der folk, alene eller i klynger og der var bål foran hytterne mange steder inde mellem de små marker. I Kisesa drak vi et par øl på en bar, hvor indehaveren var en tidligere politiofficer, der var blevet udrenset under den store korrupsionssag for at par år siden. Han havde kæmpet mod israelske-byggede kampvogne i grænsekrigen mod Uganda, da Amin kuppede. Han spillede etniske sange fra området for os, som han selv havde optaget på bånd.

En fuld pige lagde kraftigt an på mig og vi blev nærmest overfaldet af folk, der ville

38.

snakke. Motorcyklen var løbet tør for olie, så vi gik de 2 km op til Bujora, hvor Martin lavede den lækreste mad af oksekød med løg og tomater. Jeg havde ikke spist siden dagen før, så det var pragtfuldt. Bagefter sad jeg og faldt hen, mens han fortalte historier om alle de spændende ting, han har oplevet i de 3 1/2 år, han har været hernede og

efter en sidste øl kravlede jeg tung og træt - men glad - i seng!

Dejligt at se Bujora igen. Dejligt at blive vasket. Dejligt at her ingen moskitoer er !

Bujora. Mandag 1.8.77.

Jeg vågnede langt op ad formiddagen efter en god nats søvn. Den første i 14 dage - næsten. Et langt morgenmåltid med snak med Martin og Henrik, der netop var kommet fra Kongolo og en anden u-landsfrivillig, der har søgt om at komme hertil for at hjælpe Henrik med at bygge ovne. Han er murer og lever med en afrikansk pige.

Om eftermiddagen tog Henrik Norsker og jeg til Mwanza for at besørge et par ærinder og sejle en tur på Victoria-søen i hans og Martin's sejlbad. En lille træjolle med sænkekøl. Det var vidunderligt at suse hen over de krappe bølger i de berømte uberegnelige vinde, og jeg havde nok at gøre som gast, når vinden pludselig vendte. Vi sejlede i korte bukser og bar overkrop langs de fantastisk smukke klippeøer, der fylder farvandet op ud for Mwanza og som forsvinder ude i den blå dis, hvor denne mærkelige sø strækker sig som et kæmpe hav over mod Uganda's og Kenya's kyster.

Mens vi lå på bredden, hvor båden har plads i den lille lystyacht-klub, gik solen ned og en mængde store hejrer, storke og andelignede fugle samlede sig i flokke og tegnede betagende silhouetter over den fiskerige sø, mens lyset tonede over i mere blå og violette, næsten okulte farver på klipperne - og byens lys tændtes. Vi

kørte tilbage gennem byen efter brød, mens inderpigerne promenerede i deres flotteste skrud og deres fami-lier rykkede ud på fortovet med trækuls-grill og hasard-spil. Senere går byens aften igang, hvor afrikanerne fylder gaderne og hænger omkring på barerne og drikker øl og snakker deres universielle snak aften efter aften, som det blir gjort overalt til alle tider - om dagen og vejen og alle de små og store ting, vi fylder vore liv med.

Tirsdag d. 2.8.77. Bujora.
Tiltrængt afslapning!

Onsdag d. 3.8.77. Bujora.

Forestilling i Kisesa. Optog gennem byen med "When the saints" & "Happy days". Sander, Elisabeth og Alistair var meget flot malet i ansigterne. Ballondukker på stænger med fjer og malede. God forestilling. vel et par tusinde tilskuere. Ikke andre optrædende.

Fodboldkamp bagefter mod et lokalt hold. Vi tabte kun 0-1! Elisabeth var målkone med et formidabelt boldøje. Klarede to oplagte mål. Martin Loft løb op og ned ad banen med vores Dannebrog-standard og forvirrede fjenden. Heldigvis blev kampen kort - 2x15 min. - så vi holdt lige. De dribblede og løb fantastisk godt, men manglede taktik og overblik. Godt med klumpspil.

Returkamp fredag kl 16. Hvis vi holder vores pladser og aftaler lidt spilfordeling over hele bannen, skulle vi ha' en chance!

Ha-ha!

39.

Torsdag d.4.8.77. Bujora. Mwanza.

Forestilling i Mwanza Stadium for alle skolerne i byen. Omkring 5.000 børn! Turens hidtil bedste forestilling. Virkelig kul på! Tempo fra start til slut. Nu er folk begyndt at spille deres roller. Måske pga af de mistede illusioner - og kedsomheden. Agressionerne blir lagt i stykkets gennemførelse. Handelsmands-scenen er ved at blive rigtig morsom.

Vi aftalte på fællesmødet om aftenen at lave et 'anti-show' på søndag, som et led i vores afskedsfest for Bujora og alle de, der har gjort en masse for os, mens vi har været her.

På mit oplæg bytter vi om på rollerne.

Fredag d. 5.8.77. Bujora.

Gråvej fra morgenstunden. En sjælden regn faldt opad dagen og vi sad inde og hyggede os i Henriks hytte. Han skulle ha' været til Arusha, men kom tilbage fra Mwanza efter et par timers forløb. Tanzania Airways fungerede ikke. De 2 af selskabets 3 fly er til reparation. Det tredje var blevet omdirigeret. Næste flyafgang på onsdag. Et resultat af konflikten mellem Kenya, Uganda og Tanzania - udsprunget af East African Airways sammenbrud for 2 år siden, hvor Kenya scorede de fleste af maskinerne.

Om eftermiddagen skulle vi ha' spillet returfodboldkamp, men aflyste pga regn og træthed. Jeg lånte Jack's kamera og gennemfotograferede hele landsbyen nede bag ved Bujora, for at opdage bagefter, at filmen slet ikke var trukket med frem!

Men jeg havde en helt fin tur og fik talt med mange. Blev inviteret indenfor flere steder. Jeg talte bl.a. med Seffrin, som jeg fulgtes med ned til Kisesa, hvor vi drak et par øl og snakkede politik.

Om aftenen kørte Martin Loft og jeg ned til Zongo's bar og fik nogle flere øl, talte fransk med en flygtning fra Burundi og overværede et skænderi mellem en skøge og hendes kunde, der ikke ville gi' hende penge og påstod, at det måtte være nok med de 3 øl, han havde købt og sikkert selv havde drukket. Hele værtshuset deltog levende og en helt lille retssal opstod, hvor først en sikkerhedskorporal fra Telex-stationen opkastede sig til dommer - uden at kunne finde ud af det. Siden overtog Zongo selv 'podiet' og afgjorde sagen med at sige, at den unge mand var et pjok, der havde bragt pigen i en dårlig situ-ation, og at han i øvrigt var træt af at høre på sådan noget kævl i sit værtshus! Zongo har været officer i Tanzania's efterretningstjeneste i 25 år! Martin refererede seancen, der jo foregik på Kisukuma.

Da vi kom hjem fik Martin og jeg en lang sludder over en flaske Dodoma-rødvin, bl.a. om hvordan man nærmer sig afrikanerne på den rigtige måde, så de ikke stavler sig op med al denne europæerhøflighed som skærm for, hvad der virkelig foregår. Han fortalte også, at det var muligt at få penge fra Danida til et længere ophold hos f.eks. Banungule - danserne.

Lørdag. d.6.7.77. Bujora.

Idag har det været halvgråt vejr med spredt sol, men varmt i modsætning til igår. Jeg var det meste af formiddagen om at vågne, men her i eftermiddag slæbte jeg guitar, fløjte, tommelfingerklaver og båndoptager ud under et mango-træ mellem markerne godt 1 km nord for Bujora. Jeg indspillede de fleste af mine sange, indtil fluerne og varmen tog koncentrationen fra mig.

Peter og jeg fik en gave hver af 'chefkokken' på vores lille madhold, og vi udvekslede adresser, som så mange gange før hernede. Jeg fik en smuk flettet vægdekoration. Peter fik en slags krukke i ler formet som en ko. Meget smukt.

40.

Bujora. Søndag d.7.8.77. Sidste aften.

Hvordan beskrive nattens vind ude fra søen og de mange stemninger den har givet - som nu, hvor de sidste af vore gæster knalder ud på "Wimbo" - som alle her nu kan udenad. Eller en tur hjem fra Kisesa på tunge ben og de mange gange jeg har stået på dette sted og givet nattehimmelen mine sidste tanker inden jeg fandt ind i Regnmagerens lille hytte, hvor jeg nu skal sove sidste gang. I morgen går turen mod Dar Es Salaam med afgang kl 20 fra Mwanza. Vores ophold på Bujora er ovre. Tiden i Mwanza Region er forbi!

Alle vennerne fra Bujora og Kisesa var vore gæster her i aften - samt uventet selveste Kulturministeren fra Dar. Vi lavede mad til dem - frikadeller m. grøntsager, ris, kartofler & rødkål - en kongelig ret, som alle nød overmåde meget. Vi åd! - ikke mindst Lupenda, medicinmanden, der måtte tidligt hjem og Ngangala, der holdt den ypperste afskedstale. Alle pigerne, der har serveret så fantastisk mad for os fik en af de nyeste kangaer fra Matex hver - også Hamis, Mzee og Cesare - og dansen har gået lige siden her på Bujora's festplads.

Vi lavede som aftalt vores 'antistykke', hvor alle roller var byttet om. Ingen gjorde noget de kunne. Mænd var kvinder og kvinder mænd.

Elisabeth var Sebastian - Jeg var Gudinde (Elisabeth) - Ulla var Djævel (Alisatair) - Dorthe var handelsmand (Martin) - Alistair var Annema - Store Henrik og

Sander var som en ny ting: Aber! - sammen med ungerne og bar handelsmanden ind på en stol. Charlotte og Martin Schulz var arbejdere og Martin Loft var klovn. Det var skægt og det blev vist foreviget i farvebillede. Publikum var ikke stort og en del havde ikke set stykket før. Det var lidt ærgeligt, men vi morede os gevaldigt og aftenen har været helt dejlig. En efter Norskers ønske værdig afsked med Bujora og alle vore smukke venner her.

En ny periode lige foran os med nye udfordringer. Vi har nu været i Tanzania halvdelen af tiden - dvs 5 uger - og jeg tror, at vi har fået en masse rygrad til at klare resten af turen med godt sammenhold. Der er vist ikke mange, der tar sig selv højtideligt længere. Jeg tror vi begynder at ku' more os sammen. Martin Loft tar med til Dar. Han vil introducere mig til Selemani - Tanzania's bedste trommeslager!!!

Bujora. mandag morgen. d. 8.8.77.

Jeg blev vækket sidste gang af skolens klokke - en bilfælg de slår på med en jernstang -

og børnenes sange til solopgangen endnu en gang.

Alistair galede som en hane - endnu en gang morgenfrisk - og jeg hilste den grå blæsende dag godmorgen med tydelige efterveer af den megen 'pombe' - jeg drak igår -

endnu en gang! Det var en dejlig fest. Nu skal vi pakke alt grejet i en togvenlig form, og jeg skal hen og fotografere en af mine venner og hans familie med polaroid-kameraet.

Pigerne er endnu engang gået igang med kæmpeopvasken efter os og man kan høre deres glade sang. Det store telt blafrer i blæsten og Dorthe er meget sløj her til morgen. Måske Malaria.

Videre mod nye oplevelser.

#.

Togrejsen d.8.8.77 - 10.8.77. Mwanza - Dar Es Salaam.

Old man
Wearing the ages
Weather marked his face
Hard work his hand
Simplicity his smile
Sincerity his greetings

I følge Martin Loft, som gjorde tiden kort undervejs:

Ugogo - området.

Tabora. Tyveknægtenes og de enøjedes by.

Tørt - Tørt! De grå træers land. Bao-Bab træer igen.

Baraguyu - de fortabte.

Kimasai - fordrevet tidl. herskergræn af Masai-stammen. Kvægtyve & hyrder.

Baradaig - kvæghyrder. Kom hertil nordfra for ca 150 år siden fra det sydlige Sudan og nordlige Uganda. Masai'ernes værste fjender. P.g.a. arverækkefølgen er 3. - 4. søn i rækken dårligst stillet. Får ikke noget kvæg at starte på. De kan så dræbe en fjende eller en løve, afskære penis eller et øre. Kvinden broderer perlehat, som tegn på, at han er dræber. Han rejser så rundt til hele stammen og synger om sin bedrift. Får for dét hvert sted ét stk kvæg og kan nu starte sin egen familie.

Go-Go'erne - fjerner hjørnetænderne og har brændemærke i panden - det 3. øje. For at fjerne presset fra øjnene siger de. Et af de folk med størst dødelighed i hele Tanzania. Beri-Beri. Proteinmangel. Blindhed. Det tørreste og fattigste område i landet og dermed et af verdens mest udmarvede og ufrugtbare områder. Der dyrkes hirse og Durra .
Hvorfor blir de boende? Spørger europæerne.
Forfædrene ligger begravet dér! De kender ikke andre steder.

Kilwa - Kiswahili. Nogle øer et par km fra kysten mellem Dar og Mozambique. Resterne af en tidligere persisk højkultur med ruiner af paladser overgroet af junglen. Helt fantastisk arkitektur. Man kommer dertil i Dhow eller udhulet træstamme.

Martin Loft fortæller blandt meget andet ovenstående, mens toget kører over Tabora & Dodoma-området endeløse tørre sletter, hvor den grå bladløse Bush glider forbi som en uendelig Warhol-sk film, og hvor forskellen til Mwanza-området relative frodighed er iøjnefaldende.
Togrejsen fra Mwanza til Dar blev en dejlig tur. Helt afslappet med rigelig plads til gode samtaler og meditation på det fantastiske landskab udenfor vinduerne. Hele BaoBab-trælandskaber passerede revy. Pludselige slugter og storblåede klippeformationer -
42.

tydeligt et fattigt udhungret område. Her hvor CCM og Ujamaa-tankens kæmper hårdt for at vende landskabets mægtige kraft og hindre en total afvandring fra området og for at jævne de store forskelle mellem folk, som denne egn's traditionelle skikke har udviklet af den hårde naturs krav - f.eks. i forhold til det venlige smilende Sukuma-land. Desperationen ligger ikke langt bag de bedende øjne på de små stationer langs jernbanens lange spor, når de faldbyder deres frugt, mad eller simpelt tilvirkede håndværk.

Man ser enlige vandrere gå ad de støvede veje selv i de mest øde områder. Mange steder er der 10-15 km til én's marker. Ofte må kvinderne gå 5 km 2-3 gange om dagen efter vand.

Martin fortalte mange gode ting - og vi gjorde os rejsen behagelig med jævnlige besøg i restaurationsvognen. Begge nætter sov jeg fint. Denne gang i 4-personers kabiner, som vores reserverede vogn bestod af.

Turen den anden morgen gennem regnskovsområdet på vej ned mod Dar Es Salaam's kystland med lianer og vældigt frodigt bevoksede skrænter og slugter betog os, og vi følte det vilde dyrelivs nærhed. Her er både løver, leoparder og elefanter.

Den karakteristiske kyst-savanne med store kokospalmeplantager, sisalplantager og efterhånden blæsende palmer, der lidt efter lidt gik over i Dar's forstæder og fabrikskvarterer. Snart stod vi foran hovedbanegården midt i byens myldrende liv - tilbage igen i 'Fredens Havn' efter en måneds oplevelsesmættede dage i Mwanza-området. Både hårde og rige dage, næsten uoverskueligt fyldt af billeder og hændelser, som vi nok først langt senere kan placere.

Nu tilbage i Dar, hvor vi har 3 forestillinger tilbage - lørdag, tirsdag & torsdag. Besøg på en teaterskole, et lydstudie med indspilning af nogle af vore sange, bl.a. "Wimbo" - besøg på en tekstilfabrik, Kunstakademiet, Nationalmuseet - foruden mit helt private besøg hos trommemesteren Selemani m. Martin Loft på søndag. I aften er der fest på den danske ambassade, hvortil vi netop har trænet en Banungule-dans!!

Ambassadefesten. 11.8.77. Dar Es Salaam.

Omkring 500 hvide, overvejende danske eksperter og ulandsfrivillige er mødt op, men også den NordKoreanske og den Indiske ambassadør. Sprit i massevis. Stående drinks på den vældige terrasse. Godt med 'Boys' og en stigende skabet stemning. Der er nu ikke noget som hvide mennesker, der tror de er noget. Vi sang de obligatoriske sange og tog senere røven på selskabet med en veloplagt Banungule-optræden, hvor vi var smurt ind i aske og havde laset tøj på. Det var virkelig skægt, strammet passende op af den første whisky siden i flyet på vej herved for halvanden måned siden.

Jeg mødte min salighed Sirius - gammel studiekammerat fra tiden på Akademiet, som jeg ikke har set siden 1974. Han var der tilfældigvis for at se efter en ven fra Kenya, som ikke var der. Det kom godt nok bag på os, at skulle mødes her i det mørke afrika, og vi mindedes de gode drikkelag på Christianshavn - Fingerbøllet, Akademiet og de fælles venner - bl.a. Kirsten, min kæreste gennem 5 år.

Vi kom fra hinanden den aften og de andre drog hjem på Tunesia Road, hvor Marianne, Bernardo, Charlotte og jeg drak videre på det lokale værtshus. Det var min største brandert i mands minde. Charlotte siger, at vi var 2 timer om at gå den tur hjem!

Fredag. 12.8.77. Dar.

Sirius kom for at få kontakt med mig - men jeg var inde i byen hele dagen, dels for at få ambassaden's hjælp med at få sendt nogle sæt guitarstreng og plektr herved, dels med at finde Danida's danske tegnestue, hvor jeg ville høre om forholdene for min far.

43.

Det var en meget tung eftermiddag. Kvælende hedt og jeg slæbte mig rundt i flere timer for at finde den skide tegnestue. Jeg var på et tidspunkt ude ved pynten ved indsejlingen til havnen. Her ligger byens fiskemarked, hvor de hver dag lander et væld af spændende fisk - krabber, hajer, rokker, delfiner, tun, oma, samt alle mulige småfisk. Her var overmåde smukt med det hvide sand og blå rene vand under den brændende sol, og jeg sad under et træ og så langt ud over vandet, mens de små både kom ind. Stemmerne fra markedet, røgen fra strandbålene og lyde fra dem der gik og reparerede skibene.

I sandet trukket direkte op på stranden lå de traditionelle østafrikanske kystfartøjer. En smal kanolignende båd med to balancevinger og et trekantet sejl. Jeg kom forbi et lille elfenbensmarked, hvor de sad og hamrede og sleb under et palmetag, mens snakken gik og transistorradioerne kørte. Men for dyrt, syntes jeg. For turistagtigt. 150 sh for et armbånd.

Om aftenen var jeg med Siruis på 'Jambo Bar' og 'Margot Bar', hvor vi mødte Mik og fik lov til at låne orkestrets 2 elektriske guitar'er og spillede ledsaget af bas og trommer fra orkestret et par numre. Det var helt fint, kun ikke for orkestrets

manager, der blev smæk-paranoid og først ikke ville gi' os lov og siden standsede os hurtigst muligt.

Baren, som er byens 'hårdeste', var fyldt med frække damer, der swingede godt med og vi blev der til lukketid. Jeg tog med Sirius og to af damerne hjem til Kurasini, hvor han bor. Han har været i østafrika i 3 år - først 1 1/2 år i Kanya, siden her i Dar. Han er første mand i et arkitekt- & byplanlægningsfirma, der mest bygger hospitaler og klarer sig rigtig godt. Pigerne var søde og vi havde det sjovt. Kørte dem hjem næste morgen.

Lørdag. 13.8.77. Dar.

Jeg blev hen gennem eftermiddagen dårligere og var første gang på turen syg. Under forestillingen i byens centrale park, havde jeg det virkelig dårligt - feber og svimmelhed med knive i brystet. Jeg spiste med nogle folk fra National Theatre Group på en god kinesisk restaurant. Det hjalp at få noget mad og snakke om deres spændende projekter. Tog efter aftale ind på 'Margot' igen med Alistair, Mik, Henrik, Charlotte, Sebastian og fyrede et par numre af - "If you gotta go", "Knockin' on Heavens door" & "Satisfaction". Folk kom op af sæderne og var helt vilde, men igen følte manageren sin ære trådt nær.

Der var fuld gang i min feber, men jeg tænkte hele tiden på, at jeg plejer at kunne klare sådan noget ved at holde mig på benene. Senere på natten spurgte trommeslageren i band'et, om jeg ville spille lidt på trommerne. Han var meget spændt på at se, hvordan jeg gjorde det, og jeg fik allernådigst lov til at spille eet nummer. Det gik fint. Det er ellers snart længe siden, jeg har siddet ved et rigtigt trommesæt, selv om det var et antikvarisk Premier-sæt. Tog hjem ved 1-tiden, og jeg havde det virkelig dårligt. Ca 40 i feber og kulderystelser.

Søndag. 14.8.77. Dar.Kurasini.

Jeg havde det bedre, da jeg vågnede, men hen gennem dagen tog feberen atter til, og ved aftenstid var jeg brændende varm og svimmel igen.

Jeg var på besøg hos en af Sirius' venner, Frank, og hans familie - kone, fire døtre på 19, 16, 14 & 6 år, to plejebørn på 8 & 5 år og en luddoven svigersøn, gift med den ældste datter. De boede i et dejligt hus lige op ad jernbaneterrænet, og vi blev budt på en pragtfuld middag, som jeg sent vil glemme - Krabber, Papegøjefisk & ged - så lækkert tilberedt med carry, kokossaft, cayenne og hvad ved jeg. Kan ikke fås bedre på nogen restaurant.

Vi sad der det meste af eftermiddagen og ventede på Peter - en skør østtysk ingeniør, der har været i Afrika i 7-8 år og som har boet hos Sirius siden hans swahili-kone rendte fra ham for et halvt år siden. Han skulle komme tilbage med sin bil, som havde søndags
44.

køretilladelse, så vi kunne komme ud til gruppen på Tunesia Road. Men han var kørt hjem med den næstældste datter, som han netop er blevet forlovet med under lange og vedvarende protester fra Frank's side for at ha' en hyrde-timer med hende, og vi fandt dem snorksovende i Sirius' hus efter at vi havde ventet på Frank's veranda i 3-4 timer og drukket de øl, der blev stillet frem for os af hans dejlige kone i en jævn strøm .

Frank's familie kommer fra Seychellerne, som er en ø-gruppe midtvejs mellem Indien og Afrika. Helt klart sydhavsmæssige. Skulle være et af de smukkeste steder med de smukkeste piger i verden. I hvert fald er Frank's døtre fantastisk smukke. Navnlig den 14-årige med sin blanding af indonesisk, arabisk og sydhavsblod i de harmoniske træk. Seychellerne's særpræg er, at ligesom alle racer er blevet mix'et her igennem de sidste 500 år, så arveanlæggene knalder igennem på de mest uberegnelige måder. Af Frank's 4 døtre var den ældste nærmest spansk af udseende, den næstældste arabisk, den tredje meget

indonesisk-sydhavsagtig og den yngste helt negroid!

De har netop væltet det gamle reaktionære styre derovre. Sirius kender nogle af spid-serne i det nye styre her fra Dar, hvor han kommer meget i de kredse. Jeg fik en forbandet lyst til at ta' derover.

Gik Tidligt iseng med høj feber i Sirius' hus i Kurasini, hvor jeg er flyttet hen fra gruppen på Tunesia Road.

Mandag. 15.8.77. Dar.Kurasini.

Vi var i 'AVI-studiet' idag og optage "Wimbo", "Blomsterbørn" & "Christianitter". Jeg havde styrket mig med nogle albyler og havde det nogenlunde. Det gik relativt godt, selv om teknikken var så som så - 4 mikrofoner til 2 guitar'er og 15 sangere - og mono.

De sædvanlige problemer opstod og stemningen var atter noget opgivende pga denne jævnligt tilbagevendende situation, hvor folk vil gøre tingene på helt forskellige måder og har svært ved at disciplinere sig og dæmpe egoet lidt ned. Men vi fik det da i 'kassen' i en tålelig version, som vi så kan sende herved igen til vores venner rundt om i Tanzania, når vi har fået lavet kopier.

Bagefter tog jeg til byen for at se om strengene var kommet. Det var de!

Fantastisk! - fra fredag til mandag. Danmark - Tanzania med ambassadeposten. Gik bagefter på 'Kilimanjaro Hotel' og spiste med Peter, Jeanette og Jack. Sirius kom med en netop arriveret ven, Steffen, fra Nairobi, som skal arbejde sammen med ham en tid her.

Jeg fik det igen dårligere og dårligere hen gennem eftermiddagen og vi kørte tidligt hjem, hvor jeg straks gik i seng. Det trykkende i brystet har løsnet sig til hoste, og jeg er næsten sikker på, at det er den lokale form for forkølelse.

Kraftigere og på en helt anden måde end derhjemme. Jeg troede først, at det var Malaria, men jeg har ikke haft dårlig mave eller ondt bag øjnene.

Tirsdag. 16.8.77. Dar. Kurasini.

Jeg havde det meget bedre her til morgen. Hosten var helt løs og det gør ikke ondt nu. Jeg må ha' sovet 11-12 timer. Sirius lavede kamillethe til mig i nat, da jeg vågnede. Nu blir det spændende at se, om det går som de forgående dage. At feberen stiger hen gennem dagen.

Vi skal ha' en forstilling på Universitetet kl 17. Jeg ville helst være fri, men kan dårligt svinge. Jeg blir her i Sirius' hus og slapper af til jeg skal derud.

Mango-regnen er startet og frsker gevaldigt op på den hede dag. Nogle vældige regn-skyer om natten gir en dejlig stemning. Det er den regn, der gør frugterne fyldige og saftige. Vi fik at vide igår, at turen til Zanzibar er aflyst pga den muslimske faste, som startede igår. Man kan simpelthen ikke få noget at spise før efter kl 9 om aftenen og alle former for forlystelse er forbudt! Meget ærgeligt da vi havde glædet os til at se øen, der efter sigende er meget smuk.

45.

Gruppen har på et fællesmøde i søndags besluttet sig for at arbejde videre i smågrupper omkring forskellige projekter og ikke lave flere forestillinger efter den på torsdag i Baga-moyo. Det hilste jeg med glæde, da det samarbejde sandt at sige er blevet noget inspirationsforladt og da jeg har flere spændende ideer i hovedet netop nu. Jeg synes også, at en så stor gruppe er tung at arbejde med i så lang tid, navnlig når folk har så forskellige meninger om, hvordan alting skal gøres.

Jeg vil arbejde på egen hånd, dels her i Dar med de kontakter Sirius har i et mere personligt forhold til tingene. Opsøge lokale Ngoma'er, finde hvad der er af musik her i om-rådet og spille med dem og for dem. Jeg vil besøge folk, se hvordan man lever her. Uden noget særligt system - blot følge min inspiration og hvad der sker. Det vil gi' nogle helt andre oplevelser end det stramme program vi har fulgt indtil nu.

Jeg kan måske få et lift til Moshe her i week-end'en. Det tror jeg, jeg vil.

Kilimanjaro!

Jeg vil enormt gerne se det det, nu jeg er her. Så kan det jo være, at jeg også lige tar til Arusha, hvor Dorthe og Martin skal besøge Troels og Åse fra Djursland. Måske tar jeg også ud og ser Ngorongore-krateret.

Det er ad helvede til at være syg, når der er så meget man gerne vil!

Denne konstante svimmelhed, der gør min lyst til at arbejde helt dårlig.

Men selvfølgelig - det er meget godt med nogle rolige dage, og jeg gør alt, hvad jeg kan for at slappe af her i Sirius' dejlige hus med en stabel 'Newsweek' og Sandemose's "Felicia's bryllup". Det er 10 år siden, at jeg læste "Varulven" på vej hjem fra min patetiske Spaniens-tur - måske er der en sammenhæng dér!

Den hyggelige gamle 'Boy', som har været Peters en del år, tøffer rundt i huset og vasker op, rydder op, fejer gulv og veranda har netop hentet brød og smør og har lavet the til mig. Han kan kun tale Kiswahili, så det er ikke meget vi siger til hinanden.

Ude i haven hvirvles bladene op af de mange vinde, der regerer her midt på dagen, og hundene leger, mens jeg ligger og lader tankerne flyve. Mange kommer næsten som drømme i den døsigte tilstand jeg er i. Mange billeder fra mit liv passerer mit indre blik. Ting, jeg ikke har tænkt på længe. Fejltagelser, dumheder, osv .

Som altid, når jeg er syg, lidt alvorlig selvransagelse, næsten som en reprimande om at få gjort noget seriøst ved det. Som om jeg har svigtet kærligheden af angst for at miste den! Frygten for hverdagens kamp og arbejdet med at acceptere og trænge ind i et an-det menneske. Jeg har altid haft en forbandet stolthed, om at kunne klare mig selv. Om at være uafhængig, fri af middelmådighedens klør. Det må være den Mars i Vandmanden.

"Kold ild" (Le feu follet). Fransk film m. Maurice Ronet, gjorde et dybt indtryk på mig, da jeg var 20 år. Den handlede om at blive 30 og kun se sine gamle venners småborgerli-ge svigten af ungdommens idealer.

Jeg føler nu også, at jeg har været rodet nok ind i andre menneskers begreber og tankeverdener. Måske er jeg alt for modtagelig i en næsten blind tillid til, at tiden vil vælge for mig. Men hvad vil det sige? Er man her ikke bare, mens dagene går? Man kan vælge på visse planer - men er det ikke hændelserne der vælger? I nogle situationer afgør man noget ud fra sine følelser, som har betydning i lang tid, uden at det nødvendigvis er godt. Nogle gange bruger man sin fornuft for at finde sagen afgjort af simple hændelser. Men at forbinde menneskers forskellige verdener er ligegodt det vanskeligste, og jeg har nok altid hæftet mig for meget ved forskellighederne. Haft for lidt tålmodighed. Måske har jeg ikke haft tid før. Følelsen af at skulle udrette noget har altid plaget mig, mens verdens vilkår har skræmt mig. Nogle gange synes min musikertid som en lang drøm, hvor jeg har realiseret en del af den, men også mistet resten. Jeg håber, at finde en formel, hvormed jeg kan elske både en kvinde og musikken. Måske skal det netop ske gennem en afkøling af mit forhold til det sidste. Menneskelige og abstrakte følelser er forskellige og kun

46.

ens på et meget højt plan.

'Lykken kommer til den rolige' skrev Johs. V. Jensen. Et citat, der har siddet fast siden min skoletid. Men det skal være en skabende frugtbar ro - en ro som naturens. Fyldt med kræfter!

Bagamoyo. 18.8.77.

Gammel udskibningshavn for slaver til Zanzibar. Smukke bygninger fra den tyske kolonitid omkring århundredeskiftet i arabisk stil. Hvidkalkede sten lige ud til

havet. Slidt af vejr og vind. Byen smukt beliggende vinkelret på kysten. Kolonitidsstil og aristokratisk ynde. Guvernørboligen - nu CCM-hovedkvarter og politistation.

Sidste forestilling! Hurtigt ekspederet. Ikke den store tilskuertilstrømning.

Filmholdet fik de manglende nærbilleder. Bedre sent end aldrig. Janne var taget hjem til Danmark og manglede med harmonika, violin og tambourin.

En appetitvækker på et lokalt spisehus og derefter 6 timers kørsel! ad turens værste veje indtil nu. 20 mennesker i 2 landrovere og ingen check på fra den lokale districtcommisair's side. Vi kørte en kæmpeomvej op mod Sadani ad de mest mudrede og opkørte flodsenge, vi endnu har set. På en tidligere Wildlife Lodge fik et spinkelt måltid, og jeg tørnede ind i en blød seng med kulminerende bronkitis blandet op af en modvirkende morfinekstrakt, albyler for hovedpinen og noget Konyaki (snaps) for at prøve at glemme. Vågnede næste dag til en brændende sol og brændingen mod kysten lige neden for husets vinduer. En frisk tur i bølgerne og en lang gåtur i sandet hjalp på mit tunge hoved. Efter den åbenbart meget vigtige tur i vildtindelukket, hvor vi så et par zebraer, nogle giraffer og 2 forkølede bøfler, fik vi forvist 4 løver i bur, som de fodrede for vores skyld med een gazelle til deling. Det følte urimeligt med alle de strabadser for så lidt, men lignede en af vore mange bevidstløse safarier, hvor vi lammet af høflighed blev kostet rundt efter deres forestilling om, hvad vi kunne tænke os at se.

Vi kørte samme vej tilbage til Dar-Tanga hovedvejen som ud - og drak the og øl i Mabaku ligesom på uturen. Her fik jeg heldigvis forpurret distriktkommisæren's plan om at tage turen rundt om Bagamoyo igen med alle os 23 trætte børn og voksne. Han havde forestillet sig at blive kørt hjem først! Tænk sig at blive jaget ud på en 4-6 timers omvej ad opkørte hjulspor og eroderede veje igen for hans mageligheds skyld! Mærkelig form for omsorg.

Nå, Dar er ikke Mwanza, og vi har tydeligt følt, at vi ikke er nogen sensation her. O.K.!

Hvordan ville de være blevet behandlet i København!?

Turen til Bagamoyo og Sadani blev dog alligevel en oplevelse, fordi landskabet er så stærkt med disse vilde frie strækninger, hvor naturen ikke kan holdes tilbage. Der var steppebrand i et område, og vi så ilden buldre i mørket, mens vi skrumlede mod Dar.

At se en løve spise på en halv meters afstand er immervæk en oplevelse, selv om det er i bur. Og hvem har chancen for at se det udenfor et?

Afrikanerne har også helt klart en ganske anden let tilgivelig måde at være koksede på, end man er vant til - så vi har hurtigt glemt modgangen, og i vore sind står de mange indtryk mejslet - som på turen i det hele taget.

Uforglemmeligt!

#.

Tengeru. Mt. Meru. 26.8.77.

Nogle dage forsinket kom jeg afsted i aftes med express-bussen til Arusha, og jeg sidder nu her i Troels' og Åse's have ved foden af Mt. Meru med udsigt til det skydækkede Mt. Kilimanjaro. Der er et dejligt klima heroppe 1500 m over havet, og vinden er frisk. Det er eftermiddag. Solen er på vej ned og jeg er lidt træt efter rejsen.

Jeg fik kun småblundet i løbet af nattens busrejse. Der skete hele tiden noget. Ét sted måtte ve skifte hjul. Det tog nok en times tid, hvor jeg efter en kop chai med en ristet majs-kolbe i et lille "Hotel & Bar", købte et par appelsiner og bananer plus en pose jordnødder til resten af turen gennem den lange nat. Jeg gik rundt under de klare stjerner, og fik øje på Orion, der her under ækvator ligger ned. Månen sank gennem stadig stærkere gule farver og var næsten rød, da den gik under horisonten. Vi havde kørt en del op og ned gennem bjergene og op på plateauet her i Tanzania's indre, og man mærkede tydeligt, at nætterne er koldere her - efter det lumre kystklima i Dar.

På den næste lange del af turen mod Moshi havde vi til venstre for os begyndelsen af den kæmpemæssige Masai-steppe, der strækker sig langt mod nord ind i Kenya. Til den anden side hævede bjergene sig mere og mere, mens det lysnede og de trætte øjne måtte knibes i mod solens første stråler. Pludselig var hun der! Pludselig hævede Kilimanjaro's to tinder sig højt over alt andet med Kibo's hvide kalot øverst. Hun svævede over skyerne fjern og lyseblå, som den smukkeste blandt de smukke. Næsten gennemsigtig reflekterede hun morgenerens lys, og tog vejret fra mig. Det er virkelig betagende, hvordan vulkanen som en dronning rejser sig over sletten - netop så yndeligt, at man helt forstår den næsten overjordiske myte, der har gjort, at man omtaler dette næsten 6 km høje bjerg som en kvinde. Man forstår også den virkning et sådant naturfænomen må ha' på de mennesker, der lever ved dets fod. De mennesker, som dyrker de vidstrakte sisalmarker og driver de enorme kaffeplantager på dets skråninger. Dette evige stille symbol på naturens største kraft - Jordens glødende indre, som har skabt disse smukke linier gennem sine mange udbrud.

Kort efter denne åbenbaring svøbte grå formiddagsskyer sig om bjerget og ærgelig over ikke at kunne gå ved dets fod omkring Moshi og betragte de drømmende tinder - besluttede jeg at fortsætte til Arusha. På tilbagevejen kan jeg tage op og gå på skråningerne ved Marengu.

Min medbragte bagage indskrænkede sig til en skuldertaske med lidt skiftetøj, Mooreheads "White Nile", min kniv, bambusfløjten og denne blok. Jeg lod guitaren blive hos Sirius og glæder mig over ikke at skulle slæbe rundt på den og være paranoid for tyve.

Min gamle hæderkronede bambusfløjte, der har fulgt mig i snart 7 år, som har lydt mange smukke steder og som så ofte har gjort mig rolig. Den er min følgesvend på denne lille tur og skal være min kontakt til Masai'erne på vestsiden af Ngorogorokrate-ret, som jeg vil besøge ude hvor de bor.

Langt mod øst i Dar går Sirius rundt med sit blå øje, som han fik af en hidsig politimand på "Jambo Bar" i tirsdags, da han lagde sig imellem en af deres aktioner mod de prostituerede, der mere virker som en demonstration af afmagt overfor de virkelige forbrydere. Fuldstændig overkørt og misforstået - som i vesten.. Skuffende i et land, hvor man troede, at politiet var folkets beskyttere. Korruption og billig fascisme!

Sirius har været god at møde. Han har taget sig af mig på den helt rigtige måde og har meget at fortælle. Det var godt at være hos ham, da jeg var syg. Jeg ville ha' haft svært ved at klare det blandt alle de andre ude på Tunesia Road. 20 mennesker i en 2 værelses lejlighed!

Megen god snak om gamle dage - studietiden på Kunstakademiets Arkitektskole - har sat en hel del på plads. Hvor kan man dog rode rundt i misforståelser i mange år.

#.

Det er godt at mærke, at man er kommet igennem nogle ting. At der er noget, man er færdig med. At tiden arbejder med mit liv. At lidenskaberne flytter til andre felter. Bevæger sig. At man måske kan undgå en masse spildte kræfter. Det er vigtigt, at kunne forstå, hvad man har gjort. Kun drømmere og fantastaster

ønsker tiden spolet tilbage. Alt har sin betydning på vejen gennem personlighedsdannelsens kaos - og enhver har sit tempo at gå i !

Tengeru. mandag 29.8.77.

Kilimanjaro mod øst i den sene eftermiddagstime, hvor skydækket viger og tillader os at se den svævende snedækte tinde en kort stund inden den afrikanske nat falder over os med sin stadigt overraskende hast.

Mt. Meru mod nord. Mindre blufærdig og også ca 1,5 km mindre høj. Men vildere, siges det. Som Kili's mandlige modpart. Engang var de to vulkaner lige høje, men en eksplosion i tidernes morgen blæsten toppen bort og fik krateret til at skride ned langs den ene side. Derved dannedes et vildsomt stort, lidt forrevet område med sodasøer, regnskov, bush og et mindre krater - Ngurduto - hvor Arusha Nationalpark nu ligger.

Området har en helt paradisisk karakter, hvor mindelser om klodens første mennesker slår een umiddelbart, som da jeg stod på kraterets rand godt 2000 m oppe og så ned på den jomfruelige slette i dets bund, hvor kæmpemæssige bøffelflokke, giraffer, næsehorn og vildsvin græssede i uberørt skønhed. Ingen veje. Ingen turister. Kun her på kraterkanten er vi naturødelæggere tilladt at komme.

Jeg var i denne overraskende skønne naturpark fra lørdag eftermiddag til søndag aften sammen med en lille ekspedition af ulandsfrivillige fra det danske træningscenter, der ligger ved foden af Mt.Meru - en 8-10 km fra Tengeru. Meget velvilligt havde de ladet mig og en dansk pige, Lone, som også besøger Troels og Åse, komme med på turen.

Vi rullede gennem parken i en af centrets kleinbusser. Fik set elefanter helt tæt på og i flok, hvor de legede og småsloges. Flodheste, der gled ud i natronsøen, så snart de så os og blev dér under vandt i op til 5-6 minutter, hvor de så dukkede op et helt andet sted. Der var bavianer i massevis, hvis sociale adfærd gir paralleller til kollektiverne derhjemme og som også er 'magnetiske' i deres infrastruktur. Et sted ved Momelia-søen's bred lettede tusindvis af flamingoer i en lang glidende synkron bevægelse ved vores forstyrrende ankomst og nærmest løb med de lange tynde røde ben padlende hen over vandet, mens de som en lyserød sky gled op over himlen i en lang bue mod søens anden bred. Girafferne med deres 'slow-motion' bevægelser så med deres blide øjne aristokratisk på os med slet skjult nysgerrighed - og bøflerne, som var allevegne og som så aggressivt på os med vagtsomme gule øjne og deres vældige 'cykelstyrshorn' ordnet i en bred midterskilning, fik mig til at tænke på, hvor let de kunne molestrere et menneske.

Vi overnattede ved foden af Mt. Meru, der hævede sig stejlt over det regnskovsagtige lejrområde. Her måtte vi jage 3 velvoksne bøfler væk, inden vi kunne komme til at slå vores telte op, og de besøgte os flere gange i nattens løb. De skulle vel se, hvem vi var.

Ved bålet, mens vi snakkede og månen stod højt, næsten fuld over os og sendte sit lys ned gennem træerne, hørte vi dem rumstere i budskadset tæt på. Vi smed sten i retning af lyden og hørte deres hove dundre i jorden, da de tungt tog flugten. Senere, da vi næsten sov, kom et forelsket par pludselig farende ind i teltet. Der havde stået en bøffel lige i kanten af krattet et par meter fra dem og fulgt deres hyrdeinteresse.

Der var mange lyde i natten af aber og fugle i træerne omkring os, og da jeg var oppe og rense en gryde i en bæk et par hundrede meter fra lejren, kom jeg rigtig tæt på Afrika's dragende urstemning af vildsomt liv og hurtig vækst, forrådnelse og tidlig død. Michael Loft, Martin's bror, var med her og afvæbnede en snigende frygt med sin ubekymrede snak.

49.

Morgenstundens helt nordiske kølighed og det friske kildevand fik hurtigt gang i blodom-løbet, da vi ved solopgang kom ud af teltene, og vi så resten af parken i det grå vejr. Jeg fik endnu en uforglemmelig naturoplevelse på denne tur, trods det turistagtige, og jeg fik en vild trang til at være derude en uge bevæbnet med et gevær og en kikkert. Sidde i et træ og komme helt tæt på dyrenes logiske og harmoniske liv. Så betagende fri af uforståelige aggressioner. Lære af den nødvendighed alle handlinger ha, og den samhørighed og balance, der er mellem arterne i deres indbyrdes afhængighed i naturens store bogholderi. Helt urealistisk, selvfølgelig! Man må dårligt nok stige ud af bilerne her, og det er sikkert pga dårlige erfaringer med romantikere, som jeg.

Om aftenen, søndag, slappede jeg af med en 4-mands whist med Henrik Norsker, Troels og Peter. Sander og Mik tog til Arusha før jeg kom tilbage for at checke bus-tiderne mht deres tur til Mwanza. Sander vil til Bujora og gøre sit maleri færdigt, få bygget en tromme og gense vennerne dér. Mik vil til Kongolo og være tæt på en bondefamilie, han lærte at kende dér.

Her hos Troels og Åse er Dorthe og Martin stadig på besøg sammen med Bernardo og Marianne, Mia og Ocean, der virker helt uberørte af at Mik og Elisabeth er væk. De leger dagen lang med Tue og Nana - Troels' og Åse's unger. Alle er glade og raske.

Peter opgav turen sydpå til Mtawa - som Alistair og Annema vist ville gennemføre - og er på vej til Nairobi, hvor han skal besøge sin far. Jack og Jeanette og Toke tog afsted fredag, netop som jeg kom, mod Mafia, en underskøn ø ved kysten - 4-5 timers sejlads fra Dar. Henrik holder lidt ferie her på vej mod Bujora. Han tar flyveren på torsdag.

Jeg tar nok op mod Ngorogoro onsdag morgen og prøver at komme ned i krateret med nogen, der mangler en mand i en af de landrovere, der kan lejes dyrt på turiststederne langs kraterkanten. Jeg skyder mig stadig ind på det med at gå ud til Masai'erne.

Mandag. 29.8.77. Tengeru.

Jeg var på markedet i Arusha i dag for at købe mad og kangaer. Der er et sort udvalg af sidstnævnte, men stadig ikke de helt flotte, småmønstrede med dæmpede farver. Fik to dobbelte kitengaer - nogenlunde tilfredsstillende. Der var en mængde forskelligartede folk dér. Mange Masaier med deres lange øreflipper, perler, ringe og rødbrune kapper. Nogle var helt skallede andre med langt okerfarvet hår. Alle meget langlemmede og slanke - helt uden bantuernes runde skikkelser og joviale snakketøj. Jeg snakkede med et par af dem, der kunne lidt engelsk, da jeg købte en billig messingarmring. Nogle af dem har fantastisk flotte solgule eller koboltblå kjortler på under kappen. Mange bærer spyd eller vandrestave. Jeg så dem også ofte gå langs vejen i en sej jordvindende gangart. Deres stolte, næsten hovne fremfærd virker fascinerende, og jeg har meget lyst til at lære dem nærmere at kende. Spørgsmålet er, om jeg har tid nok.

Turen tilbage til Tengeru med den lokale bus er som altid en næsten vanvittig opvisning i kunsten at sammenstuve folk. Her kunne Rexona få sin endelige reklamefilm! ('Der er altid plads til een til, der bruger Rexona'). 25-30 mennesker med bagage i en 8-pers-ners Ford Transit og hver gang nogen skal af, må halvdelen af passagererne stige ud. Kundektøren står ude på trinbrættet ved bagdøren og er beskæftiget med at rokere rundt med folk, så vi kan ha' alle dem med, der står ved næste stoppested. Der er en fin stemning ombord og folk griner, når noget er rigtigt besværligt eller hvis kundektøren hidser sig op over en eller anden, der ikke pakker sig nok sammen. Men alle kommer på mirakuløs vis af og på og får deres sække og bylter med sig. Kundektøren, som på ingen måde

ligner en sådan, bortset fra den mund han bruger, har helt check på, at jeg skal af i Tengeru, skønt jeg kun har sagt det én gang for længe siden, da jeg stod på 50.

Jeg går de 3 km ned til Troels og Åse's hus med den tungt læssede rygsæk og fandt, måske inspireret af Masai'erne, snart ind i et roligt fremadskridende tempo gennem eftermiddagsheden på den varme asfalt og var så opslugt i mine tanker, at jeg slet ikke så den sorte cobra-slange, der pludselig krydsede min vej et par meter foran mig.

Jeg blev vækket fra døsen af nogle børns råb, og mens den rejste sig og spilede nakken ud til angreb, fik jeg gjort et par hurtige baglæns skridt, mens nogle mænd, der gik bag mig, smed sten efter den og fik den jaget ind i græsset langs vejkanthen. Den ville helt tydeligt helst bare væk, og jeg vadede videre uden egentlig at være påvirket af mødet, før Henrik senere fortæller mig, at det sikkert er den cobra-type, der kan spytte sin gift uhyggeligt præcist over en afstand på flere meter og mestendels sigter efter øjnene.

Mens jeg har siddet og skrevet og læst, har dagen taget et kraftigt skridt frem mod aften, og udenfor skinner solen og himlen er dybblå. Disen hænger stadig i luften, men måske vil Kilimanjaro vise mig den gunst at rense sin tinde for skyer i aftensolen og gi' mig en sidste hilsen, inden fuldmånen tar over.

Det kan være, det hjælper, hvis jeg går ud i haven og spiller lidt bambusfløjte.

Noget senere.

Det hjalp ikke! Hun er virkelig karrig med at vise sine ynder. Det er derfor hun har så stor tiltrækningskraft og så stærk en myte.

Vi havde en hyggelig aften med whist og bajere. Holdet var idag Henrik, Troels, Bernar-do og jeg. Da vi fyrede en pibe afrikansk 'pot' gik stemningen helt til vejrs og vi morede os dejligt, mens spillet ebbede ud ved at ingen kunne huske nogetsomhelst.

Tengeru. 31.8.77. Onsdag.

Jeg besluttede i nat at aflyse turen til Ngorogoro pga forskelligenetop indtrufne omstændigheder, der vil gøre at turen ikke kan opfylde sit formål.

Dels har jeg ikke penge nok. Dels har jeg for kort tid, i hvert fald til at realisere målet med at besøge masai'erne. Jeg skal afsted mod Dar senest søndag, og det vil sige, at det blir et turisttrip, som jeg ikke engang har råd til at gøre på en god måde. Knapt nok penge til at komme ned i krateret.

Dels fik jeg også sparket hul på mit sår på storetåen for 3. gang i går på fodturen rundt i landskabet og er bange for infektion. Jeg har kun sandaler med herop og de er ikke egnede til længere fodture. Dels har jeg derudover haft dårlig mave et par dage, som gir en helbredstilstand, der ikke passer til større anstrengelser med hele og halve dages busrejser, endsige ophold på billige herberg, etc.

Da jeg så samtidig har båndoptageren til rådighed allerede fra i morgen, kan jeg komme igang med mit Dar-projekt, hvor jeg vil opsøge og optage, hvad jeg kan finde af spændende musik dér, dels ved hjælp af Sirius' kontakter, dels ved egen research.

Samtidig tar Martin, Troels og Hans Henrik mod Dar i morgen aften med hurtigbussen -

og det er jo hyggeligt selskab.

Derudover har week-end'ens safari i Arusha Nationalpark i nogen grad tilfredsstillet mit 'vilde dyr- behov' og i hvert fald gjort det klart, at den turistmæssige måde er den eneste mulighed for en hurtig oplevelse. Da jeg ikke føler særligt for den form, og da mine erfaringer med I Ching i går, sammen med en god samtale med Sander mandag om et Ngoma-band, når vi kommer hjem,

føler jeg at jeg vil rette min energi mere mod musikalske intentioner end endnu en turistrejse, hvor jeg risikerer at mit helbred kommer på tværs. I Ching's svar på spørgsmålet om, hvad Afrika-turen her vil betyde for mig, har givet mig ekstra tro på det arbejde, jeg skal i gang med, når jeg kommer hjem, og jeg føler en kraft

51.

i mig - en roligere og stærkere målrettethed end tidligere. Jeg har fået et kraftigt spark af denne tur. Jeg føler nu en stærk trang til at forberede det trip, der venter mig hjemme, ved at bruge de sidste 14 dage i Tanzania til at opsamle stof og opsøge musikere frem for andre ting.

Jeg ved, at dét jeg skal hjem og realisere, er min musikalske drøm - gennembrudt af min egen musikalske idé, som jeg egentlig altid har haft, som er blevet forstærket af mine indtryk her i Afrika. Jeg føler, at jeg må gøre mig så stærk som muligt til at modstå skuffelser og modgang, så at jeg ikke en gang til skal slås ned af mangel på kraft og klarhed.

Det store problem blir at finde de rigtige folk - og mest af alt: Den rigtige arbejdsform.

Her håber jeg, at min tro og min begejstring, frataget min ungdoms skødesløshed og uoverlagte instinktive handlen, vil bære mig igennem de besværligheder og kampe, der uvægerligt vil komme. Mødet med Danmark og musiklivet dér, vil i mangt og meget sikkert blive en våd klud i ansigtet på mig.

Samme aften.

Idag er en festdag! Intet mindre!

På forsiden af "Daily News" var et offentligt brev fra Ian Smith adresseret til den engelske premierminister James Callaghan, hvori der står, at han har opgivet modstanden mod flertalsstyre i Rhodesia - meget mod sin vilje - men erkender, at han ikke vil kunne modstå den samlede pression fra England og USA.

Hvor blev jeg glad. Ja, alle her i huset følte, at nu er der virkelig ved at ske noget i Afrika.

Samtidig sidder Sydafrika's Vorster i møder med Owen fra England og Andrew Young fra USA om apartheidpolitikken. Det blir spændende at se, hvad dette fører til. Jeg havde ikke ventet at Smith ville gi' op. Jeg tror at regimet i Sydafrika blir sværere at komme til livs. De vil kæmpe til det sidste.

Jeg var på markedet i Arusha og havde en dejlig formiddag i mylderet. Fik købt 3 smukke kangaer og lidt Masai-tingeltangel. Det er godt, at jeg ikke tog til Ngorogoro. Min mave har det helt dårligt idag og jeg føler mig meget mat.

Jeg så mange herlige Masai'er. Kvinder med de mest utrolige ørenringe og halssmykker. Nogle i farvestrålende gule, røde og blå gevandter. De fleste i den traditionelle okkerrøde. Nogle af mændene var klædt i et mix af traditionelle kjortler og europæiske ingredienser, såsom habitjakke, en strikket hue, en aflagt militærfrakke eller blot en ulden sweater. Nogle havde bare tæer, andre gummisandaler og igen andre nogle mærkelige hjemmelavede træsko - en slags fodkano bundet fast med en snøre.

Masaiernes ansigter har for det meste usædvanligt meget karakter, og jeg kunne stadig godt tænke mig at lære dem at kende. Men det vil tage tid, og jeg skal i det mindste kunne tale swahili.

Busturen var atter en oplevelse, men af mere irriterende art, idet jeg først kom op i een som kørte rundt på busstationen for at praje folk og få fyldt op. Det tog 1/2 time - mindst. Det viste sig så, at jeg slet ikke skulle med den eller også syntes de, at jeg ikke skulle langt nok - for jeg blev kostet over i en anden bus, hvor så opsamlingsceremonien gentog sig.

Men jeg kom da hjem og skal tilbringe den sidste aften her hos Troels og Åse

ved Mt. Meru's fod. I morgen drager jeg atter sydpå til Dar Es Salaam. De to har været meget gæstfrie og et godt bekendtskab at gøre. Henrik tog afsted i morges, og vi fik ved afskeden bekræftet, hvor glade vi er, for at have lært hinanden at kende. Han er et af de mennesker, jeg tror, jeg vil blive ved med at se. Det er tale om et møde!

Ellers har vejret været ret koldt i dag og helt gråt. Man kan se på afrikanerne, at det er

52.

noget, de ikke kan li'. Det er med andre ord vinter her. Alle skutter sig og Masai'erne trækker klæder op om hovedet og kryber sammen i bussen. Vejret er at sammenligne med en kølig sommerdag i Danmark. Jeg går i sandaler og løsthængende jakke uden at fryse.

ZANZIBAR. 3/9-6/9 1977.

Slave- & elfenbenshandelens ubestridte centrum på afrikas østkyst i forrige århundrede. Den sidste Sultan afsattes først ved et væbnet oprør for små 10 år siden nogle år efter at England trak sin sidste guvernør hjem efter over 100 års 'tilsynsførelse' på øen.

Idag har øen en befolkning på ca 1/2 million, blandet ligeligt op af arabere, indere, negroider, persere og mere hamitisk lignende folk, som f.eks. somalier og masaier. 95 % af befolkninger er muslimer. De fleste kvinder bærer Islams kendte sorte Kaftan, dog ikke med slør. Mændene bærer næsten alle hvide håndbroderede små hatte og lange hvide kjortler.

Jeg ankom med flyveren fra Dar lørdag formiddag til dette solbeskinnede paradys af en koralø, der ligger og svømmer i det smilende Indiske Ocean, der lader sine blå bølger beskvalpe strandenes rene hvide sand. Vandet er så rent og klart, at jeg fra flyveren kunne se koralrevene ved kysten helt tydeligt.

Selve Zanzibar by er en rigtig romantisk sørøverby med smalle krogede gader mellem 3-4 etagers huse, der så godt som alle har de mest kunstfærdigt udskårne trædøre. En tradition, der er mange hundrede år gammel og som stadig lever.

Et sandt væld af altaner, svalegange og balustrader enten i udskåret træ eller smedejern.

Små forretninger af mange slags åbner sig ind i husene i nederste stokværk overalt somkan være svære at skelne fra dagligstuer. Disse meget smalle gader, der snor sig ud og ind mellem de organisk groede huse, holder solen ude, og blir hurtigt det foretrukne opholdssted i eftermiddagsheden, hvor man siddende på en trappesten kan følge folkelivet på nærmeste hold.

Vi er midt i Ramadaan'en - den store faste, hvor alle muslimer verden over ikke må spise, drikke, ryge eller på anden vis indtage noget mellem kl 4 morgen og kl 19 aften i en hel måned. Man må heller ikke more sig og der foreskrives seksuel afholdenhed.

Det sætter sit præg på øen. Folk er ved at blive trætte og irritable. De unge har ild i øjekastene, men overalt en fredelig og harmonisk tilstand. En ro, der gør vore skridt langsomme og automatisk trækker os ned i et tempo, der er dejligt afslappende for en europæer som mig. Nogle gange er man helt bange for at folk skal vælte, så langsomt går de.

Byen ligger lige ned til den hvide strand med en lang 'waterfront', der er helt enestående smuk med de to tidligere sultanpaladser og det gamle fort ned mod havnen, hvor et enkelt fragtskib af ældre model ligger ved kaj. Ude på redan ligger et par lignende skibe og ellers ser man kun de karakteristiske Dhow'er. Vist nok det eneste fungerende handelskib, der endnu fører sejl. Betagende smukke, når de henunder aften sætter af mod Bagamoyo og glider langs kysten

ud på bugten for at fange nok vind ind i de trekantede sejlved til at kunne foretage rejsen over strædet til fastlandet. Den ældgamle rute, som også slaverne måtte rejse - blot den anden vej. En sådan Dhow er mere omstændig at arbejde med end sejlskibene på vore breddegrader, men vindene er også mere stabile her i passatbæltet.

Zanzibar by har tydelige minder fra sin koloniale fortid af blandet arabisk og engelsk overherredømme. Der er ikke alen et væld af smukke fallerede rigmandshuse, men også små paladser og minareter, der gir byens 'skyline' en drømmeagtig eksotisk

#.

stemning - nok mest for den nyligt ankomne turist.

Jeg gik idag lange ture i gaderne i ly for den ubønhørlige sol, mens skolebørn, der fik fri og klæmtende cykler susede om ørerne på mig. Der er rigtig mange cykler her på øen og de dominerer gadebilledet.

Jeg var ved Livingstone's hus, hvor han forberedte sin sidste ekspedition i 1866 under sultan Seyid Majid bin Said's protektion. Det var da slavehandelen var på sit højeste med 80-100.000 sorte stakler i omsætning om året.

Jeg var derefter ned i havnen og se nærmere på de velbyggede Dhow'er. Med spids lodret stævn og fladt afskåret agterspejl minder de i form om en gammel dansk skonnert.

De har køl og evt. ræling af flettede palmeblade og kahyt med palmebladstag. Slanke - men alligevel ret dybtstikkende, og når de er lastede virker de sødygtige og kan skyde en gevaldig fart ved god vind. Nogle af skibene har smukt malede udskæringer ved stævnen og masten læner sig skråt fremad med en hældning på ca 20 grader.

To fiskere, der arbejdede med at klargøre en af bådene, hilste smilende, mens solens stærke lys spillede i deres adrætte kroppers muskeltegninger. Sundt arbejde! Jeg sad længe på kajen og så ud over det blå, blå hav. Et par øer og en sandbanke blinkede i disen. En af øerne - karantæneøen, hvor alle folk med smitsomme eller uidentificerede sygdomme blir sendt ud til helbredelse.

Jeg fik nogle lange tanker og dagdrømte om et hus ved kysten ved en hvid strand under palmerne. Få sig en smuk indfødt kvinde, der véd hvordan man har det godt, og få 3-4 børn i rap. Arbejde med opbyggelige ting for regeringen og ellers et tæt dovent liv med familie og venner med dette store hav lige uden for vinduerne under de funklende stjerner. Falde helt til ro og lade sig fylde af et sted, en kultur og nogle mennesker, der har fattet, hvad livet drejer sig om med den omgivende naturs fred og harmoni. Det er når jeg opgir Danmark!

Jeg så en kæmpe stor rokke blive parteret nede ved skibsbyggeriet. Der var en livlig handel om det lækre kød. Der var også velvoksne tunfisk og de meget velsmagende kingfish, der blev handlet for 2-3 sh pr kg!

Folk er meget venlige og smilende her - ikke stolte som Masai'erne - ikke påtrængende som bantu'erne. De har en harmonisk stil, der er betagende. Det er sjældent, man føler,

at man kan sige om et folk, at det er lykkeligt, men sådan virker de på mig efter 2 mdrs rundrejse i Tanzania.

Men der er en grund til det! For få år siden levede de fleste her på øen i et uoplyst

feudalsamfund, men da revolutionen kom hertil, blev den mere effektiv og omfattende end på fastlandet - måske derfor. Partiet har langt stærkere tag i befolkningen, og man ser det sjældne, at det politiske og det religiøse liv er integreret og fungerer sammen. Der er heller ikke de etniske skel her, som ses på fastlandet.

En anden ting - man betaler ikke husleje! Alle huse og al jord er statens og brugeren har ret til jorden, så længe han dyrker den. Der er el & vand indlagt

overalt og det betales der lidt for. Der er fri skolegang. Fri skoleuniform og skolebøger. Desuden får alle skolebørn hele vejen igennem eet måltid om dagen efter en varieret kostplan. Derfor ser man heller ikke alle de oppustede maver hos børnene herovre.

Alle husstande fik sidste år et elkomfur af regeringen for at højne de sanitære forhold omkring madlavningen, og der gøres i det hele taget meget for at lære folk om den rette ernæring, bl.a. gennem fjernsynet, som man har på øen. Alle institutioner og forsamlingssteder har et apparat, og det bruges hovedsagelig til oplysning.

De fleste veje er asfalterede og ret gode på øen, og trafikken glider overraskende roligt i forhold til på fastlandet. Her er virkelig meget forskelligt fra det øvrige Tanzania.

Den vigtigste indtægtskilde er kryddernelliker. Zanzibar har monopol på verdensmarkedet, da det er det eneste sted de dyrkes og markedsprisen er fordoblet i de seneste par

#.

år. Denne produktion, der er statsdrevet med et stort tørreri nede ved havnen og et effektivt transportsystem, danner grundlaget for landets økonomi - sammen med nogen eksport af kokosnøddeolie - og det er et ganske godt fundament. Zanzibar har ført en ret isolationistisk politik for at holde udenlandsk kapital ude, og for at motivere folk til større selvdisciplin. Nu søger man at åbne lidt. F.eks. Vil man bygge nogle hoteller nede ved de attraktive strande og således hæve turismen, der mærkeligt nok er beskeden, når man tar øens sydhavsagtige charme og fantastiske rekreative forhold i betragtning.

Øens første politiske parti - ASP (Afro Shirazi party) stiftedes for ca 10 år siden nogle år inden revolutionen, og det blev lagt sammen med TANU her i februar 77 til det socialistiske revolutionære samlingsparti CCM.

Al produktion på øen - på nær lidt småhåndværk og fiskeri - er statsstyret, og overskudet fordeles i form af sociale goder. Der bygges en del boliger, og et nyt stort hospital, der skal igang om et års tid. Man satser på sundhed og 'selfreliance'.

Det skal forresten også lige siges, at man ikke betaler skat på Zanzibar!

Tirsdag aften, d. 6/9 forlod jeg modvilligt øen sammen med Sirius, der via 'Ministry of Health' har finansieret vort ophold og fløj tilbage til første station på vej mod min tilbagevenden til 'civilisationen' - Dar es Salaam! Næste uge flyver jeg tilbage til Danmark.

Slet ikke til at forstå! De 2 1/2 måned er snart gået, og tiden er fløjet! Jeg skal hjem til al arbejdet. Djurslandsspillemandene. Mit hus der har stået tomt. Formidlingen af projektet her. Hjem til efterår og kulde. Det blir mærkeligt. Jeg er først ved at være aklimatiseret nu. Min dårlige mave er ved at være i orden igen. Det var amøbedysenteri og jeg har tabt 8 kg! siden jeg tog fra Danmark.

Jeg er flot og slank som i ungdommens vår. Ha-ha!

Jeg kunne blive hernede. Sirius har tilbudt mig at blive tilsynsførende på hans hospitalprojekt på Zanzibar - årsagen til vores rejse herover. Det er et 4-5 mdrs job med gode penge i!

Så kunne jeg ta' til Seychellerne - paradiserne midt ude i det Indiske Ocean - der gennemførte en socialistisk revolution sidste år, og hvor de er kommet godt fra start. Dér kender Sirius en af de politiske spidser og de har brug for hjælp med opbygningen af den nye stat. Seychellerne er kendt for at være en af de smukkeste ø-grupper i verden med et pragtfuldt klima året rundt - og verdens smukkeste piger!

Men nej! - jeg må først hjem og bruge af de nyvundne kræfter. Måske vil jeg gøre

alvor af sådanne planer næste gang jeg mister modet i den hjemlige kulturkamp. Sådanne tanker er kommet langt tættere på virkeligheden nu. Jeg har sjældent i mit liv følt mig så godt tilpas som på Zanzibar, og jeg vil aldrig glemme den svale ro og harmoniske styrke, jeg har modtaget fra dette smukke folk. Det har været turens højdepunkt. Tænk at kunne arbejde positivt under et sådant styre. Som der står overalt på Zanzibar: "Enighed gør stærk!"

Topografi.

På en biltur gennem Zanzibar's indre så jeg for det meste tætte skove af kokospalmer, mangotræer og mange træer, jeg ikke har set før. Mange landsbyer dukkede frem med deres små shampaer og småhandlende. De lerklinede palmebladstækte huse havde en højere kvalitet gennemgående end på fastlandet, og skikken med udskårne døre fik her en primitiv reminiscens af byens pragt. Jeg så huse bygget af gule koralsten; meget so-lidt og smukt. Ind imellem dukkede store statsdrevne sukkerplantager op og kooperative rismarker. Altsammen meget grønt og frodigt.

#.

Gadestemning lige efter kl 19, når dagens faste er ovre.

Når sirenen lyder fra partibygningen og muezzinen kalder til dagens sidste bøn, blir der

aktivitet i Zanzibars snævre gader. Nu må der spises!

Mørket er ved at falde på og lys og madduft strømmer ud af døre og vinduer og blander sig med arabisk popmusik, mens folk har fart på hjemad på cyklerne.

Nede i havnen i parken foran det tidligere palads gøres de små trækulsgriller klar og sukkervandssælgeren er i fuld gang med at presse sukkerrør i sin hånddrevne presse. En masse unger fra børnehjemmet leger i halvmørket i spritlampernes skær og ude over havet er det sidste røde skær af solen ved at svinde.

Nu spiser de voksne i hjemmene langsomt og roligt for ikke at blokere maven. I gaderne er det børnenes tid. Inden længe begynder de unge indere at promenerer, men der vil ikke komme gang i værtshusene og dansestederne, hvor enkelte frafaldne kristne eller turister dæmpes ned af de tomme stole og den manglende stemning. Men d. 14.-16. september fejres fastens ophør med en kæmpefest, hvor al opsamlet energi vil blive brugt og hele øen vil være på benene i 3 dage. Da er jeg desværre på vej til Danmark.

Møde med en sydafrikaner. Kurasini. 10.9.77.

Vi sad i aften på "STC-Club", som er en klub i nærheden af Sirius' hus, hvor der er en bar, et bordtennisbord og nogle udendørs stole og borde, hvor man i den lune aften kan skylle dagens hede og støv ned med kolde øl. På en trækulsgrill steger en ung fyr gedekød, og i en lille biks kan man få de nødvendigste ting, såsom brød, æg, lokumspapir, mel, etc

Her kommer folk fra området - udelukkende afrikanere - fra arbejdere til mere velsituerede borgere - og man kan få sig en snak. Et glimrende sted for Kurasini's beboere.

En radio larmer inde i barlokalet og runger mod stenvæggene. Barpigen må råbe sine bestillinger ind gennem lugen til fyren bag disken, hvor køleren er. Et par fyre ved et af bordene har allerede fået rigeligt med Konyaki, og vi beslutter os til at sætte os udenfor under den mørke stjernefyldte himmel for at kunne få ørenlyd.

Grilldrengegens omsætning er god i aften. Pangaen skiller benene med bløde hug og ved de spredte borde går snakken livligt. Sirius er kendt her og med jævne mellemrum kommer folk hen og slår en sludder af. Vi er de eneste hvide og

Sirius er kendt for at gi' en hånds-rækning eller et tip vedr. de mange vanskeligheder dagligdagen kan bringe - hvad man skal gøre ved bilen, hvilken maling man skal bruge, problemer med myndig-hederne - alt muligt. De to piger vi mødte igår er her ikke, og vi sidder og snakker om, hvor vi skal ta' hen og støve et par damer op - hvor der er gang i den. En sydafrikaner kommer forbi bordet og snakker lidt. Han ser ulykkelig ud. Er rastløs og har flakkende øjne. De fleste sydafrikanere har det sådan. De er flygtninge og kan ikke vende hjem. Så snart de krydser grænsen, vil de blive arresteret og skudt! Efterretningstjenesten er uhyggeligt velorganiseret. Der findes agenter i deres egne rækker - selv her i Tanzania. De kan ikke skrive hjem af frygt for repressalier overfor familien. Ofte må de skifte navn for ikke at kunne spores. De ved ikke, hvordan deres familie har det. Om de lever. Om de lider nød. De kan ikke engang sende en meddelelse, om at de selv lever. Intet kan de gøre - og de længes hjem. Længslen forstærkes af sådanne vilkå og vokser til en konstant smerte. De vil gerne hjem og kæmpe. Gøre noget! Her i Tanzania er der ikke meget politisk arbejde at udføre. Alle er jo klar over, hvad der er galt, og alle støtter frihedskampen. De kan bare vente - uden at vide hvor længe. Det er dog det værste: At være uden bånd og uden noget at gøre, mens alt det vigtigste i

#.

een længes mod hjemegnen, hvor man er født og opvokset - og hvor en så stor uret dagligt nedgør dit folk - dine venner, din familie. Det er svært at forstå, når man er dansk og er vant til at komme og gå som man vil. Vi kender ikke til denne stadige mistro til folk omkring os og denne daglige angst for det ukendte - men jeg kan se det i hans øjne og mærke det i hjertet som et stik, da han går videre ud i aftenens mørke.

Kurasini. Mandag d. 12.9.77.

Findes der noget dejligere end at sidde i skyggen af et træ og drikke øl hen gennem søndag eftermiddag? Vejret igår var helt vidunderligt. Blå himmel med fyldige hvide skyer, drevet afsted af en frisk vind, der luftede godt under mango-træet på STC-club, hvor vi sad og snakkede med et mindre selskab af lokale beboere. Flere af dem var ret betydningsfulde forretningsfolk her i Dar, men slet ikke som man ser dem i VestEuropa. De blev halvfulde og havde en masse skæg med at drille hinanden - og os! Der kom grillstegt gedekød på bordet i små skåle og de tomme flaskers antal voksede betragteligt, mens eftermiddagen gled svalt afsted og forskellige forbipasserende blev antastet eller 'sad ind' en tid.

De sidder ofte her søndag eftermiddag under køreforbudet og får tiden til at gå med at drikke, siger Sirius. Dejligt uhøjtidelige mennesker. Konerne er med og deres muntre latter lyser hele tiden op. Børnene kommer forbi, får et klap eller sidder lidt hos dem - og stemningen fylder mig helt op. Som om Afrika er blevet en del af mig i den sidste tids laden dagene gå. Siden vi kom tilbage fra Zanzibar i tirsdags, er jeg ligesom blot faldet ind i rytmen herude i Kurasini. Har ladet oplevelserne komme som de ville. Har læst eller spillet guitar om dagen. Har været inde i byen for at ordne forskellige ting - penge, indkøb, etc. Har været på værtshus om aftenen. Mest de lokale rundt omkring i afrikanerkvarterene - f.eks. Tameka. Har været sammen med et par dejlige piger. Forleden en meget genert nyansat barpige. Sikkert første gang hun har været sammen med en Msongo (hvid). Jeg gav hende et armbånd af Zanzibarsølv.

Jeg sidder og følger en glentes svæven under de hvide drivende skyer - sultne efter små lækre hjælpeløse kyllinger - mærke vinden i håret og bløde kærtegn af huden, mens øllet breder sig i kroppen og eftermiddagen blir evig. At se hønsene hakke og hanerne toppes. I sidste uge blev 6 kyllinger spist af glenter. Der er gang i bordtennisbordet og den kalveknæede grillmester er den bedste.

Meget hurtig over bolden. Forretningsmanden ved siden af mig i træningstøjet spiller squash 2 gange dagligt. Han skal til USA i 2 mdr og har et vægtproblem - men hans gestikulation og skuespil er uovertruffent. Den meget mørke, næsten helt sorte, fyr med brillerne, der er vicedirektør i det nationale forsikringselskab, griner meget og klasker hænder i ét væk på den facon, der er kotyme her, når man synes at noget er helt fint. Hans meget smukke kone, der er helt slank skønt hun har født 4 børn, kommer forbi. Hendes hår er flettet i nogle meget lange 'tråde', der sidder som et rummenneskes antenner på hovedet. Den tykke skaldede mands kone, som Sirius kaldede en sådan lignende dag, da alle var gået drukne hjem, smiler det bødreste smil og er rund og moden.

I det hele taget har kvindernes ansigter noget utømmeligt dejligt over sig. En naturlighed, man ikke finder hjemme, men som er så almindelig her, at man næsten glemmer den og blot lader sig farve af den. De mister ikke det pigede og fniser og pjanker på tøsemanér for i næste nu, at ha' denne blide forståelse i øjnene - den humoristiske accept af mændenes brysten sig og underholdende fremturen, der er så tæt forbundet med den afrikanske mands maskuline kraft og position som familiens overhoved. Det ligger dybt i deres øjne og væsen. Noget nedarvet, men dagligt erkendt. Kvinderne kender deres store betydning og ansvar som børnenes og hjemmets hjørneste.

57.

De har en indre sikkerhed i denne viden og en ro, der har en stærk virkning på en kultur-mæssig halvkaste af en europæer som jeg. Der ligger en urkraft i dét, som jeg har set overalt hernede - i alle sociale lag - i alle egne af landet.

De får mange børn, men de glemmer ikke, hvad der er barnets tarv. De forstår så dybt - uden at skulle læse bøger om det - hvad et barn behøver af kraft og sikkerhed fra dem i de første år. De kender deres genbestemte pligt - som i dyreverdenen. Et hverv og et kald, som man ikke stiller spørgsmålstejn ved, men opfylder, som det er blevet opfyldt fra tidernes morgen.

Jeg har et håb, om at de vil bringe denne kraft med sig gennem alt det, der hedder udvikling, politisk kamp, ligestilling, oplysning, etc - at det ikke vil gå som i den vestlige civilisation, hvor vi tvunget af samfundets krav om produktivitet, nemt glemmer sådanne ting og mister denne del af det oprindelige.

Sidste dag i Afrika! Kurasini. 14.9.77.

I morgen tidlig kl 7.45 letter flyveren mod Danmark og det næsten 3 mdr lange trip er ovre. Det er ved at blive rigtig varmt her i Dar. Temperaturen er oppe på 33 grader i skyggen. Regntiden og den hede sommer er lige om hjørnet og jeg skal hjem til septembers blæst, efterår og kulde!

På denne sidste dag er vejret utroligt smukt, som vil Dar og Tanzania sige farvel på 100% østafrikansk kystklimamanér. Eftermiddagsvinden kommer i ryk og blæser den tætte varme lidt væk fra kroppen. Nogle få hvide skyer sejler over den dybt blå himmel. Palmernes stjernekrone øverst på den lange buede stamme er allersmukkeste, når det blæser som idag i de spraglede blade. Nede på Oyster Bay i dag brændte solen og reflekteredes i sandet, så man blev blændet og måtte bære solbriller for at kunne være der. Den sidste dukkert i det Indiske Ocean var pragtfuld, som ethvert bad i dette friske venlige hav har været, og jeg blev atter gennembagt af den afrikanske sol og så en sidste gang ud over det blå hav med skibene på reden og det hvidtoppede bølgebrud ude på revet. De to mest oplevelsesmættede måneder i mit liv hidtil er ovre. Ingen dage har været ens. Alle har bragt nye indtryk, nye bekendtskaber, nye facetter i det farvestrålende og storslåede billede Tanzania har skabt i mig. På mange måder er det vokset ud af billedet og er blevet til liv - nært og tæt - men man skal opholde sig længe et sted for at tingene blir helt virkelige for én og man forstår, hvad der egentlig sker. At forstå sproget er en vigtig del af det, og det har været

min største mangel under opholdet. Min største fejl er, at jeg ikke kunne mere, da jeg kom. Men der har været så meget tryk på med at nå det hele. Hver dag har været fyldt op med gøremål, og det har været svært for mig at få plads i hjernen til dét.

Alligevel synes jeg, at jeg har fået en god forståelse og er kommet et godt stykke ind i livsform og kulturmønstre hernede - navnlig de to steder, jeg har opholdt mig længst - Sukuma-landet øst for Mwanza og Kurasini. To modsatte livsformer. Bønder og bymennesker. Begge steder har jeg lært en masse ting og nogle dejlige mennesker at kende, der har givet mig meget. Tiden her i Kurasini har været nok så dejlig med at komme ind bag tingenes overflade og se de politiske sammenhænge. Det er jo herfra at landet for en stor del styres - navnlig økonomisk.

Dar es Salaam er med sine mange ambassader og driftige internationale havn nok den vigtigste by rent politisk i Afrika idag. Nyerere's neutralitetspolitik gør at mange vigtige internationale møder henlægges hertil. Landets interne politiske fronter skærpes også her, mens det ude i landsbyerne er den praktiske kamp det mere gælder.

Jeg synes, at det gir spændvidde at se tingene fra disse to modsatte sider, og jeg har

fået større forståelse for, hvor kampen i den 3. verden står.

58.

Politik har fået en ny betydning for mig.

At komme hertil og se den relevans en skærpet og bevidst politisk kamp for ligestilling og frihed gir, har vendt nogle kræfter i mig mod at det kan nytte at gøre noget. At det fortsat kan nytte at bruge sine kræfter i denne kamp.

Jeg føler at jeg har nået et nyt trin i min udvikling. At jeg har overvundet nogle parano-iaer. Noget der før virkede som uoverstigelige mure, er jeg nu mindre bange for at klatre over.

Dét har været mit møde med Tanzania og hvad de mennesker, der lever her, har givet mig. Foruden vældet af sanseindtryk og den dybe følelse af kontinuitet, der er vokset stærkt i mig i løbet af tiden her - personligt og globalt .

Dette er nok det vigtigste, der er hændt mig i mange år. Jeg vil med I Ching-orakelsvaret fra Tengeru ved Mt.Meru's fod kalde det - Gennembrudet!